

The Project Gutenberg eBook of Erämaan kutsu, by Jack London

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Erämaan kutsu

Author: Jack London

Release date: April 24, 2014 [EBook #45487]

Language: Finnish

Credits: Produced by Tapio Riikonen

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK ERÄMAAN KUTSU ***

KUN ERÄMAA KUTSUU

Kirj.

Jack London

Suomennos

["The Call of the Wild"].

Sosialistin Kirjapaino-osuuskunta i.l., Turku

1922.

SISÄLLYS:

1. Alkuperäisen lain mahti.
2. Väkivalta ja puolueellisuus.
3. Alkuperäinen villi luonto.
4. Taistelu päällikkyydestä.
5. Tien vaivat.
6. Isännän rakkauden tähden.
7. Kun erämaa kutsuu.

I.

Alkuperäisen lain mahti.

"Syntyperäinen kaipaus huokaa ja kärsii tottumuksen kahleissa, ja viimein herää julmuus pitkästä talviunestaan."

Buck ei lukenut sanomalehtiä, sillä siinä tapauksessa olisi hän tiennyt vaaran uhkaavan sekä häntä että jokaista vahvalihaksista, paksuturkkista koiraa Puget Soundin ja San Diegon välisellä alueella. Sittenkun muutamat miehet hapuultuaan napaseudun pimeydessä olivat löytäneet sieltä jonkinlaista keltaista metallia ja höyrylaivat ja kuljetusyhtiöt toittaneet löydöstä, syöksyi tuhansittain ihmisiä Pohjolaa kohti. Ja nämä ihmiset tarvitsivat koiria, suuria, väkeviä, vahvalihaksisia koiria, jotka voisivat tarttua voimakkaasti työhön, paksuturkkisia, jotta tämä voisi suojella heitä pakkaselta.

Buck asui suuressa talossa Santa Claran aurinkoisessa laaksossa. Paikkaa kutsuttiin tuomari Millerin taloksi. Rakennus sijaitsi kappaleen matkaa tieltä puoleksi puiden kätöksessä, joiden lomitse näki aina jonkun pilkahduksen suuresta, ilmavasta, ympäri taloa kiertävästä kuistikosta. Paikalle johtivat soraiset ajotiet kiemurrellen pitkin laajoja nurmikkoja korkeiden poppelien alla, joiden oksat toisiinsa sekaantuivat. Asuinrakennuksen takana oli kaikki vielä suurempaa, kuin mitä sen edessä. Siellä oli suuria tallirakennuksia, joissa tusinamäärä renkiä ja poikia hommaili; siellä kokonaisia rivejä viiniköynnösten umpeenkasvamia palvelusväen asuntoja, siellä suunnattoman pitkä ja hyvässä kunnossa oleva ulkokuonejono, laajoja viiniviljelyksiä, vihreitä laitumia, hedelmäpuutarhoja ja joukottain marjapuita. Ja sitten oli siellä myös pumppulaitos porakaivoa varten ja suuri sementtinen vesisäiliö, jossa tuomari Millerin pojat kävivät aamukylvyssä ja myöskin kuumiin iltapäivin vilvoittamassa itseään.

Tätä suurta aluetta Buck hallitsi. Siellä oli hän syntynyt ja siellä viettänyt kuluneet neljä vuotta elämästään. Luonnollisesti oli siellä muitakin koiria. Täytyihän niitä olla niin suuressa paikassa, mutta ei niitä otettu lukuun. Ne tulivat ja menivät, asuivat täyteen ahdetuissa koirankopeissa tai viettivät huomaamatonta elämää talon piilopaikoissa, kuten esimerkiksi japanilainen mopsi Toots ja meksikolainen karvaton Ysabel — eriskummallisia olentoja, jotka harvoin pistivät kuononsa oven ulkopuolelle tai laskivat jalkojansa maahan. Sitäpaitsi oli siellä myöskin pari tusinaa foxterrierejä, jotka vimmapäissään rähisivät Tootsille ja Ysabelille, kun nämä kurkistelivat ikkunoista, kokonaisen lauman palvelustyttöjä asetettuina vastoilla ja köysiluudilla heitä suojellessa.

Mutta Buck ei ollut sidottu huoneisiin eikä koirankoppiin. Hän tuli ja meni minne halusi. Hän ui vesisäiliössä yhdessä tuomarin poikien kanssa ja seurasi heitä metsästysretkille; oli tuomarin tyttären - Mollien ja Alicen — vartijana heidän pitkillä aamu- ja iltakävelyillään; talvi-illoin hän makasi tuomarin jalkain juuressa iloisen takkavalkean ääressä kirjastossa; kanniskeli tuomarin lapsenlapsia selässään ja valvoi heidän uskaliaita retkiään kaivolle ja tallipihalle — niin, vieläpä kauemmaksikin, aitaukselle, missä varsat olivat laitumella, ja marjaviljelyksille asti.

Parinkymmenen foxterrierin joukossa liikkui hän suurella arvokkuudella — Toots ja Ysabel olivat melkein täydellisesti olemattomat hänelle, sillä hän oli kuningas — kaiken, mikä liikkui, ryömi ja mateli ja lensi tuomari Millerin pihalla, ihmiset lukuunotettuina, kuningas.

Buckin isä, suuri Elmo-niminen Newfoundlandinkoira, oli ollut tuomarin eroittamaton seuralainen ja Buck pani rehellisesti parastaan periäkseen isänsä tavat. Hän ei ollut niin erikoisen suuri — ei painanut enempää sataaneljääkymmentä naulaa — sillä hänen äitinsä, Shep, oli ollut skotlantilainen paimenkoira. Mutta nämä sataneljääkymmentä naulaa ynnä se arvokkuus, jonka hyvät elämäntavat ja yleinen kunnioitus suovat, saattoivat hänet tilaisuuteen käyttäytyä tosikuninkaalliseen tapaan. Niinä neljänä vuonna, jotka olivat kuluneet hänen ensimmäisestä penikka-ajastaan, oli hän elänyt kuin veltostunut ylimys. Hänessä oli syntyperäistä, ylhäistä ylpeyttä ja oli hän sitäpaitsi hiukan itsekäs, jollaisiksi maaseudun ylimykset toisinaan tulevat eristetyn asemansa takia. Mutta hänen pelastuksensa oli, ettei hän tyytynyt olemaan pelkästään hemmoteltuna suosikkina. Metsästys ja muut sen sukuiset huvitukset ulkosalla olivat estäneet hänet lihomasta ja karaisseet hänen lihaksensa. Hänelle, kuten kylmiä kylpyjä rakastaville ihmisroduille, oli rakkaus veteen tullut hermojavahvistavaksi ja terveyttä suojelevaksi keinoksi.

Tällainen oli Buck-koira syksyllä 1897, jolloin Klondyken huhut houkuttelivat miehiä kaikilta maailman kulmilta jäätyneeseen Pohjolaan. Mutta Buck ei lukenut sanomalehtiä eikä myöskään tiennyt puutarharenki Manuelin olevan huonon tuttavuuden. Manuelilla oli suuri helmasynti: hän pelasi mielellään kiinalaisissa arpajaisissa. Ja hänen pelihimossaan oli muuan valtava kiihko — hän uskoi pelijärjestelmään. Tämä oli hänen perikatonsa. Sillä pelatakseen järjestelmän mukaan, tarvitaan rahoja ja puutarharengin palkka tuskin riittää muuhun kuin vaimon ja suuren lapsilauman elättämiseen.

Tuomari oli rypäleviljelysyhdistyksen kokouksessa ja hänen poikansa olivat innokkaassa urheiluseuran järjestämishommassa sinä muistettavana iltana, jolloin Manuel pani toimeen kavalan tekonsa. Ei kukaan nähnyt, kun hän otti Buckin mukaansa hedelmäpuutarhan kautta ja Buck kuvitteli tavallisen kävelyn olevan kysymyksessä. Lukuunottamatta yhtä ainoata mieshenkilöä ei myöskään kukaan nähnyt, kun he saapuivat pienelle College Parkin pysäkkiasemalle. Mutta tämä mies puhui Manuelin kanssa ja rahoja helisi heidän käsissään.

"Tavara sidotaan ennenkuin se jätetään ostajalle", sanoi vieras mies karkeasti ja Manuel sitoi paksun köyden Buckin kaulaan.

"Pidä kiinni ja vedä, mutt' älä kurista sitä," sanoi Manuel ja vieras murisi jotain vastaukseksi.

Buck oli tyynellä arvokkuudella alistunut ottamaan köyden kaulaansa. Sellaista ei tosin ikinä ennen ollut tapahtunut hänelle, mutta hän oli oppinut luottamaan ihmisiin, jotka tunsivat ja luuli heitä itseänsä paljon viisaammiksi. Mutta kun köyden molemmat päät jätettiin vieraan käsiin, murisi hän uhkaavasti. Hän oli vain ilmaissut tyytymättömyytensä, mutta ylpeydessään luuli sen olevan saman kuin käskyn. Hämmästykseseen vedettiin kuitenkin köysi tiukemmaksi hänen kaulaansa, niin ettei hän voinut hengittää. Äkillisessä raivossa hyökkäsi hän nyt vieraan miehen kimppuun, mutta tämä kohtasi hänet puolitiessä, tarttui hänen kurkkuunsa ja viskasi hänet kiivaalla tempauksella kumoon. Köyttä vedettiin armotta yhä kovemmin Buckin raivoissaan taistellessa kieli riippuen ulkona suusta ja voimakkaan rinnan läähättäen koettaessa turhaan saada ilmaa. Ei ikinä elämässään oltu Buckia kohdeltu niin pahoin eikä ikinä elämässään ollut hän ollut niin raivoissaan. Mutta hänen voimansa heikkenivät, silmänsä kävivät lasimaisiksi ja hän oli miltei tajuton, kun juna vihelsi ja molemmat miehet heittivät hänet tavaravaunuun.

Epäselvästi hän tajusi, että kielensä tuntui kipeältä ja että häntä jonkinlaisissa ajoneuvoissa viedä

tärisytettiin. Veturin kimeä vihellys jotakin ylimenopaikkaa sivuutettaessa ilmoitti hänelle, missä hän oli. Hän oli ollut liian usein matkoilla tuomarin kanssa ollakseen tuntematta tavaravaunuissa matkustamisen epämiellyttävyyttä. Buck avasi silmänsä ja ne kiiluivat vihasta, joka olisi sopinut ryövätylle kuninkaalle. Vieras hyppäsi tarttuakseen hänen kurkkuunsa, mutta sillä kertaa oli Buck häntä sukkelampi. Hänen leukapielensä pusertuivat miehen käden ympäri hellittämättä siitä, ennenkuin köysi vielä kerran oli tehnyt hänet tunnottomaksi.

"Yep saa toisinaan suonenvetokohtauksia," sanoi mies matkatavarain valvojalle, joka oli tullut sisään melun kuullessaan. "Isäntä on lähettänyt minut sen kanssa eläinlääkärille Friscoon", lisäsi hän huolellisesti pilottaen haavoitetun kätensä. "Luulee hänen voivan parantaa sen".

Pienessä, erään kapakan takana sijaitsevassa vajassa San Franciscon satamassa purki sittemmin haavoitettu vieras kaikessa hiljaisuudessa itseksensä ajatuksiansa tämän yöllisen matkan johdosta.

"Minun saamiseni on kaikkiaan viisikymmentä dollaria", mutisi hän, "mutta tuhannestakaan en tekisi sitä toista kertaa".

Hänen kätensä oli kiedottu veriseen nenäliinaan ja oikea housunlahkeensa tahriintunut polvista aina alas asti.

"Kuinka paljon sai toinen?" kysyi kapakoitsija.

"Sata", oli vastaus. "Ei tahtonut, Jumala minua auttakoon, ottaa senttiäkään vähempää."

"Yhteensä sataviisikymmentä", laski kapakoitsija. "Mutta sen arvoinen se on, siitä panen pääni pantiksi".

Mies avasi verisen nenäliinan ja katseli vahingoittunutta kättään. "Kunhan en vaan saisi vesikauhua..."

"Jollette sitä saa, niin on se siksi, että olette syntynyt hirtettäväksi", tokaisi kapakoitsija nauraen. "Ja nyt saatte vähän auttaa minua", lisäsi hän.

Pää pyörryksissä ja tuntien sietämättömiä tuskia kaulassa ja kielessä — puolikuoliaaksi kuristettuna — koetti Buck kohottautua kiusaajiaan vastaan. Mutta yhä uudelleen kaadettiin hänet kumoon ja miltei kuristettiin, kunnes molempien miesten oli onnistunut viilata poikki metallikaulanauha, joka oli Buckin kaulassa. Senjälkeen irroitettiin myöskin köysi ja koira paiskattiin jonkinlaiseen häkkiin.

Siellä makasi se loppupuolen väsyttävää yötä vavisten kiukusta ja haavoittuneesta ylpeydestä. Hän ei voinut ymmärtää, mitä kaikki tämä merkitsi, Mitä tahtoivat ne hänestä, nuo vieraat miehet? Miksi pidettiin häntä ahtaaseen häkkiin suljettuna? Hän ei tiennyt minkävuoksi, mutta hänellä oli epämääräinen tunne uhkaavasta onnettomuudesta. Monet kerrat yössä hypähti hän ylös vajan ovea naristen avattaessa, luullen tuomarin tai hänen poikiensa tulevan. Mutta se ei ollut koskaan kukaan muu kuin kapakoitsija. Hänellä oli kädessä talikynttiläpahanen, jonka heikko liekki valaisi hänen pöhöttyneitä kasvojansa. Ja joka kerta tukahtui Buckin kurkusta esiintunkemaisillaan oleva iloinen haukunta muuttuen raivoisaksi murinaksi.

Mutta niin antoi kapakoitsija hänen olla rauhassa ja aamulla tuli neljä miestä nostamaan häkkiä. Enemmän vain kiusaajia, ajatteli Buck, sillä kaikki olivat ilkeännäköisiä, risaisia ja renttumaisia ja hän riehui ja raivosi heille häkissään. Mutta miehet nauroivat ja pistelivät säleitten väliin keppejä, joihin hän hyökkäsi mitä raivostuneimmin iskien torahampaansa niihin, kunnes huomasi, että sitä miehet juuri tahtoivatkin. Silloin paneutui hän maata tuikeännäköisenä ja antoi heidän nostaa häkin kuormavaunuun. Ja nyt saivat sekä Buck että häkki kulkea monien käsien läpi. Toimistokonttorin kirjurit tarkastivat ensin häkin ja antoivat nostaa sen toiseen kuljetusvaunuun, jonka jälkeen se matalissa työntövaunuissa seuranaan joukko pakkalaatikoita ja kääreitä vietiin lauttaveneeseen. Sitten asetettiin häkki jälleen työntövaunuihin ja vietiin suurelle rautatieasemalle, missä se lopullisesti sovitettiin tavaravaunuun.

Kaksi päivää ja kaksi yötä retuutettiin tätä tavaravaunua eteenpäin, pitkässä junajonossa kimakasti viheltävän veturin jäljessä ja kaksi päivää ja kaksi yötä sai Buck olla ilman ruokaa sekä juomaa. Äkeissään oli hän junahenkilökunnan ensimmäisiin lähestymisyrytyksiin vastannut raivoisalla murinalla ja nämä olivat kostaneet ärsyttämällä häntä. Kun hän väristen ja kiukusta vaahdoten ryntäsi häkin säleitä vastaan, nauroivat he hänelle ja tekivät pilkkaa hänestä: murisivat ja haukkuivat kuin mitä inhoittavimmat koirat, naukuivat, räpyttelivät käsivarsiaan ja raakuivat kuin varikset. Siinä tekivät he hyvin yksinkertaisesti, sen hän kyllä tiesi, mutta siksi juuri haavoittikin se niin äärettömästi hänen arvokkuuttansa ja hänen kiukkunsa kasvoi ja kasvoi. Nälästä ei hän niin paljon välittänyt, mutta vedenpuute saattoi hänelle ankaria kärsimyksiä ja kiihoitti hänen kiukkunsa korkeimmilleen. Ylpeä ja tunteellinen kun oli, synnytti huono kohtelu hänessä kuumeen, joka kohosi hänen ajettuneen ja kuivuneen kaulansa ja kielensä tulehduksesta.

Muuan seikka tuotti hänelle iloa — köyttä ei ollut hänen kaulassaan. Se oli tuottanut hänen kiusaajilleen kunnottoman edun, mutta nyt, kun sitä ei ollut, antaisi hän heidän nähdä toista. He eivät ikinä enään saisi panna köyttä hänen kaulaansa. Sen oli hän lujasti päättänyt. Kahteen päivään ja kahteen yöhön ei hän ollut syönyt eikä juonut ja näiden päivien ja öiden alituudessa kidutuksessa kehittyi hänessä sellainen määrä kiukkuja, että se tiesi pahaa sille, joka ensiksi osuisi hänen eteensä. Hänen silmänsä veristyivät ja hän muuttui raivoavaksi hornanhengeksi. Hän oli niin muuttunut, ettei tuomari Millerkään olisi tuntenut häntä ja junahenkilökunta huokasi todellisesta helpotuksesta päästessään hänestä Seattlessa.

Siellä otti neljä miestä varovaisesti häkin haltuunsa kuljettaen sen sitten kuormavaunuista pienelle korkeitten muurien ympäröimälle takapihalle. Suuri, karkea mies, punainen

naapukkalakki sysäyttynä alas niskaan, tuli ulos ja kirjoitti kuitin johtajan kirjaan. Buck arvasi tässä heti uuden kiusaajansa ja syöksyi mitä villimmässä raivossa häkin säleitä vastaan. Miehen suu vetäytyi julmaan hymyyn, hän lähti hakemaan käsikirvestä ja karttua.

"Ette suinkaan aio ottaa sitä nyt ulos?" kysyi johtaja.

"Kyllä, juuri niin", vastasi mies, heti senjälkeen tähdäten kirveeniskun häkkiä vastaan.

Neljä miestä, jotka olivat kantaneet häkin takapihalle, hävisivät silmänräpäyksessä, valmistautuen varmoilta paikoilta muurin päältä katselemaan, mitä tulisi tapahtumaan.

Buck hyökkäsi pirstaantuneita säleitä vasten, iski hampaansa niihin, väänsi ja kiskoi. Minne kirves putosi ulkopuolelle, siinä oli hän heti saapuvilla sisäpuolella, kiukkuisesti muristen ja haukahdellen, yrittäen raivoisan kiihkeästi päästä ulos, minkä punanaapukkainen mies tyyneesti näytti sallivan.

"Nyt, sinä punasilmäinen perkele", sanoi hän, saatuaan aukon siksi suureksi että Buck saattoi päästä siitä lävitse. Ja samassa hän heitti kirveen ottaen kartun oikeaan käteensä.

Buckia saattoi todellakin syystä kutsua punasilmäiseksi perkeleeksi, kun hän karvat pystyssä, vaahtoisena ja hullu kiilto verisissä silmissään lyhythisty maahan loikatakseen ja hyökätäkseen vihollisensa kimppuun. Suoraan punanaapukkaista miestä vastaan heittäytyi hänen sataneljäkymmentä naulaa painava ruumiinsa, väristen raivosta, joka oli kiihdytetty äärimmilleen kahden päivän ja kahden yön kärsimyksillä vankeudessa. Mutta puolitiessä, juuri kun hänen piti iskeä torahampaansa viholliseensa, sai hän iskun, joka pani hänet seisahtumaan ja hänen leukapielensä lyömään yhteen tuskallisesta kivusta. Hän tupertui ja kaatui maahan selälleen ja kyljelleen. Ei ikinä ennen koko elämässään oltu häntä lyöty kartulla ja hänen oli mahdoton käsittää, kuinka se saattoi tapahtua. Puoleksi haukkuen puoleksi vinkuen oli hän heti jälleen jaloillaan ja hyökkäsi uudelleen vihollista vastaan. Ja jälleen hän sai saman iskun kuin ennenkin ja vaipui yhtä raskaasti maahan. Sillä kerralla hän ymmärsi, että se oli karttu, mutta villissä raivossaan ei ollenkaan älynnyt olla varovainen. Hän uudisti hyökkäyksensä kymmenkunta kertaa ja yhtä usein kohtasi häntä kartunisku, joka kaatoi hänet maahan.

Muutaman erittäin kovan iskun jälkeen kompuroi hän jälleen pystyyn ollen liiaksi pyörryksissä voidakseen uudelleen hyökätä. Hän hoippui sinne tänne, veri juoksi hänen nenästään, suustaan ja korvistaan ja kaunis turkkinsa oli takkuinen ja verisen kuolan tahrima. Mies astui nyt pari askelta eteenpäin ja antoi hänelle tyyneesti harkiten hirvittävän kartuniskun kuonoon. Kaikki se tuska, mitä hän ennen oli kärsinyt, oli mitätöntä tähän kuulumattomaan kidutukseen verrattuna. Hurjasti karjuen, melkein kuin leijona, syöksyi hän jälleen miestä kohti. Mutta sillä välin oli tämä muuttanut kartun oikeasta kädestä vasempaan ja tarttui kylmäverisesti Buckin alaleukaan, jota veti samalla sekä alaspäin että taaksepäin. Buck pyöri ympäri ilmassa ja putosi senjälkeen suin päin rinnoilleen maahan.

Sitten hän hyökkäsi jälleen ylös viimeisen kerran. Nyt hän sai sen hyvinlasketun iskun, jota kiusaajansa tahallaan tähän asti oli viivytellyt antamasta — ja Buck kutistui kokoon ja vaipui kokonaan tajuttomana maahan.

"Siinä vasta mestari koirien kurittamisessa, totta vieköön", huusi yksi noista neljästä muurilla, olevasta ihastuneena.

"Hän nutistaa yhden joka päivä ja kaksi sunnuntaisin", vastasi johtaja, joka nyt kiipesi vaunuunsa pannen hevokset liikkeelle.

Buck tuli tuntoihinsa jälleen, mutta voimansa olivat lopussa. Hän makasi siinä, mihin oli kaatunut ja tarkasteli sieltä punanaapukkaista miestä.

"Tottelee Buck-nimeä", sanoi tämä itsekseen luettuaan läpi kapakoitsijan kirjeen, joka sisälsi tarkan kuvauksen häkistä ja sen sisällyksestä. "Kas niin, Buck-poikani", lisäsi hän kehoittavalla äänellä, "nyt on meillä ollut pieni hauskutemme, ja paras, mitä voimme tehdä, on lopettaa se tähän. Sinä olet saanut oppia tuntemaan paikkasi ja minä tiedän omani. Ole nyt kiltti poika, niin käy kaikki hyvin ja saat hyvää ruokaa. Ilkeyden minä kyllä pian pudistan sinusta. Käsitätkö?"

Tätä sanoessaan hän taputti pelkäämättä Buckin päätä, jota äsken oli niin armottomasti lyönyt ja vaikka karvat ehdottomasti nousivat pystyyn miehen käden kosketuksesta, alistui koira ilman muuta tähän hyväilyyn. Sitten mies lähti hakemaan vettä ja Buck joi mitä himokkaimmin. Tämän päälle sai hän hetkisen perästä oivallisen aterian raakaa lihaa, jonka hän pala palalta otti voittajansa kädestä.

Hän oli lyöty, sen hän tiesi, mutta ei silti aivan murtunut. Hän tajusi kerta kaikkiaan, ettei hänellä ollut mitään toiveita pitää puoliansa kartulla varustettua miestä vastaan. Hän oli saanut vakavan opetuksen eikä unhoittanut sitä koskaan koko elinaikanaan. Se oli hänen vihkimyksensä alkuperäisen lain alaiseksi ja hän meni sitä puolitiehen vastaan. Elämä sai ankaramman leiman ja samalla kun hän pelkäämättä käsitti sen, heräsi myös kaikki se viekkaus ja kavaluus, joka piili kätkeytyneenä hänen luonnossaan. Ajan vierieessä tuli sinne useita koiria, toiset häkeissä, toisia johdettiin köydestä, muutamat sävyisiä ja hiljaisia, toiset vimmapäisiä ja raivoavia kuten hän oli ollut — ja kaikkien, toisen toisensa perästä, näki hän alistuvan punanaapukkaisen miehen tahtoon. Ja joka kerta, saadessaan olla uuden, julman kohtauksen todistajana, painui opetus yhä syvempään Buckin mieleen: kartulla varustettu mies oli lainantaja, hallitsija, jota tuli totella, vaikkei välttämättömästi kursailla. Sillä sellaiseen ei Buck koskaan tehnyt itseään syylliseksi, vaikka monasti näki kuritettujen koirien liehakoivan punanaapukkaista miestä, heiluttavan häntä hänelle ja nuolevan hänen kättänsä. Mutta hän näki myös koiran, joka ei tahtonut liehakoida eikä totella, kadottavan elämänsä taistelussa herruudesta.

Silloin tällöin tuli vieraita miehiä, jotka puhuivat innokkaasti, mielistelevästi ja kaikenlaisin tavoin ja elein punanaapukkaiselle miehelle. Ja kun rahat oli laskettu, ottivat vieraat jonkun tai joitakuita koirista mukaansa. Buck ihmetteli, minne ne mahtoivat joutua, sillä ne eivät koskaan palanneet, mutta hän tunsu suurta pelkoa tulevaisuuden suhteen ja oli mielissään joka kerta kun ei kuulunut valittuihin.

Mutta lopuksi tuli hänenkin vuoronsa. Eräänä päivänä tuli sinne pieni kurttuinen mies, joka puhui murteellisesti englantia ja käytti paljon ulkomaalaisia, ihmeellisiä huudahduksia, joita Buck ei ensinkään ymmärtänyt.

"Sacre bleu!" huudahti hän Buckin nähdessään. "Kirotn komea koira. Eh bien! Mitä se maksaa?"

"Kolmesataa ja pienet kaupantekijäiset päällisiksi", vastasi punanaapukkainen mies reippaasti. "Ja koska hallitus maksaa, niin ette suinkaan tingi hintaa, vai kuinka, Perrault?"

Perrault veti suunsa nauruun. Ottaen huomioon, että koirien hinnat tavattoman suuren kysynnän vuoksi olivat kohotetut pilven korkuisiksi, ei hinta niin kauniista eläimestä ollut kohtuuton. Canadian hallinto ei menettäisi jutussa, sillä sen pikasanomat eivät hidastuisi kulussa, päinvastoin. Perrault oli koiratuntija ja Buckia tarkastellessaan huomasi hän sellaisia olevan vaan yhden tuhannessa — "niin, yhden kymmenessä tuhannessa", ajatteli hän itsekseen.

Buck huomasi rahoja maksettavan, eikä senvuoksi ensinkään hämmästynyt, kun pieni, kurttukasvoinen mies vei mukanaan hänet ja hyvänluontoisen Newfoundlandinkoiran, Curlyn. Tällöin näki hän viimeisen kerran punanaapukkaisen miehen, ja Curlyn ja hänen Narwhalin kannelta katsellessa häipyvää Seattlea näki hän viimeisen kerran myös aurinkoisen Etelän. Curly ja hän vietiin kannen alle ja jätettiin mustaihaisen jättiläisen, Françoisin huostaan. Perrault oli ranskalais-kanadalainen, hyvin mustaihainen, mutta François oli puoliverinen ranskalais-kanadalainen sekä kaksinverroin niin musta. Nämät olivat Buckille uutta lajia ihmisiä — hän oli näkevä monta, monta muuta lajia lisäksi — hän ei osoittanut mitään mieltymystä heihin, mutta oppi pian vilpittömästi kunnioittamaan heitä. Hän näki heti Perraultin ja Françoisin olevan rehellisiä, tyyniä ja täydellisesti oikeudenmukaisia miehiä ja sitäpaitsi liian viisaita, kysymyksen ollessa koirista, antaakseen näiden peijata itseään.

Narwhalin välikannella oli, paitsi Buckia ja Curlya, kaksi muuta koiraa. Toinen heistä oli suuri, lumivalkoinen Huippuvuorten koira, jonka valaanpyyntilaivan kapteeni oli sieltä tuonut ja joka sittemmin oli seurannut erästä geoloogista retkikuntaa Barrensiin. Spitz oli ystävällinen ja valheellisen mielestelevä, saattoi nauraa virnistellä toista päin naamaa juuri miettiessään jotain halpeista kepposta, kuten esimerkiksi silloin, kun varasti osan Buckin ruoasta ensimmäisessä ruokinnassa. Kun Buck hyökkäsi toisen kimppuun rangaistakseen tätä, viuhui äkkiä Françoisin piiska ilmassa tavaten ensi sijassa syyllistä. Buckin ei tarvinnut muuta kuin ottaa luunsa takaisin. Tämä oli Buckista oikeudenmukainen teko ja miehen arvo alkoi kohota hänen silmissään.

Toinen koira ei tehnyt mitään lähestymiskoetta, eivätkä toisetkaan välittäneet siitä, mutta ei se myöskään koettanut varastaa uusilta tulokkailta. Se oli ärtyinen, jörö vintiö ja näytti Curlylle selvästi tahtovansa olla rauhassa ja että nousisi aika melu, jos häntä häirittäisiin. Tämän koiran nimi oli "Dave" ja se vain söi, nukkui ja välistä haukotteli, ei osoittanut pienintäkään mielenkiintoa mihinkään, ei edes silloin kun Narwhal sivuuttaessaan "Kuningatar Charlottan salmen" pyöri, kallistelihe ja elämöi kuin olisi alus ollut mieluinen. Buck ja Curly olivat puolivilleinä pelosta, Dave vain harmissaan nosti päätänsä katsahtaen välinpitämättömästi heihin, haukotteli ja nukkui uudelleen.

Päivät ja yöt työskenteli aluksen valtimo yhtä väsymättömästi, ja vaikka toinen päivä oli melkein toisen kaltainen, huomasi Buck ilman vähitellen kylmenevän. Vihdoin eräänä aamuna hiljeni potkurin jyskytys ja tavattoman vilkas liike syntyi Narwhalilla. Buck kuuli sen yhtä hyvin kuin toisetkin koirat ja ymmärsi muutoksen olevan tulossa. François irroitti koirat ja vei ne kannelle. Ensi askeleillaan siellä ylhäällä kylmällä lattialla vajosivat Buckin jalat johonkin valkoiseen, jauhomaiseen, joka muistutti liejua. Hän vetäytyi kiivaasti päristellen takaisin. Lisää tätä valkoista ainetta putosi ilmasta. Hän ravisteli itseään, mutta yhä enemmän sitä tuli. Silloin haistoi hän sitä uteliaasti ja nuolaisi pikkusen kielellään. Se poltti kuin tuli, mutta silmänräpäyksessä oli kadonnut. Buck oli aivan ällistynyt. Hän koetti uudelleen, sama tulos. Katselijat nauroivat täyttä kurkkua ja Buck häpesi, tietämättä miksi, sillä ensi kertaa elämässään hän näki lunta.

II. Väkivalta ja puolueellisuus.

Buckin ensimmäinen päivä Dyeen rannalla oli kuin paha painajaisuni. Joka hetki toi mukanaan uusia epämiellyttäviä yllätyksiä. Hän oli aivan yhtäkkiä temmattu sivistyksen helmasta ja päistikkaa heitetty mitä alkuperäisimpiin olosuhteisiin. Tämä ei totta tosiaan ollut aurinkoista ja laiskaa elämää, jolloin ei ole muuta tehtävää kuin vetelehtiä ja olla ärtynyt. Täällä ei ollut rauhaa eikä lepoa, ei edes silmänräpäyksen turvallisuutta. Alinomainen kiire ja hämminki, joka hetki elämä ja jäsenet vaarassa. Täytyi ehdottomasti joka hetki olla varuillaan, sillä nämä koirat ja miehet eivät juuri olleet säädyllisiä koiria ja miehiä. He olivat kaikki villedä, jotka eivät tunteneet muuta lakia kuin väkivallan.

Ei koskaan Buck ollut nähnyt koirain niin tappelevan kuin näiden sudenkaltaisten koirien ja hänen ensi kokemuksensa siinä suhteessa antoi hänelle unohtumattoman opetuksen. Oikeastaan

se ei ollut välitön kokemus, muussa tapauksessa ei hän olisikaan jäänyt elämään käyttääkseen sitä hyödykseen. Curly oli uhri. He olivat majoittuneet hirsivaraston läheisyyteen ja Curly tapansa mukaan koetti tehdä tuttavuutta karkeakarvaisen susikoiran kanssa, joka oli niin suuri kuin täysikasvuinen susi, mutta ei puoleksikaan niin suuri kuin hän itse. Ei mitään varoitusta etukäteen, vain salamannopea loikkaus, yhteenpuserrettujen hampaiden metallikova kalahdus, yhtä pikainen loikkaus takaisin, ja Curly oli rikki revitty silmäpielestä aina leukaan asti.

Suden tappelutapa — lyödä sivaltaa ja juosta tiehensä — mutta tästä sukeusi vielä parempaa. Kolmekymmentä, neljäkymmentä muuta takkuista susikoiraa syöksyi paikalle sulkien molemmat tappelevat ympyrään, katsellen heitä hiljaa ja mitä jännitetyimmällä tarkkaavaisuudella. Buck ei ymmärtänyt tätä ääretöntä tarkkaavaisuutta eikä kiihkoa, millä katselijat nouleskelivat leukapieliään. Silloin syöksyi Curly vastustajansa kimppuun, joka taas puri häntä loikahtaen sitten syrjään. Seuraavalla kerralla vastaanotti tämä hänen hyökkäyksensä rintaansa tavalla, joka pani Curlyn keikahtamaan nurin. Hän ei noussut koskaan enään ylös. Tätä juuri olivat nuo tarkkaavaiset katselijat odottaneet. Nyt syöksyivät ne muristen ja haukkuen hänen kimppuunsa. Tuskasta ulisten hautautui hän kuhisevan koiraparven alle.

Tämä tapahtui niin äkkiä ja niin odottamatta, että Buck aivan ällistyi. Hän näki Spitzin ojentavan helakanpunaista kieltänsä — hänen tapansa nauraa — näki Françoisin syöksyvän kirves kädessään ja juoksevan suoraa päätä tuohon suureen koiraparveen. Kolme miestä nuijati käsissään kiiruhti hänen avukseen hajoittamaan niitä. Siihen ei mennyt paljon aikaa. Kaksi minuuttia Curlyn kaatumisesta oli viimeinenkin hänen hyökkääjistään ajettu pakoan. Mutta hän itse makasi silvottuna ja hengettömänä siinä verisellä ja sotketulla lumella, melkein kirjaimellisesti palasiksi revittyinä ja musta François seisoj nojautuneena hänen ylitsensä ja kirosi aivan hirvittävästi. Tämä tapaus johtui usein Buckin mieleen häiriten hänen untansakin. Vai niin, *sellainen* oli siis tapa. Ei mitään rehellistä peliä. Jos kerran kaatuu, on kaikki lopussa. No, sittepä hän kyllä katsoo, ettei kaadu. Spitz ojensi kieltänsä nauraen yhä uudestaan ja uudestaan ja siitä hetkestä tunsu Buck katkeraa sovittamatonta vihaa häntä kohtaan.

Ennenkuin Buck oli toipunut Curlyn surullisen lopun tuottamasta hämmästyksestään kohtasi häntä uusi koettelemus. François tuli ja asetti hänet johonkin nahkahihnalliseen soljelliseen laitokseen. Ne olivat silat, jotenkin samanlaiset kuin ne, joihin tallirenkien siellä kotona Etelässä oli tapana asettaa hevoset. Ja aivan samoin kuin hän oli siellä nähnyt hevosten työskentelevän, pakoitettiin hänet nyt työskentelemään. Hänen täytyi vetää François reellä metsään laakson reunalle ja sitten kääntyä takaisin ajoneuvot täynnä polttopuita. Mutta vaikka hän tunsu arvokkuutensa syvästi loukkaantuneen tällaisena vetojuhtana olemisesta, oli hän liian viisas tehdäksään vastarintaa. Taipuvaisena antoi hän panna suitset suuhunsa ja teki kaikessa parastaan, vaikkakin kaikki oli outoa ja vierasta hänelle. François oli ankara, vaati silmänräpäyksellistä tottelevaisuutta ja onnistuikin siinä piiskansa avulla. Dave, joka kulki lähinnä rekeä ja oli tottunut tällaiseen työhön, puri Buckia takaosaan niin pian kuin tämä vaan erehtyi. Ja Spitz oli kokenut johtaja. Se ei aina päässyt käsiksi Buckiin, joka kulki aivan jäljessä, mutta se murisi ja sähisi osoittaakseen tyytymättömyytensä ja heittäytyi väliin koko painollaan taaksepäin pakottaakseen Buckia tielle, jota hänen tuli kulkea. Buck oli sukkela oppimaan ja molempien toverien ja Françoisin yhteisellä johdolla teki hän pian huomattavia edistysaskelia. Ennenkuin he palasivat majapaikalle ymmärsi hän jo pysähtyä "tjo!"-n kuullessaan ja lähteä liikkeelle sanottaessa: "hei!", käännähtää tien mutkassa pitkään kaartaan ja väistää seuraajaansa raskaasti kuormitettujen ajoneuvojen työntyessä heidän kintereilleen alamäissä.

"Kirotnu hyviä koiria nämä", sanoi François Perraultille. "Buck vetää niin helvetin tavalla. Ja oppii niin helposti."

Iltapäivällä tuli Perrault, innoissaan saada lähteä pikasanomineen. Hän oli ostanut pari koiraa lisää, "Billeen" ja "Joen", kaksi veljestä, karkeakarvaista susikoirasukua. Vaikka ne olivat samasta äidistä, olivat ne niin erinäköiset kuin yö ja päivä. Billeen ainoa vika oli ylenpalttinen hyvänluontoisuus, kun Joe taas oli aivan päinvastaista luonnetta, juro ja suljettu, murisi alinomaa mulkoillen ilkeillä silmillään. Buck vastaanotti sen veljellisesti. Dave ei ollut tietävinään koko tulokkaista, ja Spitz tappeli ensin toisen ja sitten toisen kanssa. Billee heilutteli tyynnyttäen häntänsä, kääntyi ympäri ja juoksi tiehensä nähdessään tyynnyttävät ponnistuksensa turhiksi ja kiljuu — myöskin se tapahtui tyynnyttävästi — Spitzin iskiessä häntä kylkeen. Mutta kuinka Spitz liikehtikin, pyörähteli Joe aina ympäri ja seisoj hänen edessään karvat pystyssä, korvat nujussa, huulet kierossa ja muristen, leukapielet lyöden kiivaasti loukkua ja silmät loistaen saatanallisesta hehkusta — oikea sotaisen hulluuden ruumiillistuminen. Hänen ulkomuotonsa oli niin hirvittävä, että Spitzin täytyi luopua kuritusaikeestaan. Salatakseen tappionsa kääntyi hän sen sijaan rauhallista ja vinkuvaa Billeetä vastaan ja veti hänet takaisin tappelutantereelle.

Samana päivänä iltana tuli Perrault mukanaan uusi koira, vanha susikoira, pitkänlainen, laiha, kovin kulunut, kuono täynnä arpia sekä yksisilmäinen. Mutta sen ainoassa silmässä kimalsi varoitus — ei pidä tungetella — herättäen kunnioitusta. Sen nimi oli Sol-leks, joka oikeastaan merkitsee "äkäinen". Samoin kuin Dave ei tämäkään halunnut mitään, ei antanut mitään eikä odottanut mitään ja kun se hitaasti ja tyyneesti meni toisten joukkoon, jätti itse Spitzkin sen rauhaan. Sillä oli omituisuus, jota Buck onnettomuudekseen joutui kokemaan. Se ei pitänyt siitä, että sitä lähestyttiin sen sokealta sivulta. Buck oli tietämättään tehnyt itsensä syylliseksi tähän hairahdukseen. Mutta tästä epähienoudesta huomautti Sol-leks hänelle hyökkäämällä hänen kimppuunsa ja iskemällä kolme tuumaa pitkän haavan hänen kylkeensä aina luuhun asti. Siitä hetkestä alkaen väisti Buck huolellisesti Sol-leksin sokeata puolta eikä siitä lähtien saanut mitään harmia hänestä koko sinä aikana, jona heidän toveruutensa kesti. Sol-leksin ainoa pyrkimys näytti tarkoittavan — kuten Daven — saada olla rauhassa, vaikkakin heillä molemmilla, kuten Buck sittemmin sai kokea, oli vielä toinen, hartaampi toive.

Sinä iltana Buck sai ratkaistavakseen suuren arvoituksen, mihin saisi asettua nukkumaan. Teltta, jota kynttilä valaisi, loisti niin houkuttelevasti keskellä valkoista lakeutta, mutta Buckin mennessä sinne sisälle, kuin olisi se ollut aivan luonnollinen asia, vastaanottivat Perrault ja François hänet kirouksilla ja heittoaseilla. Toinnuttuaan hämmästyksestään hän peräytyi häpeällisesti takaisin pakkaseen. Tuuli puhalsi terävästi ja pakkasen puri tuskallisesti kivistäen hänen haavaansa. Hän asettui lumelle ja koetti nukkuu, mutta kylmyys ajoi hänet pian jälleen ylös. Onnettomana, vilusta vavisten ja epätoivoissaan, kuljeskeli hän noiden monien telttojen ympärillä, mutta huomasi kaikkialla olevan yhtä kylmää. Siellä täällä hyökkäsi villikoiria häntä kohti, mutta hän nosti karvat pystyyn ja murisi äkäisesti — sillä oppiminen oli hänelle helppoa — ja silloin antoivat he hänen häiritsemättä kulkea ohi.

Vihdoin juolahti ajatus hänen mieleensä. Hänen pitäisi lähteä takaisin nähdäkseen, miten hänen toverinsa käyttäytyivät. Hänen suureksi hämmästykselleen olivat ne kadonneet. Hän kuljeskeli uudelleen ympäri suurta leiriä etsien niitä ja palasi taas takaisin. Olisivatkohan ne sisällä teltassa? Ei, niin ei voinut olla asian laita, sillä ei suinkaan häntä silloin olisi pois ajettu. Mutta missä saattoivat ne sitten olla? Häntä roikkuen ja ruumis vavisten, oikein lohduttomana, hän kierteli päämäärättömänä telttoja. Yht'äkkiä lumi antoi perään hänen etujalkojensa alla ja hän vajosi alas. Jotain kiemurteli hänen jalkojensa alla. Hän hypähti taaksepäin, pörhistäen karvojaan ja muristen, peläten jotain näkymätöntä ja tuntematonta. Mutta ystävällinen lyhyt haukahdus rauhoitti hänet, ja hän alkoi tutkia tilannetta. Lämmin ilman tuulahdus osui hänen sieraimiinsa ja siellä, lumen alle kätkeytyneenä sievänä pallona, makasi Billee. Se vingahti tyynnyttävästi, vääntelihe ja kiemurteli osoittaakseen hyvää tahtoaan ja aikomuksiaan rohjeten jopa, rauhan lahjuksena, lipaista Buckin kuonoa lämpimällä kostealla kielellään.

Toinen oppitunti. Siis noinko he tekivät sen? Buck valitsi luottavaisena sopivan paikan ja melkoisella touhulla ja turhillakin yrityksillä alkoi kaivaa kuoppaa itselleen. Hetkessä hänen ruumiinsa lämpö täytti suljetun tilan ja hän oli unessa. Päivä oli ollut pitkä ja vaivaloinen, joten Buck nukkui sikeästi ja mukavasti, vaikkakin hän murisi ja haukkui ja vääntelehti pahoista unista.

Buck ei avannutkaan silmiään, ennenkuin hänet herätti ylösnousseen leirin melu. Aluksi hän ei tiennyt missä oli. Yön aikana oli satanut lunta ja hän oli kokonaan siihen hautautunut. Lumikinokset puristivat häntä joka puolelta, ja hänen lävitseen kulki terävä pelon väristys — villin elukan pelko ansaa kohtaan. Tämä oli merkki siitä, että hän kävi läpi mielessään omaa elämäänsä aina esi-isiensä elämään asti; Buck oli näet sivistynyt koira, harvinaisen sivistynyt koira ja omasta kokemuksestaan ei ollut tutustunut mihinkään ansaan eikä voinut näin itsestään sitä pelätä. Hänen koko ruumiinsa lihakset supistelivat kouristuksenomaisesti ja vaistomaisesti hänen niskansa ja hartiainsa karvat nousivat pystyyn, ja villisti murahtaen hän hypähti suoraan sokaisevaan päivänvaloon lumen lennellessä hänen ympärilleen välkkyvänä pilvenä. Ennenkuin hän putosi jaloilleen, hän näki valkean leirin levittäytyneenä eteensä ja tiesi, missä hän oli ja muisti kaiken, mitä oli tapahtunut siitä hetkestä, kun hän lähti kävelylle Manuelin kanssa aina kuopan kaivamiseen lumeen edellisenä iltana.

Françoisin huuto kiinnitti Buckin huomiota. "Mitä sanoinkaan?" koiranajaja huusi Perraultille. "Tuo Buck on tosiaan helkkarin nopea oppimaan."

Perrault nyökkäsi vakavana. Hän oli Kanadan hallituksen pikalähetti kuljettaen tärkeitä sanomia ja piti senvuoksi välttämättömänä varata oivallisia koiria itselleen. Erikoisesti ilahdutti häntä, että oli sattunut saamaan Buckin.

Tuntia myöhemmin oli koirain luku taas lisääntynyt kolmella, niin että niitä nyt oli yhteensä yhdeksän eikä kulunut neljännestäkään, kun ne kaikki olivat valjaissa matkaten kukkulan rinnettä ylös Dyea-solaa kohti. Buck oli iloinen päästessään liikkeelle, ja vaikka rasitus olikin ankara, huomasi hän, ettei hän aivan halveksinutkaan nykyistä tointansa. Häntä hämmästytti toveriensa osoittama into, joka tarttui häneenkin, mutta vielä ihmeteltävämpi oli Davessa ja Sol-leksissa tapahtunut muutos. Heissä oli tapahtunut oikeita ihmeitä valjastamishetkestä lähtien. He olivat käyneet vilkkaiksi ja toimeliaiksi, olivat innostuneita työn hyvin sujumisesta sekä osoittivat kiivasta ärtyisyyttä, jos jokin seikka joutui epäjärjestykseen tai viivästy. Ne näyttivät kokonaan antautuneen eteenpäin pyrkimisen vaivannäköön — ainoa, minkä hyväksi ne elivät, ainoa, joka tuotti niille jotain iloa.

Dave kulki lähinnä rekeä, hänen edellään Buck ja sitten Sol-leks, jonka edessä taas kaikki muut pitkässä jonossa aina johtajaan asti, viimeainitussa virassa Spitz. Buck oli tarkoituksella asetettu Daven ja Sol-leksin väliin oppiakseen näiltä. Hän oli tarkkaavainen oppilas, mutta toiset myös taitavia opettajia. Ne eivät koskaan jättäneet häntä asioista tietämättömäksi teroittaen opetukset terävin hampain hänen mieleensä. Dave oli rehellinen ja viisas samalla. Se ei koskaan purrut Buckia syyttömästi eikä koskaan todellisesti tarvittaessa jättänyt purematta. Ja kun François piiskoinensa tuki sen hallitusta, piti Buck viisaampana totella kuin vastustaa. Kerran erään lyhyen pysähdyksen aikana Buck sotkeutui köysiin, jonka vuoksi matkaanlähtö viivästy. Mutta silloin syöksyivät sekä Dave että Sol-leks hänen kimppuunsa ja kurittivat hänet perinpohjin. Tästä kyllä kaikki sotkeutui vielä pahemmin, mutta Buck varoi toista kertaa saattamasta aikaan sellaista selkkausta. Ja ennen päivän loppua oli hän oppinut hoitamaan paikkansa rivissä niin hyvin, että sekä Dave että Sol-leks lakkasivat näykkimästä häntä. Yhä harvemmin kohotti François piiskaansa ja vieläpä Perrault kunnioittikin Buckia itse nostamalla tämän jalkoja niitä tarkastaakseen.

Päivän matka oli ollut vaivaloinen solan rinnettä ylöspäin Shep Campin kautta Scalesin ohi metsänrajalle, yli jäätikköjen ja satoja jalkoja syvään lumikinosten, yli mahtavan Chilcoat-ketjun, joka kohoaa suolaisen ja suolattoman veden välillä seisten ankarana vartiona synkän ja yksinäisen Pohjolan portilla. Sitten kävi kulku verrattain helposti sammuneiden tulivuorien aukkoihin

syntyneen järviyön sivuitse. Myöhään illalla saapuivat he Lake Bennettin yläpuolella sijaitsevalle leirille, missä tuhansittain kullankaivajia oli veneenteossa aina kevääseen jäiden lähtöaikaan asti. Buck kaivoi kolon lumeen ja nukkui väsyneen vanhurskasta unta, kunnes hänet hyvin varhain seuraavana aamuna ajettiin ylös pimeään ja kylmään ja tovereineen valjastettiin taas reen eteen.

Sinä päivänä he kulkivat neljäkymmentä englannin penikulmaa, tie kun ei ollut niin huonoa, mutta senjälkeisenä ja monena seuraavana päivänä täytyi heidän kulkea kiertoteitä ja työskennellä ankarammin, eivätkä sittenkään päässeet niin pitkälle. Säännöllisesti käveli Perrault kulkeoen etunenässä polkien lunta leveillä, litteillä kengillään, helpottaakseen heidän kulkuansa. François, joka hoiti reen ohjaustankoa, vaihtoi toisinaan, vaikkei usein, paikkaa hänen kanssansa. Perraultilla oli kiire ja hän oli koko lailla ylpeä jäiden tunteimisestaan. Tämä tunteminen olikin välttämättömän tarpeellinen, sillä syysjää oli hyvin ohutta ja virtapaikassa ei jäätä ollut ollenkaan.

Päivä päivältä, loppumattomassa jaksossa, ponnisteli Buck eteenpäin valjaissaan. Liikkeelle lähdettiin aina kauan ennen aamunsarastusta ja päivän valjetessa oltiin jo pitkällä, monta uutta penikulmaa taakse jätettynä. Eikä milloinkaan asetuttu leiriin ennenkuin pimeän tultua, mutta silloin sai kukin kalaosansa ja jokainen kaivautui sitten lumeen nukkuaksensa. Buck oli hyvin ahne. Hänen jokapäiväinen annoksensa — puolitoista naulaa auringonkuivukalaa — näytti katoavan olemattomiin. Koskaan ei hän saanut kyllikseen ja nälän tuskat kalvoivat häntä lakkaamatta, kun sitävastoin toiset koirat, jotka eivät olleet niin suuria ja muutoin olivat tottuneita tähän ankaraan elämään, eivät saaneet enempää kuin naulan kukin ja kuitenkin pysyivät hyvissä voimissa. Buck menetti pian entisen nirsuutensa. Aluksi hän söi hitaasti, mutta huomasi pian, että toverinsa lopetettuaan ennen häntä sieppasivat itselleen hänen jäljellä olevan osansa. Ei kannattanut ollenkaan koettaa puolustaa palasiansa. Hänen ajaessaan paria, kolmea kypälämäkeen, katosi ruoka toisten kurkkuihin. Päästäkseen tästä pulasta, päätti hän syödä yhtä nopeasti kuin toisetkin ja nälkä johti hänet niin pitkälle, ettei hän ollenkaan pitänyt itseään liian hyvänä ottamaan, mikä ei ollut hänen omaansa. Hän näki miten toiset tekivät ja oppi heistä. Kerran hän näki kuinka Pike, muuan uusista koirista — muuten taitava teeskentelijä ja varas — hyvin viekkaasti varasti palasen sianlihaa Perraultin kääntäessä selkensä. Seuraavana päivänä teki Buck saman kepposen ja onnistui pääsemään pakoon koko saaliineen. Nousi mahdoton hälinä, mutta Buck vältti kaikki epäluulotkin. Muuan hänen tovereistaan — Dub — joka usein käyttäytyi kömpelösti ja aina joutui kiinni rikoksistaan, sai kärsiä rangaistuksen Buckin pahasta teosta.

Tämä ensi varkaus oli merkinä siitä, että Buck saattoi kestää ja tulla toimeen kovassa, vihamielisessä Pohjolassa. Se toi esille hänen kykynsä mukautua muuttuneisiin olosuhteisiin, mikä pelasti hänet joutumasta pikaisen, hirvittävän kuoleman omaksi. Vielä se osoitti hänen siveellisyytensä joutuneen rappiolle, olevan murskaantumaisillaan, mutta sehän olikin vain tarpeeton painolasti olemassaolon häikäilemättömässä taistelussa. Alhaalla Etelässä, missä oli uskollisuutta ja hyvää toveruutta, saattoi hyvinkin kunnioittaa toisten omaisuutta ja persoonallisia tunteita, mutta Pohjolassa, missä väkivalta ja puolueellisuus vallitsivat, olisi aivan hullu, jos ajattelisi sellaisia. Ja jos tekisi niin, joutuisi auttamattomasti hukkaan.

Eihän Buck nyt juuri näin kirkkaasti ja selvästi arvostellut. Hän oli aivan yksinkertaisesti sopiva uuteen elämäänsä ja mukautui tietämättä sen vaatimuksiin. Koko elämässään ei hän koskaan ollut peräytynyt taistelusta, olipa se sitten koskenut mitä tahansa. Mutta punanaapukainen mies oli karttuineen iskenyt häneen alkuperäisemmän peruslain. Sivistyneenä koirana olisi hän saattanut uhrata elämänsä siveellisen velvollisuuden puolesta, esimerkiksi puolustaakseen tuomari Millerin ratsupiiskaa, mutta että hän nyt oli täydellisesti peräytymässä sivistyksestä, sitä todisti juuri hänen kykynsä kääntää selkä siveellisille velvollisuuksille pelastaakseen oman nahkansa. Hän ei varastanut siksi, että tämä seikka olisi huvittanut häntä, vaan tyydyttääkseen vatsansa vaatimuksia. Eikä hän varastanut avoimesti; vaan viekkaasti ja salaa, koska hän kunnioitti toisten karttuja ja hampaita. Sanalla sanoen — hän teki minkä teki siksi, että oli helpompaa tehdä se, kuin jättää tekemättä.

Hänen kehityksensä — tai paremmin peräytymisensä — kävi hyvin nopeaan. Lihakset kävivät raudanlujiksi ja kaikki tavallinen tuska jätti hänet tunnottomaksi. Ja taloudelliseksi hän kävi niin hyvin sisäisesti kuin ulkonaisestikin. Hän saattoi syödä mitä tahansa, kuinka inhottavaa ja sulamatonta se olikin, ja saatuaan tämän sisäänsä, imi hänen vatsanesteensä syödyistä aineista ravinnon aina viimeiseen hiukkaseen asti, minkä jälkeen hänen verensä kuljetti sen jokaiseen etäisimpäänkin paikkaan hänen ruumiissaan, joka siitä tuli sekä lujaksi että sitkeäksi. Näkönsä ja hajuaistinsa terottuivat aivan ihmeellisesti, kuulonsa kävi niin erinomaiseksi, että hän unissaankin kuuli heikoimmankin kolinan tietäen, ennustiko se rauhaa vai vaaraa. Hän oppi pureksimaan varpaitensa väliin tarttuneen jään, ja ollessaan janoinen, paksun jääkerroksen peittäessä juotto-avantoa, osasi hän murtaa sen kohoamalla takajaloilleen ja sitten laskeutumalla jälle etujalat jäykkinä. Hänen etevin ominaisuutensa oli osata vainuta tuulta ja laskea sen laatu edeltäkäsän. Olipa kuinka tyyntä tahansa hänen kaivaessaan itselleen koloa puun juurelle tai rantaäyräälle, löysi aamun tieneessä sattunut tuuli hänet aina suojanpuolelta.

Eikä hän oppinut vain kokemuksesta, vaan kauan sitten sammuneet vaistotkin heräsivät eloon hänessä. Sukupolvien kesyn elämäntavan tulos haihtui vähitellen. Hämärät havainnot ajalta, jolloin sukunsa vielä oli ollut nuori, versoivat hänessä epämääräisesti — ajalta, jolloin villit koirat hyökkäilivät joukoin aarniometsissä tappaen saaliinsa sen saavutettuaan. Hänen ei ollut vaikea oppia iskemään kiinni, viiltämään halki tai puremaan poikki kurkun yhtä nopeasti kuin susikin. Siten olivat hänen muinaiset esi-isänsä tehneet. Ja ne elivät nyt uudestaan hänessä. Entinen elintapa ja vanhat temput, jotka nämä olivat jättäneet perinnöksi jälkeläisilleen, olivat hänenkin. Hän harjoitti kaikkea ponnistuksetta, keksimättä siinä mitään uutta, aivankuin olisi kaikki aina

piillyt hänen luonnossaan. Ja kun hän kylminä öinä kohotti kuononsa tähtiä kohti ja antoi kuulua pitkäveteisen, susimaisen ulvonnan, olivat ne hänen esi-isiänsä — jo kuitenkin kauan sitten sekoittuneet maan tomuun — jotka hänen kauttansa käänsivät kuononsa tähtiä kohti ja ulvoivat vuosisatojen takaa. Hänen äänenpainonsakin oli heidän — sama, jolla he olivat purkaneeet surujansa ja omalla tavallansa tulkinneet suurta hiljaisuutta, kylmyyttä ja pimeyttä.

Todistukseksi minkäläinen nukkeleikki elämä on, virtasi ikivanha laulu hänen rinnastaan hänen palatessaan omiensa alkuperäisiin elintapoihin. Ja se tapahtui siksi, että ihmiset olivat löytäneet keltaista metallia Pohjolasta ja siksi, että puutarharenki Manuelilla ei ollut niin suurta palkkaa, että se olisi riittänyt muuhunkin kuin ruokaan ja vaatteisiin hänelle itselleen, hänen vaimolleen ja heidän monille pienille jälkeläisilleen.

III.

Alkuperäinen villi luonto.

Alkuperäinen villi luonto oli siis voimakas Buckissa ja se kävi yhä väkevämmäksi niiden ankarien olosuhteiden pakosta, joissa hänen nykyinen elämänsä kului. Mutta hän osasi salata tämän seikan. Hänen juuri herännyt viekkautensa kehoitti häntä tasapainoon ja itsensä hillitsemiseen. Hänellä oli liian paljon oppimista perehtyessään uuteen elämäänsä, jotta olisi tuntenut mieltänsä uhkarohkeaksi ja hän koetti olla antautumatta riitoihin, vieläpä väittikin niitä mahdollisuuden mukaan. Koko hänen käytöksensä alkoi saada varovaisuuden leiman. Hän ei osoittanut mitään taipumusta kiivaisiin, äkillisiin tekoihin, ja huolimatta hänen ja Spitzin välisestä katkerasta vihasta, ei hän tehnyt itseään syylliseksi mihinkään kärsimättömyyteen tätä kohtaan, vaan vältti päinvastoin pienimmälläkään tavalla loukkaamista häntä.

Sitävastoin ei Spitz milloinkaan laiminlyönyt tilaisuutta näyttää hampaitaan Buckille, luultavasti aavistaen tämän olevan kilpailijan. Vieläpä hän kiertäen kaartuen ärsytti Buckia, koettaen lakkaamatta nostaa sotaa, joka ehdottomasti olisi loppunut toisen puolen kuolemalla. Tämä olisikin otaksuttavasti hyvin pian onnistunut hänelle, jollei ihmeellistä tapausta olisi sattunut. Eräänä iltana majoituttiin synkkään paikkaan Le Barge-järven aukealle rannalle. Lumipyry, pimeys ja tuuli, joka viilsi kuin veitsen pisto, olivat pakoittaneet heidät hapuillen etsimään itselleen leiripaikkaa. Tuskin olisivat he voineet löytää huonompaa. Heidän takanaan kohosi pystysuora kalliomuuri. Perraultin ja Françoisin täytyi tehdä tuli ja asettaa turkkinsa suoraan jälle. Teltan olivat he jättäneet Dyeaan voidakseen kulkea nopeammin. Muutamista ajopuun palasista tekivät he tulen, joka pian sulatti jään altaan ja sammui, jonka jälkeen heidän täytyi syödä illallisensa pimeässä.

Aivan suojelevan kallion viereen oli Buck valmistanut itselleen paikan. Ja siinä oli niin tyyntä ja lämpöistä, että hän vain vastenmielisesti lähti sieltä syömään kalaa, jota François jakoi ensin sulatettuaan sen tulella. Mutta kun Buck syöntinsä lopetettuaan palasi takaisin, oli hänen paikkansa viety. Ja varoittava murina ilmoitti hänelle, että anastaja ei ollut kukaan muu kuin Spitz. Tähän saakka oli Buck välttänyt riitaantumasta vihollisensa kanssa, mutta tämä meni toki liian pitkälle. Villieläin hänessä alkoi karjua. Hän syöksyi Spitzin kimppuun raivolla, joka hämmästytti heitä molempia, eritoten Spitzia, sillä entisten kokemuksiensa perusteella tämä piti Buckia tavattoman ujona ja vaatimattomana koirana, jonka arvo riippui kokonaan vain hänen koostaan.

Françoisikin hämmästytti nähdessään molempien koirien rajusti tapellen syöksähtävän kiistelystä pesästä. Hän ymmärsi heti ottelun syyn. "Ahaa!" huusi hän Buckille. "Näytä hänelle. Anna sille niin että tietää. Kurjalle anastajalle!"

Eikä Spitz ollut vähemmän halukas tappeluun. Se kiljui raivosta ja verenheimosta juoksennellen edestakaisin kehässä saadakseen tilaisuuden hyökätä. Buck oli yhtä raivoisa ja yhtä varovainen, ja juoksenteli yhtälailla samoissa toiveissa. Mutta juuri tällä hetkellä sattui merkillinen tapaus, joka katkaisi heidän riitansa herruudesta ja lykkäsi sen kauas vastaisuuteen, kun he olivat vaeltaneet vielä monta, monta väsyttävää penikulmaa lisäksi.

Perraultin kovaääninen kirous, kartun kumea läjähdys jonkun pääkalloa vasten ja kimeä tuskan huudahdus olivat tämän helvetillisen hälinän johdantona. Leiri kihisi äkkiä hiipiviä, takkuisia koiria — seitsemän, kahdeksan tusinaa nälkiintyneitä susikoiria, jotka vainuaan seuraten olivat tulleet sinne jostain indianikylästä. Ne olivat hiipineet sinne Buckin ja Spitzin ollessa tappeluhommissa ja kun molemmat miehet hyökkäsivät niiden joukkoon suurine karttuineen, näyttivät ne hampaitaan asettuen vastarintaan. Ruoka-aineiden tuoksu oli aivan villinnyt ne. Perrault äkkäsi koiran, jonka pää oli eväslaatikossa. Hänen karttunsa putosi raskaasti eläimen töröttävälle kylkiluulle ja laatikko romahti nurin. Seuraavassa silmänräpäyksessä syöksyi parikymmentä nälkiintynyttä eläintä leivän ja sianlihan kimppuun. Kartut läjähtelivät lakkaamatta. Koirat kiljuivat, vinkuivat ja ulvoivat tässä kartunlähdyssateessa, mutta siitä huolimatta taistelivat kuin hullut saadakseen viimeisenkin hitusen saalistaan.

Sillä aikaa olivat hämmästyneet vetokoirat hyökänneet pesistään häikäilemättömästi anastajain kimppuun. Ei ikinä ennen ollut Buck nähnyt sellaisia koiria. Näytti kuin niiden luusto tahtoisi kaivautua nahan läpi. Ne olivat pelkkää luurankoa — verhotut likaisiin, irtonaisiin nahkoihin — palavin silmin ja kuolaisiin leukapielin ja mieletön nälkä teki ne kauhistuttaviksi ja vastustamattomiksi. Ei ollut mitään mahdollisuutta ehkäistä niiden hurjuutta. Ensi hyökkäyksessä löytiin vetokoirat takaisin kalliota vasten. Buckin kimppuun hyökkäsi kolme koira yhtaikaa ja

samassa oli hänen päänsä ja kylkensä täynnä haavoja ja viiltoja. Oli hirvittävä hälinä. Billee tapansa mukaan kiljui kaikin voimin. Dave ja Sol-leks taistelivat urhoollisesti rinnakkain vuotaen verta vähintään paristakymmenestä haavasta. Joe huiski ympärilleen kuin mielipuoli. Niinpä hän puri erään vihollisensa etujalan poikki. Teeskentelijä Pike hyppäsi raajarikon niskaan ja puri tätä äkillisellä nykäyksellä terävin hampain kurkkuun. Buck iski erään kiukkuisen vastustajan kurkkuun upottaen siihen hampaansa verivirran ruiskutessa hänen päälleen. Veren lämmin maku hänen suussaan kiihotti häntä yhä rajummaksi. Hän ryntäsi uuden vihollisen kimppuun, mutta saikin samassa itse iskun kurkkuunsa. Se oli Spitz, joka kavalasti hyökkäsi sivultapäin.

Perraultin ja Françoisin puhdistettua kummankin oman puolensa leiriä, kiiruhtivat he koirainsa avuksi. Nälkiintyneiden villieläinten rajua joukko työnnettiin takaisin ja Buck pudisti hyökkääjäänsä irti itsestään. Mutta tätä kesti vain pari silmänräpäystä. Molempien miesten täytyi palata takaisin puolustaakseen jälellä olevaa ruokavarastoaan, jolloin viholliset uudelleen hyökkäsivät vetokoirain kimppuun. Billee, joka suorastaan pelosta oli käynyt urhoolliseksi, murtautui raivoavan kehän läpi paeten jäälle. Pike ja Dub seurasivat häntä ihan kintereillä ja näiden jälkeen hyökkäsivät kaikki muut toverit.

Buckin kyykistyessä aikeessa loikata samalle suunnalle, näki hän Spitzin seisovan vierellään valmiina hyökkäämään niskaansa arvattavasti kaataakseen hänet kumoon. Jos se onnistuisi nyt, kaikkien näiden vihollisten silmäin edessä, olisi hän mennyttä. Mutta Buck jännitti kaikki jäsenensä kestääkseen Spitzin hyökkäyksen ja sitten kiirehti hänkin pakoon järvelle päin.

Sittemmin kokoontuivat nämä yhdeksän ajokoiraa etsiäkseen suojaa metsästä. Viholliset eivät seuranneet heitä, mutta surullisessa tilassa he olivat. Ei ollut yhtäkään, jolla ei olisi ollut haavoja neljässä, viidessä kohden, muutamilla vieläpä hyvin vakaviakin. Dubin takajalka oli pahoin vahingoittunut; Dolly — viimeinen Dyeassa hankituista koirista — oli saanut suuren viiltohaavan kaulaansa, Joe kadottanut toisen silmänsä ja hyväluontoisen Billeen toinen korva oli rikkipureksittu, riippuen riekaleina sivulla, jonka vuoksi hän ulvoi ja vinkui koko yön. Päivän sarastaessa nilkuttivat he takaisin leirille, josta näkivät rauhanhäiritsijöiden hävinneen. Molemmat miehet olivat pahalla tuulella. Enemmän kuin puolet elintarpeista oli poissa. Vieläpä olivat nälkiintyneet vieraat pureskelleet köyttötouvin ja reen päällystänkin. Ei mikään, joka jollain tavoin kelpasi syötäväksi, ollut säästynyt heiltä. He olivat syöneet parin Perraultin hirvennahkamokkasiineja, suuren palan silojen nahkahihnoista, vieläpä parin jalan pituudelta Françoisin piiskaakin. Seisoessaan juuri vaipuneena tähän surulliseen tarkasteluun, näki hän pahoin kolhitut koiransa.

"Kas niin, sepä kaunista!" huudahti hän lisäten lempeällä äänellä: "Ajatelkaahan, jos te nyt kaikki, ystäväni, tulette näistä puremista hulluiksi! Niin, ajatelkaahan, jos koirat kaikki järjestään tulevat hulluiksi — mitä siihen sanotte, Perrault?"

Lähetti pudisti tyytymättömänä päätään. Hänellä oli vielä neljäsataa penikulmaa kuljettavana ennenkuin pääsisi Dawsoniin ja olisi hirvittävä, jos koiransa saisivat vesikauhun. Pari tuntia mentyä kirouksiin ja valjaitten korjausrytyksiin, pantiin pahoinpidellyt kuormanvetäjät jälleen liikkeelle ja ne ponnistelivat vaivaloisesti eteenpäin huonointa tietä, minkä tähän saakka olivat kohdanneet — vaivaloisin taipale heidän ja Dawsonin välillä.

"Kolmenkymmenenpenikulman virta" oli jäistä vapaa. Sen kuohuva vesi uhmaili kylmyyden vaikutusta, vain vastavirrassa ja tynnin paikoin oli pitävää jäätä. Tarvittiin kuuden päivän kuulumattomat ponnistukset näiden kolmenkymmenen hirvittävän penikulman taivaltamiseen. Niitä saattoi todella sanoa hirvittäviksi, sillä joka askeleella oli niin miesten kuin koirainkin elämä vaarassa. Perrault, joka kulki etunenässä, vajosi vähintään tusinan kertoja jäähän pelastaen itsensä pitkän tangon avulla. Tätä kantoi hän siten, että sen täytyi pudota poikkipuolin aukon suulle, jonka hänen ruumiinsa teki jäähän. Mutta pakkanen nousi, lämpömittari osoitti viisikymmentä astetta pakkasta ja joka kerta Perraultin pudottua veteen, täytyi hänen tehdä tuli kuivatukseen vaatteensa, jos tahtoi pysyä hengissä.

Mikään ei peloittanut häntä. Juuri siksi oli hän saanutkin paikan hallinnon lähettinä. Hän ei peräytynyt mitään vaaroja, antoi aivan päättävästi pakkasen purra pieniä, kurttuksia kasvojaan pyrkien eteenpäin aamuvarhaisesta pimeään tuloon asti. Hän vaelsi pitkin noita kolkkoja rantoja jäätä myöten, joka keinui ja ritisi jalkojen alla, niin etteivät he uskaltaneet pysähtyä sekunniksikaan. Kerran painui reki, Dave ja Buck mukanaan, jään sisään, ja koirat olivat kylmästä kangistuneet ja puolikuolleet ylös ongittaessa. Täytyi tehdä tuli pelastaakseen niiden elämä. Koko niiden ruumiita ympäröi kova jääkuori ja molemmat miehet ajoivat ne juoksemaan ympäri tulta niin likeltä, että liekit koskettivat niihin, jotta sulaisivat ja rupeisivat hikoilemaan.

Toisen kerran putosi Spitz jäihin vetäen mukaansa koko valjakon aina Buckiin asti, joka heittäytyi taaksepäin koettaen kaikin voimin seisoa etujaloin liukkaalla jään reunalla sen ritistessä ja keinuessa hänen ympärillään. Mutta hänen takanaan oli Dave, joka myöskin peräytyi ja reen takana François veti niin että jäsenet alkoivat naksahdella.

Tapahtuipa niinkin, että jää murtui yhtäkkiä edestä ja takaa ja silloin ei ollut muuta keinoa kuin pyrkiä kallion rinteille. Perrault kapusi kuin ihmeen kautta ylös jyrkälle Françoisin lämpimästi rukoillessa, että ihmetyö tapahtuisi. Joka hihna ja nuora solmittuna pitkään köyteen ja nostettiin koirat kallion huipulle toinen toisensa jälkeen. François tuli viimeiseksi, reen ja tavaroiden jälkeen. Sitten täytyi etsiä sopiva paikka laskeutumista varten, mikä myöskin toimitettiin köyden avulla. Pimeään tullen oltiin jälleen joella, matkattua päivän kuluessa noin neljäsosa penikulmaa.

Matkueen saapuessa Hootalinquaan, missä jää oli oivallista, oli Buck melkein menehtynyt. Toisten koirain laita oli yhtä huonosti, mutta Perrault tahtoen korvata menetetyt ajan hoputti heitä varhain ja myöhään. Ensimmäisenä päivänä he kulkivat kolmekymmentäviisi penikulmaa Big

Salmoniin ja seuraavana vielä kolmekymmentäviisi Little Salmoniin. Kolmantena päivänä matkustettuaan neljäkymmentä penikulmaa, saapuivat he Five Fingersiin.

Buckin jalat eivät olleet niin lujat ja kovat kuin toisten koirain. Niiden monien sukupolvien aikana, jotka olivat eläneet ja kuolleet senjälkeen kun joku luolaihminen tai joenvaeltaja kesytti viimeisen hänen villoista esi-isistään, olivat ne tulleet hennommiksi. Päivät pitkään hän nilkutti eteenpäin suuressa tuskassa ja majoituttaessa vaipui maahan kuin kuollut. Niin nälissään kuin olikin, ei hän liikahtanut paikaltaankaan ottaakseen kalaa, jonka François antoi hänelle. Françoisin olikin tapana hieroa Buckin jalkoja puolen tunnin ajan joka ilta ruoan jälkeen, vieläpä uhrasi omien makkasiinensa nokatkin tehden niistä Buckille neljä kappaletta makkasiineja. Tämä oli suuri helpoitus Buckille, saipa hän Perraultinkin vetämään kurtuiset kasvonsa hymyyn eräänä aamuna, kun François oli unohtanut vetää suojukset Buckin jalkoihin ja tämä asettui selälleen jalat taivasta kohti kurottaen eikä näyttänyt tahtovan lähteä taivaltamaan ilman makkasiineja. Ajan mittaan kovettuivat hänen jalkansa kuitenkin harjoituksen avulla ja kuluneet makkasiinit heitettiin menemään.

Eräänä aamuna Pellyssä valjastettaessa tuli Dolly yhtäkkiä hulluksi, vaikkei ennen oltu huomattu mitään merkkiä siitä. Sairauden puhkeaminen ilmeni pitkässä, sydäntävihlovassa susiulvonnassa, joka sai kaikki hänen toverinsa kauhistuksesta vapisemaan. Äkkiä hän ryntäsi suoraan Buckia kohti. Tämä ei ollut koskaan nähnyt koiran tulevan hulluksi eikä hänellä siis ollut mitään tietoista syytä pelkoon, mutta vaistosi kuitenkin jotakin kammottavaa olevan pelissä ja pakeni mitä syvimmän säikähdysten valtaamana. Hän syöksyi suoraan eteenpäin, lähättävä ja vahtoava Dolly kintereillään yhden ainoan loikkauksen etäisyydellä jäljessä. Tämä ei voisi saavuttaa häntä, siihen oli Buckin kammo liian suuri, mutta Buckkaan ei voisi päästä hänestä eroon, niin raivoisan hullu oli hänen takaa-ajajansa. Buck syöksyi saaren metsikön läpi, lensi sen matalampaa reunaa alas jäätyneen kanavan poikki toiselle saarelle, syöksyi siten puoliympyrän tehden takaisin joen pääuomalle valmistautuen epätoivossaan hyökkäämään sen yli. Ja koko ajan kuuli hän Dollyn vinkuvan kintereillään, vaikkei uskaltanut katsoa taakseen. Silloin hän kuuli Françoisin kutsuvan häntä noin neljännespenikulman päästä ja suuntasi kulkunsa sinnepäin, vaivaloisesti lähättäen ilmaa ja pannen koko luottamuksensa Françoisin pelastavaan voimaan. François seisoi siellä kohotetuin kirvein ja Buckin viilettäessä hänen ohitse, Dollyn pää sai musertavan iskun.

Buck hoiperteli reen luo uupuneena, avuttomana ja lähättäen. Tämä oli Spitzille kultainen tilaisuus. Hän ryntäsi Buckin kimppuun, iski hampaansa kahdesti turvattomaan viholliseensa repien hänen lihansa aina luuhun asti. Mutta silloin ehätti François piiskoinensa väliin ja Buck tyydytyksekseen näki Spitzin saavan pahimman selkäsaunan mitä kukaan koko matkan aikana.

"Oikea paholainen tuo Spitz", sanoi Perrault. "Jonakin päivänä ottaa se Buckin hengiltä".

"Mutta Buck on kuin kaksi paholaista", vastasi François. "Tiedän sen, sillä olen pitänyt sitä silmällä. Ja uskokaa minua — jonakin päivänä se voi raivostua niin, että repii koko Spitzin ja sylkee sitten suustaan lumelle. Ihan varmaan. Minä tunnen sen."

Siitä hetkestä vallitsi sota kummankin koiran välillä. Spitzhän oli koko valjakon johtaja ja tunnustettu päämies, mutta se vaistosi tuon merkillisen etelämaalaisen uhkaavan valtaansa. Ja merkilliseltä tuntui Buck hänestä, sillä kaikista etelämaan koirista, mitä hän tähän asti oli nähnyt, ei yksikään ollut kelvannut mihinkään eikä kukaan pystynyt kestäämään matkan vaivoja. Ne olivat kaikki olleet liian hentoja ja sortuneet ponnistuksiin, kylmään ja nälkään. Mutta Buck oli poikkeus. Se yksin kesti kaiken yhtä hyvin kuin susikoiratkin ja saattoi täysin vetää vertoja niille voimassa, viileydessä ja viekkauudessa. Se oli siis erinomainen koira ja mikä teki sen vaaralliseksi, oli se asianhaara, että punanaapukkainen mies karttuineen oli nakutellut siitä kaiken sokean huimapäisyyden vallanhimon suhteen. Se oli erinomaisen viekas ja osasi odottaa aikaansa kärsivällisyydellä, joka ei suinkaan tuntunut alkuperäiseltä.

Taistelu päällikkyydestä ei ollut vältettävissä. Buck pyrki siihen, koska se oli luonnonomaista sille ja koska sen oli kokonaan vallannut sama kuvaamaton, käsittämätön kunnianhimo, joka pakoittaa koiria vetämään niin kauan kuin voivat liikuttaa itseään, saattaa ne iloisin mielin kuolemaan valjaisiinsa ja musertaa niiden sydämet, jos ne poistetaan rivistä. Sama kunnianhimo elähytti Davea hänen kulkiessaan tuolla lähinnä rekeä ja Sol-leksia sen tarttuessa työhön kaikin voimin — sama kunnianhimo hillitsi niitä kulkueen pysähtyessä ja muutti heidät nyrpeistä ja jöröistä luontokappaleista työteliäiksi, innokkaiksi, eteenpäinpyrkiviksi olennoiksi. Se juuri kannusti heitä eteenpäin kaiken päivää, mutta jätti heidät heti niin pian kuin majoituttiin niiden jälleen vaipuessa tavalliseen tyytymättömään jöröyteensä. Tämä kunnianhimo kannusti Spitzia kurittamaan työssään huolimattomia, laiskottelevia tai aamuisin valjaisiin menoaikana piilottelevia tovereitaan. Se niinikään sai hänet pelkäämään Buckin kilpailevan päällikkyydestä. Ja Buckia kiihdytti sama kunnianhimo.

Buck nosti julkisen kapinan toisen valtaa vastaan. Hän meni väliin Spitzin tahtoessa rangaista laiskottelijoita. Ja hän teki sen tyyneesti ja varmasti. Eräänä yönä oli ollut valtava lumisade ja aamulla ei näkynyt teeskentelijä Pikeä missään. Se varmaankin makasi koloonsa hautaantuneena syvän lumen alla. François kutsui ja etsi sitä turhaan. Spitz oli raivoissaan kiukusta. Se syöksähteli edes takaisin läpi leirin, vainuskeli ja raapi lunta joka paikasta, missä pahantekijä olisi saattanut olla kätkeytyneenä, murisi sitä tehdessään niin hirvittävästi, että Pike vapisi pelosta kätöksössään.

Mutta kun se sitten vihdoin keksittiin ja raivostunut Spitz lennähti syntisen kimppuun sitä rangaistakseen, heittäytyi Buck yhtä raivoisana väliin. Tämä tapahtui niin odottamattomasti ja suoritettiin niin viekkaasti, että Spitz kaatui kumoon. Pike, joka ennen oli vavissut pelosta, rohkastui Buckin julkisesta kapinasta ja syöksyi kumoonkaadetun johtajansa kimppuun. Buckille oli "rehellinen peli" nykyään unohtunut lakipykälä ja hän hyökkäsi myöskin Spitzin kimppuun.

Mutta François, joka oli naureskellen katsellut heitä niinkauan kuin oltiin oikeudenmukaisia, sivalsi nyt Buckia piiskalla kaikin voimin. Se ei kuitenkaan saanut Buckia erkanemaan kaadetusta vastustajastaan ja Françoisin täytyi tarttua piiskansa paksuun päähän. Puolipyörryksissä ankarasta iskusta peräytyi Buck saaden vielä useita piiskan iskuja, Spitzin perinpohjin kurittaessa huolimaton Pikeä.

Seuraavina päivinä, välimatkan Dawsoniin yhä lyhetessä, Buck piti yhä tapanaan mennä Spitzin ja tämän kuritettavan väliin, mutta teki sen viekkaasti ja Françoisin poissa ollessa. Tästä Buckin salaisesta kapinasta oli seurauksena yleisen kapinallisuuden herääminen käyden yhä kiihkeämmäksi. Daveen ja Sol-leksiin ei kapinanhenki ollut tarttunut, mutta toiset kävivät yhä pahemmiksi. Mikään ei käynyt enään niinkuin olisi pitänyt. Oli alituinen riita ja kinastelu. Käytiin loppumattomia tappeluja, joiden alkujuri ja syy Buck oli. Hän piti Françoisia alinomaisessa jännityksessä, sillä tämä odotti vain taistelua elämästä ja kuolemasta Buckin ja Spitzin välillä, tietäen sellaisen ennemmin tai myöhemmin syttyvän. Useana yönä olivat toisten koirain riita ja tappelu saaneet Françoisin syöksähtämään ylös makuupaikaltaan säikähtyneenä luullen Spitzin ja Buckin iskeneen toistensa kurkkuihin.

Mutta odotettu tilaisuus ei ollut vielä tullut ja kulkue saapui Dawsoniin eräänä koleana iltapäivänä eikä suurta taistelua vielä ollut sattunut. Siellä oli monta miestä ja lukemattomia koiria ja Buck näki niiden kaikkien olevan ahkerassa työssä. Näytti olevan määrätty, että koirain tuli tehdä työtä. Kaiken päivää he pyrkivät pitkissä valjakoissa eteenpäin ylös ja alas suurta katuja ja vielä pimeään tultuakin kuului niiden kellojen kilinä. Ne vetivät rakennusaineita ja puita ja tekivät kaikkea sellaista työtä, johon Santa Claran laaksossa käytettiin hevosia. Silloin tällöin Buck tapasi etelämaalaiskoiria, mutta enimmäkseen ne kuuluivat kaikki Pohjolan villiin susikoirasukuun. Säännöllisesti joka ilta kello yhdeksän ja sitten kaksitoista ja kolme, virittivät ne yöllisen laulun, hirvittävän ulvonnin, johon Buck mitä suurimmalla innolla yhtyi.

Revontulten leimutessa heidän päittensä yläpuolella, tähtien väristessä kylmässä avaruudessa ja maan levätessä jäykistyneenä ja palettuneena lumipeiton alla, olisi tämä koirain ulvonta saattanut olla kaiken eläväisen uhmauksen ilmaisu — jollei se olisi kaikunut mollissa — pitkävetisenä, puoliksi nyyhkyttävänä valituksena, joka pikemmin muistutti maan elävien olentojen rukousta, niiden, jotka taistelivat olemassaolosta. Se oli vanha, vanha laulu, yhtä vanha kuin ulvovien oma suku, muuan uuden maailman ensi lauluista, sen aikuisia, jolloin kaikki laulut olivat surullisia. Ja sen synkkyys oli lukemattomien sukupolvien onnettomuuksista suurentunut valitukseksi, joka nyt niin syvästi liikutti Buckia. Hän valitti ja nyyhkytti samasta elämäntuskasta, jota esi-isänsä ennen häntä olivat tunteneet ja samasta salaperäisestä pimeän ja kylmän pelosta, jota he olivat kokeneet. Ja että hän tunsu laulun niin syvästi liikuttavan itseään, oli vain todistuksena siitä, miten kokonaan hän oli antautunut kuuntelemaan sukunsa alkuaikain alkuperäisiä elämänilmauksia miespolvia vanhan sivistyksen takaa.

Seitsemän päivän kuluttua Dawsoniin saapumisesta olivat he paluumatkalla pitkin jyrkkää rannikkoa Barrakista Yukontietä, ohjaten jälleen kulkuaan Dyeaa ja valtamerta kohden. Perraultilla oli vielä tärkeämpiä pikasanomia kuin tullessa. Ja häneenkin oli tarttunut kunnianhimo — hän pani määräkseen saavuttaa tällä matkalla vuoden ennätyksen. Monet asianhaarat suosivat hänen päätöstään. Viime viikkojen lepo oli virkistänyt koiria saattaen ne hyvään kuntoon. Tien, jonka he mennessä olivat raivanneet, olivat sittemmin seuraavat matkustavaiset tallanneet. Vielä olivat poliisiviranomaiset järjestäneet pari, kolme elintarpeiden varastoa niin hyvin koiria kuin ihmisiäkin varten, joten Perrault saattoi matkustaa melkein ilman kantamuksia.

Ensimäisenä päivänä ennättivät he aina Sixty Mileen saakka, siis viidenkymmenen penikulman päivämatkan, sen jälkeisinä päivinä he matkasivat Yukonia ylöspäin, hyvän taipaleen Pellyä kohden.

Mutta tätä erityistä nopeutta ei François saavuttanut ilman suurta vaivaa ja monia vastuksia. Kavala kapinanhenki, jonka Buck oli herättänyt, oli hävittänyt kaiken yhtenäisyystunteen koko valjakosta. Se ei vetänyt enää niin tasaisesti ja tukevasti ikäänkuin yksi ainoa koira olisi ollut valjaissa. Buckin kaikille kapinoitsijoille antama salainen kehoitus oli johtanut heidät kaikkiin mahdollisiin pieniin ikivaltaisuuksiin. Spitz ei enää ollut tuo erittäin pelätty johtaja. Entinen kunnioitus häntä kohtaan oli haihtunut, vieläpä menttiin niin pitkälle, että uhmailtiin hänen virkavaltaansa. Eräänä iltana Pike varasti häneltä suuren palan kalaa ahmien sen suuhunsa Buckin suojeluksen alaisena. Toisena iltana joutuivat Dub ja Joe tappeluun Spitzin kanssa pakoittaen hänet luopumaan rangaistuksesta, jonka he olivat ansainneet. Eikä Billeekään, hyväluontoinen Billee, ollut enää niin hyvälaatuinen kuin ennen eikä vinkunut puoliksikaan niin hellästi kuin entispäivinä. Buck ei koskaan lähestynyt Spitzia murisematta uhkaavasti. Hän käyttäytyi todellakin pöyhkeästi, saattaen rehennellen kävellä edestakaisin aivan Spitzin nenän edessä.

Tämä kurin höltyminen vaikutti koirain keskinäisiinkin suhteisiin. Ne riitelivät ja kinastelivat enemmän kuin koskaan, niin että leiri toisinaan muistutti ulvovaa hulluinhuonetta. Ainoastaan Dave ja Sol-leks pysyivät samanlaisina, vaikka tosin loppumaton kinastelu heidän ympärillään oli tehnyt heidät ärtyisemmiksi. François lasketteli kaikenlaisia voimasanoja, polki lunta turhaan raivoten ja repi tukkaansa. Hänen piiskansa viuhui melkein lakkaamatta koirain selässä, mutta se ei paljoa auttanut. Niin pian kuin hän käänsi niille selkäänsä, syöksyivät ne jälleen yhteen. Piiskoineen hän tuki Spitzia, mutta Buck puolestaan kannatti toisia. François tiesi Buckin olevan koko kapinan takana ja Buck kylläkin tajusi sen. Mutta Buck oli liian ovela joutuakseen kertaakaan kiinni itse pahanteossa. Hän työskenteli rehellisesti valjaissa, sillä työ oli tullut hänelle tyydytykseksi, vaikka tietenkin oli paljon hauskenpää salassa jouduttua tappeluja toverien kesken ja sotkea hihnoja.

Eräänä iltana ruoan jälkeen heidän majoituttuaan Tahkeenan suulle, oli Dub ajanut liikkeelle lumivalkoisen kaniinin, mutta kompastui ja kadotti saaliinsa. Tuossa tuokiossa oli koko valjakko täydessä kaniinin ajossa. Noin sadan yardsin päässä oli Luoteispoliisin leiri ja siellä viisikymmentä koiraa, kaikki susikoirarotua, jotka nyt kaikki tulivat hyökäten ottamaan osaa metsästyksen. Kaniini kiisi tiehensä virran reunaa alaspäin tehden pienen mutkan sisäänpäin jäätyneelle uomalle, missä sitten koetti pysytellä. Se lensi kepeästi lumipeitteistä pintaa koirien ollessa kireässä työssä viiltäessään eteenpäin. Buck kulki ajon etunenässä — kaikkiaan oli siinä noin kuusikymmentä osanottajaa — ja niin mentiin poukamasta poukamaan, mutta hänen oli mahdoton saavuttaa saalista. Hän ojentautui niin että melkein laahasi maata, hänen haukuntansa kaikui lujaa ja kiihkeästi ja komea ruumiinsa lensi salamannopeasti eteenpäin, loikkaus loikkaukselta kalpeassa, valkeassa kuunvalossa. Ja harppaus harppaukselta karkasi valkea kaniini vainoojansa edellä kuin kimalteleva aavekuva.

Kaikkien niiden alkuperäisten vaistojen heräämisen, vaistojen, jotka määrättyinä lainsäätäminä aikoina houkuttelevat miehiä meluisista kaupungeista metsään ja vainioille tappamaan toisia eläviä olentoja lyijyhauleillaan, jotka kemiallisia apuneuvoja käyttäen singautetaan menemään — verenhimon, tappamishalun — kaiken tämän tunsu Buck tällä hetkellä, mutta vain ärettömän paljon voimakkaammin. Hän syöksyi kokonaisen metsästäjäjoukon etunenässä riistan jälkeen, elävän elintarpeen, jonka tahtoi tappaa omin hampain saadakseen kastaa kuononsa aina silmiin asti lämpimään vereen.

On eräänlaista haltioitumista, joka on elämän huippukohta ja jonka yli elämä ei voi kohota. Ja niin paradoksimaista on elämä, että tämä innostus tulee juuri eläessä mitä voimakkaammin ja kuitenkin tulee se kuin suurena koko elämän unhoituksena. Tämä innostus haltioittaa taiteilijan hänen kohoutuessaan tulisessa hurmauksessa oman itsensä yläpuolelle; tämä elämänunhoittaminen lämmittää sotamiestä taistelulentäällä, tekee hänet murhanhimoiseksi ja saattaa hänen kieltämään kaiken anteeksiannon; tämä sama haltioituminen oli vallannut Buckin hänen hyökätessään eteenpäin toisten etunenässä muinaisen susiulvonnan kaikuessa, janoten elävää ruoka-ainetta, joka pakeni niin nopeaan hänen edellään kuutamossa. Hän ilmaisi, mitä luontonsa syvyydessä piili ja luontonsa osissa, jotka olivat vielä syvemmät, sillä ne ulottuivat taaksepäin aina ajan helmaan asti. Häntä johti elämän mahtava virta, olemisen vuorovesi, ilo, joka täytti hänen jokaisen lihaksensa, nivelensä ja jänteensä, ilo siitä, että oli kaikkea muuta kuin kuollut, että oli täynnä hehkoa ja elämänhalua ja saattoi ilmaista sen täten riemuiten juoksemalla tähtivalossa pitkin liikkumattomana lepävään kuolleen aineen pintaa.

Mutta Spitz, joka hurmaantuneenakin oli kylmäverinen ja harkitseva, jätti nopeasti toiset ja painalti suoraan kapean kannaksen poikki, missä lahti oli tehnyt syvän uurteen. Tätä ei Buck tiennyt. Juostuaan mutkan päähän, hän näki tosin kaniinin kiittävän edellään kuten ennenkin, mutta hän näki myöskin toisen, suuremman olennon loikkaavan ulkonevalta kalliorannalta syöksyen suoraan alas kaniinin eteen. Se oli Spitz. Kaniini ei ennättänyt kääntyä. Ja kun koiran valkoiset hampaat iskivät sen selkään keskellä juoksua, huusi se niin lujaa kuin haavoitettu ihminen. Tämän äänen kuullessaan — Elämän huudon Kuoleman omaksi jouduttuaan — viritti koko Buckia seuraava joukkue oikean hornan kuorolaulun ilosta.

Mutta Buck ei ottanut osaa kuoroon. Hän ei enään hillinnyt itseään, syöksähti Spitzin kimppuun niin läheltä, ettei tämä päässyt vihollisensa kurkkuun. He vierittelivät toisiaan tomumaisessa lumessa. Spitz hypähti ylös aivan kuin ei häntä ikinä olisi kaadettukaan kumoon, puri Buckia kylkeen ja loikkasi syrjään. Kaksi kertaa purasi se hampaansa yhteen kuin loukun teräsponsimet ja hypähti taaksepäin saadakseen parempaa jalantukea sekä värisevin huulin murisi kiukkuisesti.

Buck tiesi silmänräpäyksessä kaiken. Nyt oli aika tullut. Oli kysymyksessä elämä ja kuolema. Heidän siinä kiertäessään toisiaan muristen ja vinkuen, korvat oikona taaksepäin, kiihkeästi vaanien pienintäkään etua, tuntui Buckista ikäänkuin hän olisi kokenut tämän kaiken jo ennen. Hän oli muistavinaan kaiken — lumenverhoaman maan ja metsän, kuutamon ja taistelutunnelman. Kaiken ympäröivän valkeuden ja hiljaisuuden verhoasi aavemainen rauha. Ei pienintäkään suhinaa ilmassa — mikään ei liikkunut, ei lehti eikä oksa. Koirain hengitys kohosi näkyvästi, mutta hitaasti ja verkkaan kylmään avaruuteen. Valkoisesta kaniinista olivat ne tehneet pikaisen lopun, nämä koirat, jotka eivät olleet mitään muuta kuin huonosti kesytettyjä susia. Nyt ne olivat kokoontuneet odottavaan piiriin. Ne olivat myös äänettömän hiljaisia istuessaan siinä kiiluvien silmin hengityksen hitaasti kohotessa ylöspäin. Buckille ei tämä muinaisajan kohtaaminen ollut mitään uutta eikä hämmästyttävää. Oli kuin olisi se aina ollut tavallinen asia.

Spitz oli tottunut tappelija. Huippuvuorilta napaseutujen läpi Kanadan ja erämaiden halki oli se tapellut kaikenlaisia koiria vastaan ja aina läpäissyt voittajana. Sen raivo oli kiihkeää, muttei koskaan sokeata. Repimis- ja tappamishimossaan ei se koskaan unhoittanut, että vihollistansa johtivat samat intohimoiset pyyteet. Se ei koskaan hyökännyt vastustajansa niskaan ennenkuin itse oli valmistautunut vastaanottamaan hyökkäyksen, ei koskaan käynyt kenenkään kimppuun ennenkuin oli varma voivansa puolustaa itseänsä.

Buck yritti turhaan iskeä hampaansa suuren valkoisen koiran niskaan. Hänen torahampaansa koettivat tavoittaa tämän pehmeätä lihaa, mutta töyttäsivätkin sen sijaan Spitzin teräviin hampaisiin. Leukapieli löi leukapieltä vasten ja huulet saivat vertavuotavia haavoja, mutta Buck ei päässyt minnekään toisen valppauden takia. Silloin hän tulistui ja ahdisti vastustajaansa oikealla hyökkäysten rankkasateella. Yhä uudelleen se iski lumivalkoista kurkkua kohti, missä elämänvirta pulpahteli niin lähellä pintaa, mutta joka kerta torjui Spitz sen hyökkäykset päästen pakoon. Silloin Buck teeskenteli hyökkäävänsä kurkkuun, mutta vetikin äkkiä takaisin päänsä taivuttaen sen samalla kertaa sivuun, ikäänkuin tahtoisu sysätä toista kylkeen kaataakseen hänet kumoon. Mutta nytkin syöstiin Buck iskulla takaisin ja Spitz vapautui.

Spitz oli haavoittumaton, kun Buckin monista haavoista sitävastoin vuosi verta ja hän lähätti ponnistuksesta. Taistelu alkoi käydä epätoivoiseksi. Ja koko ajan istui äänetön piiri heidän ympärillään odottaen susimaisella saaliinhimolla saada repiä palasiksi sen, joka kaatuisi. Buckin hengähtäessä ryhtyi Spitz hyökkäämään estäen häntä saamasta jalansijaa. Kerran Buck oli tupertumaisillaan nurin ja koko odottava kuusikymmeninen koirapiiri syöksähti ylös. Mutta viimeisessä silmänräpäyksessä pääsi se jaloilleen — ja nuo kuusikymmentä istuutuivat jälleen odottamaan.

Mutta Buckilla oli ominaisuus, joka on välttämätön suuruuden saavuttamiseksi, nimittäin mielikuvitus. Hän tappeli vaistosta, mutta saattoi yhtä hyvin tehdä sen harkiten. Hän hyökkäsi ikäänkuin tahtoen tehdä entisen temppunsa, mutta viime silmänräpäyksessä laskeutui syvälle lumeen tarttuen vastustajansa vasempaan etujalkaan. Kuului muserretun luun rauskahdus ja nyt seisoivat valkoinen koira hänen edessään kolmella jalalla. Kolme kertaa koetti Buck turhaan kaataa vihollistansa kumoon, sitten uudisti hän viime temppunsa musertaen tämän oikean etujalan. Huolimatta tuskistaan ja kaikesta avuttomuudestaan taisteli Spitz raivoisesti pysyäkseen pystyssä. Hän näki äänettömän piirin kiiluvine silmineen, riippuvine kielineen ja hopealta kimaltelevine, ylöskohoavine hengityksineen sulkeutuvan ympärilleen, kuten niin monasti ennen oli nähnyt samanlaisten piirien sulkeutuvan lyödyn vastustajansa ympärille. Mutta nyt oli hän, joka oli lyöty.

Ei ollut mitään toivoa enään. Buck oli taipumaton. Armeliaisuus oli jotain, joka oli varattu lämpimämpää ilmastoa varten. Hän valmistautui viimeiseen hyökkäykseen. Piiri oli tullut niin lähelle, että hän tunsu susikoirien hengityksen sivulta päin. Hän saattoi nähdä ne kaikilla kolmella taholla edessään, puoleksi kyyristyneinä ollakseen valmiita loikkaamaan ja silmät kiinnitettyinä häneen. Tuli parin sekunnin hiljaisuus.

Kaikki eläimet olivat liikkumattomia kuin kivikuvat. Vain Spitz väräsi ja samalla ärhenteli huojuessaan edestakaisin hirvittävästi muristen, ikäänkuin tahtoi peloittaa uhkaavan kuoleman pakoon. Mutta silloin Buck loikkasi, ja nyt oli hän vihdoinkin saavuttanut päämääränsä, hänen kylkensä tapasi vihollisen niin että tämä kaatui.

Tumma piiri muuttui mustaksi pisteeksi kuunvalaisemalla lumella ja Spitz katosi näkyvistä. Buck seisoivat vieressä ja katseli. Voittoisa taistelija, jossa alkuperäinen villi luonto vallitsi, oli täyttänyt surmatyönsä ja huomannut sen hyväksi.

IV. Taistelu päällikkydestä.

"No? Mitäs minä sanoin? Enkö ollut oikeassa, kun sanoin Buckin olevan kuin kaksi paholaista?"

Se oli François, joka huudahti tämän seuraavana aamuna huomattuaan Spitzin kadonneen ja Buckin olevan täynnä haavoja. Hän veti koiran tulen eteen osoittaen toista haavaa toisen jälkeen.

"Se Spitz on iskenyt kuin hullu", sanoi Perrault tarkastellessaan kaikkia ammottavia naarmuja ja haavoja.

"Ja Buck kuin kaksi hullua", kuului Françoisin vastaus. "Mutta nyt tulee täällä varmaan rauhallisempaa. Ei mitään Spitzia enää, ei mitään melua enää. Aivan varmaan."

Perraultin pakatessa matkatavaroita ja kuormatessa rekeä meni François valjastamaan koiria. Buck asettui heti Spitzin entiselle paikalle. Mutta François ei ajatellut häntä, vaan vei Sol-leksin johtajapaikalle. Françoisin mielestä oli Sol-leks sopivin korvaamaan Spitzia johtajana. Mutta Buck syöksyi raivoisana Sol-leksin kimppuun, ajoi hänet takaisin ja asettui itse hänen sijalleen.

"No eipäs vaan!" kirkui François paukuttaen hilpeänä käsiään. "Kas vaan Buckia! Se on tappanut Spitzin saadakseen sen paikan. Korjaa luusi, Buck!" huusi hän, mutta Buck ei liikkunut paikaltaan.

Nyt tarttui François koiran niskanahkaan vetäen sen syrjään huolimatta sen uhkaavasta murinasta, jonka jälkeen Sol-leks jälleen asetettiin etupäähän. Mutta siitä ei Sol-leks pitänyt, näyttäen selvästi pelkäävänsä Buckia. François oli itsepäinen, mutta niinpian kuin hän käänsi selkensä, ajoi Buck jälleen tiensä Sol-leksin, joka ei ollenkaan ollut haluton menemään matkoihinsa.

Nyt vihastui François. "Piru vieköön, kyllä minä opetan sinulle!" kirkui hän tullen heti takaisin raskas karttu kourassaan.

Buck muisti erinomaisen hyvin punanaapukaisen miehen ja vetäytyi hitaasti takaisin. Hän ei myöskään koettanut estää Françoisia tämän vielä kerran viedessä Sol-leksin etupäähän. Mutta hän kierteli juuri kartun ulottumispiirin ulkopuolella kiukkuisesti ja raivokkaana muristen, alituisesti pitäen silmällä karttua voidakseen paeta siinä tapauksessa, että François nakkasi sen häntä kohti, sillä Buck oli nyt oppinut ymmärtämään karttuja.

François jatkoi valjastamista ja kun oli valmis asettamaan Buckin sen entiselle paikalle Daven eteen, hän huusi sitä. Mutta Buck peräytyi pari, kolme askelta taaksepäin. François seurasi ja Buck peräytyi taas. Kun tämä oli muutamia kertoja uusiintunut, heitti François kartun pois luullen Buckin pelkäävän selkäsaunaa. Mutta Buck oli ryhtynyt julkiseen kapinaan. Mitä hän tahtoi, ei suinkaan ollut päästä selkäsaunasta, vaan hän tahtoi kulkea etupäässä, toisten

johtajana. Hän piti sitä oikeutenansa. Hän oli taistelemalla saavuttanut sen eikä tyytyisi vähempään.

Perrault tarttui asiaan. He ajoivat takaa Buckia yhdessä melkein tunnin ajan. He viskelivät karttuja hänen jälkeensä. Tämä hyppäsi syrjään. He kirosivat ja noituivat hänet ja hänen isänsä ja äitinsä ja kaikki esi-isänsä ja jälkeentulevaisensa aina etäisimpiin polviin asti, joka karvan hänen ruumiissaan ja joka veripisaran hänen suonissaan, ja hän vastasi kiukkuisesti muristen ja pysytellen jonkun matkan päässä heistä. Hän ei yrittänyt juosta pakoon, peräytyi vaan yhä suuremmissa piireissä leiristä, sillä seivästi ilmaisten, että jos toiveensa täytettäisiin, tulisi hän takaisin ja olisi kiltti.

François istuutui raapien korvallistaan. Perrault katsoi kelloaan ja kirosi. Aika kului, heidän olisi pitänyt olla matkalla jo tunti sitten. François raapi uudestaan korvallistaan. Sitten hän pudisti päätänsä katsahtaen hullunkurisesti irvistäen lähettiin, joka kohautti olkapäitään sen merkiksi, että olivat voitettut. Sitten meni François paikalle, missä Sol-leks seiso ja kutsui Buckia. Buck virnisteli koirain tapaan, mutta pysyttelihe yhä etäällä. Nyt irroitti François Sol-leksilta silat vieden tämän takaisin entiselle paikalleen. Koko valjakko seiso siloissa katkaisemattomassa rivissä reen edessä valmiina lähtemään. Buckille ei ollut mitään muuta paikkaa kuin toisten etunenässä. François kutsui häntä vielä kerran, mutta nytkin virnisteli Buck pysytellen matkan päässä.

"Heitä pois karttu!" komensi Perrault.

François totteli ja nyt tuli Buck aika ravია voitonriemuisena irvistellen, käännähti ja asettui paikalle toisten etupäähän. Silat kiinnitettiin, reki pantiin liikkeelle ja nyt mentiin vauhdilla eteenpäin molempain miesten juostessa rinnalla.

Kuinka korkealle François oli arvioinutkin Buckin, näki hän kuitenkin, ennenkuin päivä oli kulunut pitkällekään, ettei ollut kylliksi antanut arvoa hänelle. Heti oli Buck perehtynyt uuden asemansa velvollisuuksiin ja kun tuli osoittaa arvostelukykyä, ajatella nopeasti ja toimia ripeästi, näyttäytyi hän olevansa Spitziäkin etevämpi. Ja kuitenkin ei François luullut näkevänsä koskaan tämän vertaista.

Varsinkin lakien säätämiskysymyksessä ja niiden noudattamisessa osoitti Buck omaavansa hallitsijakykyä. Dave ja Sol-leks eivät ensinkään välittäneet päällikönvaihdosta. Se ei kuulunut heille. Heidän velvollisuutensa oli vetää, vetää kaikin voimin ollessaan valjaissa. Ja niin kauan kuin ei mikään häirinyt heitä heidän työssään, eivät he ensinkään kysyneet, mitä muuten tapahtui. Hyväluontoinen Billee seurasi ketä hyvänsä, joka vain piti hyvää järjestystä. Mutta muut koirat olivat tulleet vähän rajummiksi Spitzin viimeisinä aikoina, ja olivat aika hämmästyneet nyt, kun Buck piti heitä ankarassa kurissa.

Lähinnä seuraavaa Pikeä, joka ei juuri koskaan tehnyt enempää kuin oli pakoitettu, ravisteli Buck laiskuudesta lukemattomat kerrat ja ennen päivän loppua veti Pike innokkaammin kuin koskaan ennen koko elämänsä aikana. Ja Joes — sitä jöröjukkua — kuritti hän kelpolailla samana iltana, seikka, mikä ei vielä koskaan ollut onnistunut Spitzille. Mutta Buck kaatoi hänet aivan yksinkertaisesti ruumiinsa painolla ja sitten kuritti, kunnes tämä lakkasi puremasta ja alkoi vinkua ja valittaa.

Valjakon yleinen henki parantui äkkiä. Koirissa uudistui jälleen niiden entinen yhtenäisyydentietoisuus ja ne ravasivat niin täsmällisesti kuin olisi työssä ollut yksi ainoa vetäjä. Rink Rapidsissa ostettiin kaksi uutta kotimaista koiraa, Teck ja Koona, ja into, jota Buck osoitti niiden opettamisessa, sai Françoisin suuresti hämmästyttämään.

"Ei ikinä ole ollut sellaista koiraa kuin Buck!" huudahti hän. "Ei, ei ikinä elämässä! Vieköön minut susi, jollei se ole tuhannen dollarin arvoinen! Vai mitä? Ettekö ole samaa mieltä, Perrault?"

Ja Perrault nyökkäsi. Hän uskoi saavuttavansa ennätyksen, se kävi varmemmaksi päivä päivältä. Tie oli oivallisessa kunnossa, hyvin poljettu ja kova, eikä satanut uutta lunta, joka olisi saanut aikaan vastustuksia. Eikä pakkanen ollut erittäin kova. Lämpömittari osoitti viisikymmentä astetta kylmää, jota kesti matkan loppuun. Molemmat miehet ajoivat ja juoksivat vuoroon ja koirat pidettiin tasaisessa ravissa harvoine pysähdyksineen.

"Kolmenkymmenen penikulman virta" oli jäänyt verrattain laajalta ja vahvaan, ja nyt tarvitsivat he yhden ainoan päivän kulkeakseen saman matkan, joka mennessä oli vaatinut kymmenen päivää. Yhteen menoon taivallettiin koko kuusikymmentä penikulmaa — Lake Le Bargaen alipäässä White Horse Rapidsiin. Yli Marsin, Tagishin ja Bennettin — seitsemänkymmentä penikulmaa järveä — kävi kulku niin ripeästi, että henkilö, jonka vuoro oli juosta reen perässä, sen sijaan satoi köyden ympärilleen antaen vetää itseään sillä tavoin eteenpäin. Ja toisen viikon viimeisenä iltana saavuttivat he White Passin kukkulan, jonka jälkeen matkattiin alas meren rantaa kohti, missä Skaguaysta ja satamassa olevista aluksista heijastuva valo kohtasi heidän silmiään.

He olivat saavuttaneet matkallaan ennätyksen. Neljänätoista päivänä he olivat matkustaneet keskimäärin neljäkymmentä penikulmaa päivässä. Kokonaista kolme päivää kävelivät Perrault ja François nenä pystyssä Skaguayn pääkatua edestakaisin ja yhä uudelleen pyydettiin heitä "tulla juomaan lasillinen". Sillä aikaa oli oivallinen valjakko ihailevan tyhjäntoimittaja- ja koira-amatöörijoukon ympäröimänä. Yleinen mielenkiinto suuntautui kuitenkin toisaalle muutamien lurjusten Lännestä koettaessa varastaa mitä vain kaupungista löysivät saadessaan kuulia palkaksi vaivoistaan. Perrault sai virallisen käskyn siirtyä muuante. François huusi Buckin luoksensa ja heittäytyi itkien hänen kaulaansa. Ja tämä oli viimeinen kerta kun Buck näki Françoisin ja Perraultin. He hävisivät hänen elämästään kuten niin monet, monet ennen heitä.

Puolirotuinen skotlantilainen otti nyt huostaansa Buckin tovereineen ja seurana tusinallinen toisia koiravaljakkoja matkattiin jälleen vaivaloista tietä Dawsoniin. Nyt ei ollut kysymyksessä juosta kevyesti ja vapaasti ennätysajan saavuttamiseksi, vaan nyt oli koko aika vedettävä raskaita kuormia. Sillä he kuljettivat postia, muun maailman tietoja siellä ylhäällä navan läheisyydessä kultaa etsiville miehille.

Buck ei ollut erikoisen tyytyväinen, mutta hoiti työnsä hyvin. Hän piti ylpeytensä tehdä niin, samaten kuin Dave ja Sol-leks, ja hän tarkasti myöskin, että toverit huolehtivat omastaan, joko sitten kunnianhimo oli heitä kannustamassa tai ei. Se oli yksitoikkoista elämää, joka kului koneellisen säännöllisesti. Toinen päivä oli täydellisesti toisen kaltainen. Määrättyyn aikaan joka aamu tulivat kokit ulos, tekivät tullen, laittoivat ruoan ja niin syötiin aamiainen. Sitten toiset purkivat leirin toisten valjastaessa koiria. Lähdettiin matkalle jo noin tuntia ennen päivänpäivänsä. Illan tultua tehtiin jälleen leiri. Toiset pystyttivät viirit, toiset hakkasivat puita nuotiota varten ja oksia vuoteiksi, hankkivat vettä tai jäätä kokeille. Sitten toimitettiin koirain ruokinta. Tämä oli näiden mielestä päivän paras tunti, vaikka myöskin oli miellyttävää ruoan jälkeen kuljeksia ympäri noin tunnin ajan toisten koirain kanssa. Siellä oli niitä yli sata ja niiden joukossa monta kiukkuista tappelupukaria, mutta kun Buck oli taistellut kolme tappelua pahimpien kanssa, tunnustettiin hänet herraksi ja mestariksi. Niin pian kun hän murisi ja näytti hampaitaan, poistuivat ne hänen tieltään.

Eniten kaikesta hän piti ehkä tullen läheisyydessä makaamisesta, takajalat koukistettuina alle ja etujalat suoraan eteen ojennettuina, pää kohotettuna ja kiiluvat silmät uneksien tuijottavina suoraan liekkiin. Toisinaan hän ajatteli tuomari Millerin suurta taloa Santa Claran aurinkoisessa laaksossa, sementtistä kylpyallasta ja meksikolaista Ysabelia ja jaappanilaista Tootsia. Mutta vielä useammin muisti hän punanaapukkaisen miehen, Curlyn kuoleman, suuren taistelunsa Spitzin kanssa ja ne hyvät ruoat, joita oli syönyt ja tahtoi syödä. Hän ei ollut kotikipeä. Aurinkoinen Etelä oli vain utuinen, kaukainen muistelmia ja sellaisilla muistoilla ei ollut mitään valtaa häneen. Paljon valtavampi oli perinnöllisyyden lain vaisto. Niinpä esineet, joita hän ei koskaan ennen ollut nähnyt, tuntuivat hänestä aivan tutuilta. Nämä vaistot eivät oikeastaan olleet mitään muuta kuin hänen esi-isänsä muistoja, jotka vähitellen olivat käyneet tavoiksi — jatkuneet myöhempiin aikoihin ja nyt, vielä kauempana ajassa, elivät uudelleen hänessä.

Toisinaan maatessaan siinä kokoon kyyristyneenä ja uneksien tuleen tuijottaessaan tuntui hänestä kuin kuuluisivat liekit toiseen tuleen ja että hän, maatessaan siinä kyyristyneenä tullen luona, oli nähnyt toisen miehen edessään, aivan erilaisen kuin tuo kokki, sillä sen miehen säaret olivat olleet lyhyemmät, käsivarret pitemmät ja lihakset olivat pikemmin jänterät ja kyhmyiset kuin pyöreät ja pulleat. Miehen tukka oli ollut pitkä ja takkuinen ja otsa taapäin kallistuva. Hän päästi omituisia ääniä ja näytti kovin pelkäävän pimeätä, johon lakkaamatta tuijotti. Puolitiehen polven ja jalan välille ulottuvassa kädessään piteli hän karttua, jonka toiseen päähän oli kiinnitetty suuri kivi. Hän oli melkein alasti, vain takkuinen ja vanukkeinen eläimen nahka riippui selässä, mutta ruumiinsa oli hyvin karvainen. Muutamin paikoin — rinnassa, hartioilla ja käsivarsien ja reisien ulkosivussa oli tämä karvapeite melkein turkin paksuinen. Mies ei seisonut pystysuorassa, vaan piti ruumiinsa lanteilta eteenpäin kumarassa ja polvensa koukussa. Mutta tämä mies oli omituisen notkea, melkein kissamaisen hyppytaidon hän omisti sekä sitäpaitsi sen nopean käsityskyvyn ja valppauden, joka on luonnostaan alituisessa niin näkyvien kuin näkymättömienkin seikkain pelossa elävälle olenolle.

Toisen kerran hän saattoi nähdä tuon karvaisen miehen istuvan kyykyllään ja nukkuvan tullen edessä pää vaipuneena polvien väliin. Hän piti silloin kynnärpänsä nojassa polvia vasten ja kätensä ristissä pään päällä ikäänkuin tahtoi karvaisilla käsivarsillaan suojella sitä sateelta. Ja toisella puolen tulta, kaukana pimeässä, saattoi Buck nähdä joukon hiiliä loistavan parittain, aina parittain — ja hän tiesi, että ne olivat villien petoeläinten silmiä. Ja hän saattoi kuulla rasahduksia pensaikosta villieläinten tunkeutuessa sen läpi, ja pienimmänkin melun, jonka nämä pimeässä saivat aikaan. Siinä makasi hän nyt Yukonin rannalla ja unelmoi tästä. Ja hänen unisin silmin vilkuttaessaan tuleen saattoivat nämä kuvat ja äänet toisesta maailmasta saada hänen selkä-, lapa- ja kaulakarvansa nousemaan pystyyn, ja hän vinkui hyvin matalaan ja hillitysti tai murisi hiljaa, jolloin kokki huusi hänelle: "Hei, Buck, poikani, — herääpäs!" Ja silloin katosi koko uneksittu maailma ja todellinen oli sen sijaan hänen silmänsä edessä ja hän nousi, haukotteli ja ojentelihe kuin olisi nukkunut.

Postin kuljettaminen oli uutteruutta vaativaa ja kova työ vei vetäjien voimat. Ne olivat kovin laihuneet ja huonossa tilassa saapuessaan Dawsoniin, niiden olisi pitänyt saada levätä vähintään kahdeksan, kymmenen päivää. Mutta jo parin päivän kuluttua he olivat paluumatkalla Barracksista Yukonia alaspäin vetäen kokonaisia pakoja kirjeitä, joiden tuli päästä maailmalle. Koirat olivat tyyten väsyneet, ajajat nurisivat ja jokapäiväinen lumisade oli onnettomuuden lisänä. Tämä merkisi tien pehmenemistä, jolloin jalakset kulkivat kankeammin ja vetäminen oli raskaampaa. Mutta ajajat olivat hyviä ja rehellisiä miehiä, he tekivät parhaansa vetäjiensä hyväksi.

Yöksi pysähdyttäessä oli koirain hoito tärkein seikka. Ne saivat ruokansa ennenkuin ajajat olivat syöneet eikä kukaan miehistä mennyt makuusijalleen ennenkuin oli tarkastanut koirainsa jalat. Mutta siitä huolimatta koirain voimat yhä heikkenivät. Talven alusta asti olivat ne kulkeneet kahdeksantoistasataa penikulmaa koko ajan raahaten kuormitettuja rekiä — ja kahdeksantoistasadan penikulman matkaaminen painaa kyllä leimansa sitkeimpäänkin ja lujimpaan. Buck kesti kuitenkin sen. Hän piti yhä tovereitaan säännöllisessä työssä ja kurissa, vaikka itsekin oli hyvin väsynyt. Billee vinkui ja valitti joka yö unissaan. Joe oli jörömpi kuin koskaan ennen ja Sol-leks ei sallinut kenenkään lähestyä ei sokealta eikä muulta sivulta.

Dave kärsi kuitenkin enin kaikista. Hänen suhteensa oli jotain hullusti. Dave oli käynyt

pahasisuiseksi ja äreäksi ja niin pian kuin majoituttiin, kaivoi hän heti pesänsä ryömien siihen. Ajajan täytyi kantaa sen ruoka pesään. Kun se vain oli päässyt valjaista ja asettunut makuulle, ei kukaan voinut saada sitä taas jalkeille ennenkuin valjastettaessa seuraavana aamuna. Välistä matkalla reen äkisti nytkähtäen pysähtyessä tai ponnistettaessa saadakseen se uudestaan liikkeelle, saattoi Dave huutaa ääneen tuskasta. Ajaja tutki sen tarkoin voimatta keksiä mitään vikaa. Kaikki ajajat osoittivat mielenkiintoa Davea kohtaan. He puhuivat siitä aterian aikana ja polttaessaan viimeisiä piippujaan ennen maatamenoaikaa. Ja eräänä päivänä pitivät he oikean neuvottelun. Dave tuotiin pesästään tulen eteen ja he puristelivat ja painelivat sitä kunnes se monet kerrat uudelleen oli huutanut. Jotakin sisäistä vikaa oli siinä, mutta mitään luumurtumaa he eivät huomanneet. Oli mahdotonta päästä selville, mikä sitä vaivasi.

Kun matkue saapui Cassiar Bariin, oli Dave niin heikko, että alinomaa horjui ja lankeili valjaissaan. Johtaja pysähtyi ja irroitti sen valjaista, jonka jälkeen asetti seuraavan koiran — Sol-leksin — reen eteen aikoen antaa Daven juosta vapaana reen takana. Mutta sairas kun oli, Dave vain suuttui viraltapanosta, murisi ja haukahteli hihnoja päästettäessä ja vinkui aivan epätoivoisesti nähdessään Sol-leksin pääsevän sille paikalle, joka hänellä itsellään oli niinkauan ollut. Sillä hänellä oli innokkaan työntekijän koko kunnianhimo, ja vaikka itse oli kuolemansairas, ei hän kuitenkaan voinut kestää sitä, että joku muu hoiti hänen paikkaansa.

Kulkueen lähtiessä liikkeelle lönkötti Dave vieressä pehmeässä lumessa poljetun tien sivussa ja hyökkäsi lakkaamatta terävine hampaineen Sol-leksin kimppuun koettaen kaataa hänet kumoon toiselle puolelle lumeen, samalla kuin pyrki päästä vetohihnojen sisään hänen ja reen väliin. Ja koko ajan se vinkui, vonkui ja kiljui surusta ja tuskasta. Skotlantilainen yritti ajaa sitä piiskalla pois, mutta Dave ei vähintäkään välittänyt lyönneistä eikä johtajalla ollut sydäntä lyödä kovempaa. Dave asettui kerrassaan jyrkästi reen perässä juoksemista vastaan, vaikka se oli helppoa, ja juosta lönkötti yhä syvässä lumessa tien vieressä, missä joka hyppy oli vaivaloinen. Vihdoin oli hän kokonaan menehtynyt, lankesi ja makasi liikahtamatta siinä, mihin kaatui, surkeasti ulisten pitkän rekijonon liukuessa tietä eteenpäin.

Ponnistaen viimeiset voimansa sen onnistui kuitenkin päästä jälleen ylös ja seurata perässä siksi kunnes joukkue vielä kerran pysähtyi. Silloin se laahusti toisten rekien ohi omalleen, missä asettui Sol-leksin viereen. Ajaja oli hetkeksi poistunut sytyttääkseen erään toverin luona piippunsa. Hän palasi pian kehoittaen koiriansa lähtemään liikkeelle. Nämä kiisivät tietä pitkin ilman minkäänlaista ponnistusta, käänsivät harmistuneina päänsä ja pysähtyivät mitä suurimman ihmettelyn valtaamina. Ajaja puolestaan ei ollut vähemmin hämmästynyt sillä reki ei ollut liikahtanut paikaltaankaan. Hän huusi tovereitaan näyttääkseen heille, mitä oli tapahtunut. Dave oli purrut poikki Sol-leksin molemmat vetohihnat ja seisoi nyt reen edessä tavallisella paikallaan.

Hänen silmänsä kerjäsivät ja rukoilivat, että hän saisi jäädä paikalleen. Johtaja oli epä tietoinen. Hänen toverinsa kertoivat usein kuulleen koirista, jotka olivat kuolleet surusta, kun ne oli erotettu työstään, vaikka juuri tämä työ oli tehnyt ne kuolemansairaiksi. Ja he esittivät esimerkkejä koirista, joita itse olivat tunteneet — vanhenneita tai viallisia raukkoja — jotka olivat kuolleet surusta, kun oli poistettu ne valjaista. He pitivät siksi pelkkänä armeliaisuutena antaa Daven kuolla tyytyväisenä ja iloisena paikallaan, kun se kerran joka tapauksessa kuolisi. Ja niin se valjastettiin uudelleen reen eteen ja hän iski ja veti kuin ennen, vaikka useasti päästi tahtomattaan huutoja, kuu sisäinen vamma ahdisti häntä. Useat kerrat se kaatui ja kerran ajoi rekikin hänen päälleen, niin että toinen takajalkansa vahingoittui ja hän sen jälkeen vain nilkuttaen pääsi liikkumaan. Mutta hän kesti kuitenkin seuraavaan leiripaikkaan, missä ajajansa antoi hänen panna maata tulen eteen. Aamulla oli hän liian sairas voidakseen lähteä eteenpäin. Kouristuksentapaisin ponnistuksin se nousi ylös, mutta hoippui ja kaatui. Silloin hän ryömi hitaasti toveriensa valjastamispaikalle. Hän vei etujalat eteenpäin ja veti sitten ruumiin perässä jonkinlaisella hyppyliikkeellä, jonka jälkeen taas muutti etujalkansa muutamia tuumia eteenpäin. Mutta hänen voimansa loppuivat ja viimeisen kerran näkivät toverinsa hänet, kun hän makasi läähättäen lumessa katsoen kaivaten heidän jälkeensä. He kuuluivat hänen surullisen ulvontansa siksi kunnes katosivat näkyvistä mäntypuuvyön taakse.

Siellä pysähdyttiin. Skotlantilainen "puoliverinen" meni hitaasti leiripaikalle, jonka juuri olivat jättäneet. Toiset ajajat lakkasivat puhumasta. Sitten kuului revolverinlaukaus. Ajaja palasi kiireesti takaisin. Piiskat läjähtivät, kulkuset kilahtivat iloisesti, reet liukuivat eteenpäin. Mutta Buck tiesi — ja sen tiesivät muuten kaikki koirat — mitä juuri oli tapahtunut mäntypuuvyön takana.

V. Tien vaivat.

Kolmekymmentä päivää oli kulunut Dawsonista lähdettyä, kun posti saapui Skaguayhin Buckin ja hänen toveriensa kuljettamana. He olivat kaikki surkeassa tilassa, kuluneita ja voimattomia. Buckin sataneljäkymmentä naulaa oli kutistunut sadaksiviideksitoista. Ja hänen toverinsa olivat laihtuneet suhteellisesti enemmän, vaikka heillä kaikilla alkujaan oli ollut kevyempi ruumis. Teeskentelijä Pike, joka vilpillisen elämänsä aikana usein oli menestyksellä tekeytynyt ontuvaksi, nilkutti nyt todella. Sol-leks ontui myöskin ja Dubin toinen lapa oli vahingoittunut.

Kaikkien jalat olivat pahoin kolhitut. Oli kuin olisivat ne kadottaneet kaiken kimmoisuutensa ja joustavuutensa. Jalat laskettiin raskaasti, melkein vastenmielisesti maahan ja tämä teki

päivämatkat kaksinverroin väsyttäväksi. Ei ollut mitään muuta vikaa kuin että eläimet olivat kuolemanväsyneitä. Mutta se ei ollut kuolemanväsymys, joka johtuu lyhyestä, kiivaasta ponnistuksesta ja joka muutaman tunnin levolla on autettu — se oli kuolemanväsymys, joka tulee pitkällisestä, uutterasta voimainkulutuksesta useiden kuukausien ankarassa työssä. He eivät kyenneet enää toipumaan, heillä ei ollut enää mitään voimia varalla. Kaikki oli tullut käytetyksi, joka hitunen. Joka lihas, joka säie, joka solu oli väsynyt, kuolemanväsynyt, mikä oli aivan luonnollista. Vähemmässä kuin viidessä kuukaudessa olivat he kulkeneet kaksituhattaviisisataa penikulmaa ja viimeisillä kahdeksallatoistasadalla levänneet vain viisi päivää. Postin saapuessa Skaguayhin olivat koirat menehtymäisillään. Ne jaksoivat tuskin pitää köydet jännityksissä ja alamäissä töin tuskin voivat pysytellä reen edessä.

"Kas niin, ripeästi nyt, te väsyneet eläinparat haavottuneine jalkoinenne," huudahteli ajaja rohkaisevasti Skaguayn pääkatua pitkin kuljettaessa. "Matka loppuu, näettekös. Ja nyt me lepäämme oikein kauan. Vai mitä? Kyllä, ihan varmaan lepäämme oikein perusteellisesti."

Ajajat kaipasivat itse lepoa. He olivat kulkeneet tuhatkaksisataa penikulmaa kahden päivän lepoineen ja kaikkien järjen ja oikeuden sääntöjen mukaan olivat he ansainneet jonkun ajan lomaa. Mutta kun sellainen joukko miehiä oli syöksynyt Klondykeen ja niin suuri joukko morsiamia, vaimoja ja sukulaisia ei ollut lähtenyt mukaan, niin että posti näille tietömmille seuduille ja sieltä pois kasvoi suunnattomasti. Ja sitten oli myöskin virallisia käskyjä kuljetettavana. Uusia Hudson-Bay-koiravaljakkoja asetettaisiin niiden sijaan, jotka eivät kyenneet palaamaan. Nämä kykenemättömät tietysti hyljättäisiin ja koska koirat rahoihin verraten eivät merkinneet mitään, myytäisiin ne.

Kolme päivää kului ja sillä ajalla Buck tovereineen vasta oikein tunki, kuinka väsyneitä ja voimattomia he olivat. Neljännen päivän aamuna tuli kaksi miestä Yhdysvalloista ja osti ne valjaineen päivineen pilkkahinnasta. Miehet nimittivät toisiaan "Haliksi" ja "Charlesiksi". Viimemainittu oli keski-ikäinen, vaaleaihoinen mies, heikkoine, vetisine silmineen, rohkeasti ylöspäin kiverrettyine viiksineen, jotka muodostivat kuin jonkinlaisen oikaisun veltosti alasriippuvalle suulle. Hal oli yhdeksäntoista- tai kaksikymmentävuotias nuorukainen. Hänellä oli suuri revolveri ja valtava metsästyspuukko vyössä, joka oli aivan täpötäynnä ladattuja patruunia. Tämä vyö oli enin silmiinpistävä hänessä. Se oli hänen täydellisesti kiistämättömän vihreän nuoruutensa selvänä todisteena. Molemmat nämä miehet eivät selvästikään olleet omissa oloissaan, ja miksi sellaiset henkilöt lähtevät seikkailemaan Pohjolaan, kuuluu niihin salaperäisiin kysymyksiin, joihin ei koskaan voi saada vastausta.

Buck kuuli hierottavan kauppaa, näki jätettävän rahoja hallinnon asiamiehelle ja tiesi samassa skotlantilaisen "puoliverisen" ja muiden postinkuljetusajajien nyt katoavan hänen elämästään samalla tavoin kuin Perrault ja François ja ne muut ennen heitä. Kun Buck tovereineen tuli uusien omistajien leiriin, näki hän heti kaiken olevan siellä hutiloitua. Teltoa oli huonosti pystytetty, pesemättömiä vateja ja kuppeja oli siellä ja kaikki oli epäjärjestyksessä. Siellä näki hän myöskin naisen. Molemmat miehet kutsuivat häntä "Mercedeseksi". Hän oli Charlesin kanssa naimisissa ja Halin sisar — kokonaisuudessaan siis pieni, sievä perheseurue.

Buck katseli tarkkaavaisesti, kun he alkoivat purkaa teltoa ja kuormittaa rekeä. He ponnistelivat aikalailla, mutta umpimähkään ja järjestyksettä. Teltoa vieritettiin huolimattomaksi kääreeksi, kolme kertaa niin suureksi kuin olisi pitänyt olla. Tinavadit ja kupit pakattiin pesemättöminä. Mercedes juoksi aina toisten tielle, puheli ja lörpötteli lakkaamatta neuvoen ja oikaissen. Kun he olivat asettaneet vaatesäkin reen etupäähän, väitti hän, että sen paikka oli perässä. Ja kun he olivat muuttaneet säkin sinne ja panneet pari muuta käärettä sen päälle, keksi hän joukon unhoitettuja tavaroita, joita oli mahdoton asettaa muualle kuin juuri siihen säkkiin ja niin täytyi heidän purkaa kaikki uudestaan.

Kolme miestä lähiteltasta tuli ja katseli heitä virnistellen ja toisilleen silmää iskien.

"Teillähän on oikein rutosti tavaraa mukanne", sanoi yksi heistä, "eipä silti, että se minulle kuuluisi, mitä te teette, mutta en minä ainakaan ottaisi tuota teltoa mukaani, jos olisin teidän sijassanne."

"Mahdotonta! Kerrassaan mahdotonta!" huudahti Mercedes kohottaen kätensä ylöspäin somasti nyreissään. "Mitenkä maailmassa tulisin toimeen ilman teltoa?"

"Meillä on kevät, eikä tänä vuonna enää tule kylmää", vastasi mies.

Hän ravisti päätään varman näköisenä, ja Charles ja Hal latoivat viimeiset kääreet tavattoman suuren kuorman päälle.

"Ajatelkaas, jos se romahtaa", sanoi eräs katselijoista.

"Miksikä se sen tekisi?" kysyi Charles lyhyesti.

"Oh, kyllä se hyvin menee, kyllä se menee hyvin", kiiruhti toinen sanomaan nöyrällä äänellä. "Minä vain ihmettelin, siinä kaikki. Arvelin sen näyttävän hiukan raskaalta sieltä päältäpäin."

Charles käänsi hänelle selkensä ja veti köyttötouvin niin lujaan kuin taisi, joka ei kuitenkaan ollut läheskään tarpeeksi.

"Ja koirat luonnollisesti voivat kiskoa kaiken päivää tuota konkkaronkkaa perässään", sanoi miehistä se, joka ensin oli puhunut.

"Luonnollisesti", selitti Hal jääkylmällä kohteliaisuudella ottaen ohjaustangon toiseen käteensä ja toisella heiluttaen piiskaa. "Hei!" huusi hän. "Hei! — liikkeelle siellä!"

Koirat asettivat rinnushihnat rintaa vasten, kiskoivat ja rehkivät kaikin voimin muutamia

sekunteja, mutta sitten heittivät sikseen. Niiden oli mahdoton saada rekeä paikaltaankaan liikahtamaan.

"Laiskat elukat — minä totisesti opetan teille!" kirkui Hal valmistautuen löylyttämään niitä piiskalla.

Mutta nyt asettui Mercedes väliin ja huusi: "Oh, Hal, Hal — sinä et saa!" Ja hän tarttui piiskaan kiskoen sen veljensä kädestä. "Raukat eläinparat! Ja nyt saat sinä luvata minulle, ettet ole paha niille koko matkalla, muuten en astu askeltakaan eteenpäin."

"Kyllä, sinä ymmärrät erinomaisesti koiria, sinä", vastasi veli pilkallisesti. "Ja minä pyydän, että jätät minut rauhaan. Koirat ovat laiskoja, sanon minä sinulle, ja niitä täytyy piiskata saadakseen niitä tekemään jotain. Se on niiden luonto. Kysy keneltä tahansa. Kysy noilta miehiltä."

Mercedes katsahti rukoilevin silmäyksin noihin kolmeen katselijaan. Hänen kauniista kasvoistaan saattoi lukea syvää osanottoa toisten tuskiin.

"Ne ovat veteliä kuin vesi, jos tahdotte tietää", vastasi muuan miehistä. "Tyystin kuluneita, juuri sitä ne ovat. Ne tarvitsevat lepoa."

"Oh — eikö helvetissä!" kaikui Halin parrattomain huulien välistä. Ja veljen kirouksen kuullessaan pääsi Mercedeseltä suruisa, tuskallinen "oh!"

Mutta hän oli ylpeä, häilyväinen olento ja nyt kiiruhti hän samassa puolustamaan veljeänsä. "Älä huoli, mitä tuo mies sanoo", vastasi hän terävästi. "Sinä ajat meidän omia koiriamme ja teet luonnollisesti niinkuin parhaimmaksi näet."

Hal sivalsi koiria uudelleen piiskalla. Ne heittäytyivät koko painollaan rinnushihnoja vasten, painoivat kypälät syvälle lumiahdokseen, notkistivat ruumistaan ja vetivät kaikin voimin. Mutta reki seiso i liikku mattomana kuin kiinni naulattuna. Pari kertaa turhaan yritettyään lakkasivat läähättävät koirat ponnistuksistaan. Piiska viuhui raivoisasti niiden selässä ja nyt sekaantui Mercedes taas asiaan. Hän heittäytyi kyöneleet silmissä polvilleen Buckin eteen ja kietoi käsivartensa hänen kaulaansa.

"Te raukat eläinparat!" kertasi hän sääliväisesti, "miksi te ette yritä oikein ankarasti? Silloin pääsisitte selkäsaunasta." Buck ei pitänyt hänestä, mutta tuns i itsensä liian kurjaksi jaksakseen vastustaa pitäen hänen asiaan sekaantumistaan päivän ikävyyksiin kuuluvana.

Muuan katselijoista, joka tähän asti oli purrut hampaitaan yhteen tukahduttaakseen pahat sanat, avasi nyt suunsa ja sanoi:

"En minä välitä rahtuakaan, mitä teistä tulee, mutta koirain vuoksi tahdon sanoa teille, että voisitte paljon auttaa niitä irrottamalla reen. Jalakset ovat kiinni jäätyneet. Heittäytykää koko painollanne ohjaustankoa vasten, ensin oikealle, sitten vasemmalle, niin saatte jalakset irti."

Ja nyt koetettiin kolmannen kerran, sittenkun Hal neuvoa noudattaen oli saanut jäätyneet jalakset irroitetuiksi. Liiaksi kuormitetut, kömpelöt ajoneuvot pantiin liikkeelle ja Buck tovereineen ponnisteli raivoisasti piiskanlähdysten sataessa heidän selkäänsä. Sadan yardsin päässä mutkaantui tie laskeutuen jyrkkänä suurkadulle. Olisi tarvittu kokenutta miestä pitämään korkeaksi ja raskaaksi kuormitettua rekeä pystyssä tässä mäessä ja Halissa ei ollut miestä siihen. Heidän kaartaessaan tien mutkaa kaatui reki kumoon ja puolet kuormasta putosi huonosti pingoitettujen vetoköysien välistä. Koirat eivät pysähtyneet. Keventynyt reki laahasi sivulla heidän jälessään. He olivat harmistuneita huonosta kohtelusta ja kohtuuttoman raskaasta kuormasta. Buck oli aivan raivoissaan. Hän juoksi täyttä laukkaa ja toiset perässä. Hal kirkui: "Pysähtykää! Malttakaa!" mutta sitä ne eivät kuunnelleet. Hänen täytyi aika lailla juosta saavuttaakseen ne, mutta kompastui ja kaatui. Kumoon kaatunut reki kitisi hänen edessään ja koirat syöksyivät katua ylöspäin suureksi hauskuudeksi Skaguayn asukkaille, kuormaston tavaroiden sinkoilla pitkin katua.

Armeliaat ihmiset ottivat kiinni koirat ja kokosivat hävinneet tarvekalut ja antoivat myöskin hyviä neuvoja. Puolta pienempi kuormasto ja kaksin verroin enemmän koiria pitäisi olla, jos matkustavaiset tahtoivat päästä Dawsoniin, sanottiin. Hal, hänen sisarensa ja lankonsa kuuntelivat vastahakoisesti, mutta alkoivat vihdoin tarkastaa kuormastoa. Ja nyt tuli sieltä päivän valoon suuri määrä säilykkeitä, jotka herättivät hauskuutta katselijoissa, sillä sellaisella matkalla ei totisesti saa ajatellakaan säilykkeitä. "Ja täällä on huopia kokonaisen telollin tarpeiksi", huudahti muuan miehistä, joka nauraen auttoi heitä. "Puolet näistä on jo liikaa — luopukaa niistä. Ja jättäkää myöskin teltta ja kaikki kupit ja vadit — kenen luulette pesevän niitä teille siellä? Herra Jumala, te olette varmaan luulette saavanne matkustaa rautatien salonkivaunussa."

Ja nyt seurasi kaiken joutavan järkähtämätön karsinta. Mercedes purskahti itkuun hänen vaatesäkkejensä poisheitettäessä ja toinen esine seurasi toistaan. Hän itki kaikkea yleensä ja jokaista erityistä esinettä erittäin. Hän pani kätensä ristiin polvien ympäri ja huojuttelihe edestakaisin mitä sydäntävihlovimmassa epätoivossa. Mutta nyt hän ei myöskään kulkisi tuumaakaan etemmäksi — ei, vaikka olisi tusina Charleseja. Hän vetosi kaikkeen ja kaikkiin, eikö hän tehnyt oikein, mutta kuivasi lopuksi silmänsä ja alkoi heitellä pois kaikkea mahdollista, vieläpä välttämättömän tarpeellisiakin esineitä. Ja tällä tavoin läpikäytyään omat varustuksensa, ryhtyi hän samalla innolla pitämään huolta seuralaistensa tavarosta raivoten kuin pyörremyrsky toisten keralla.

Tämä karsinta oli supistanut kuormaston puoleen, mutta se oli vieläkin peloittavan suuri. Illalla lähtivät Charles ja Hal yhdessä ja ostivat kuusi kappaletta maahan tuotuja koiria. Alkujaan valjakossa oli ollut kuusi vetokoiraa, ennätysmatkalla oli ostettu Rink Rapidsissa Teck ja Koonaa, yhteensä oli koiria siis nyt neljätoista. Mutta uudet tulokkaat eivät kelvanneet juuri mihinkään,

vaikka niitä maahan tulon jälkeen oli harjoitettu. Kolme niistä oli lyhytkarvaista pointeria, neljäs newfoundlandilainen ja molemmat muut mongrelkoiria, sekarotua. Heillä ei näyttänyt olevan käsitystä mistään, näillä uusilla tulokkailla. Buck tovereineen katseli heitä vastenmielisesti ja vaikka hän hyvin pian opetti heidät tietämään paikkansa ja mitä heidän ei pitänyt tehdä, oli hänen mahdollisuus opettaa heille, mitä piti tehdä. He eivät edes halukkaasti menneet valjaisiin. Lukuunottamatta molempia mongreleja, olivat he kaikki päästään pyörällä ja alakuloisia tuon merkillisen, villin ympäristön vaikutuksesta, johon heidät oli muutettu sekä kokemastaan huonosta kohtelusta. Ja molemmissa mongreleissa ei ollut oppivaisuuden eikä taipuvaisuuden varjoakaan — luu oli heissä ainoa, jonka saattoi taittaa.

Näine toivottoman ymmälle joutuneine uusine tulokkaineen ja vanhoine valjakkoineen, jotka olivat tyysten kuluneet melkein keskeytymättömässä kahdentuhannenviidesadan penikulman vaelluksessa, näyttivät matkan toiveet kaikkea muuta kuin valoisilta. Molemmat langokset olivat kuitenkin erittäin hauskalla tuulella. Ja ylpeitä he olivat myös. Sillä vaikuttivathan he kerrassaan mahtavilta matkustaessaan neljinetoista koirineen! He olivat nähneet toisia rekiä lähtevän solan yli Dawsoniin, mutta eivät koskaan olleet nähneet kenelläkään niin useata koiraa. On tosin jo napamatkan luonteessa syy, miksi ei pidä antaa neljäntoista koiran vetää rekeä, sillä eihän yhteen rekeen mahdu ruokaa neljälletoista koiralle. Mutta sitä eivät Charles eikä Hal tienneet. He olivat laskeneet kaiken etukäteen lyijykynän ja paperin avulla — niin ja niin paljon tarvitsee yksi koira — niin ja niin monta koiraa — niin ja niin monta päivää — joka oli todistettava. Mercedes katseli heidän olkapäittänsä yli ja nyökkäsi rikkiviisaana. Sehän oli kaikki niin yksinkertaista.

Myöhään seuraavana aamuna kulki Buck katuja ylöspäin pitkän valjakon etunenässä. Ei mitään virkeyttä ollut näissä vetäjissä — ei eloa eikä halua hänessä eikä tovereissaan. He alkoivat matkansa aivan kuolemanväsyneinä. Neljä kertaa oli hän kulkenut tuon pitkän rantakaupungin ja Dawsonin välisen matkan ja tietoisuus siitä, että hänellä nyt jälleen oli tämä matka edessään — niin väsynyt ja lopen rasittunut kuin oli — teki hänen mielensä katkeraksi. Hän ei tehnyt työtään halusta ja samoin oli toisten koirain laita. Vastatulleet olivat arkoja ja pelästyneitä ja vanhalla valjakolla ei ollut mitään luottamusta omistajiinsa.

Buckilla oli epämääräinen vaisto, etteivät he voisi luottaa näihin molempiin miehiin ja tähän naiseen. Hehän eivät oikeastaan tienneet, miten mitään oli tehtävä, ja ajan kuluessa kävi selväksi, etteivät he oppisikaan tietämään. He olivat kaikessa velttoja ja huolimattomia, ilman järjestystä sekä kuria. He tarvitsivat puolen yötä saadakseen pystyyn hutiloidun teltan, ja puolen aamupäivää meni sitä jälleen purettaessa ja rekiä kuormitettaessa, vaikka kaikki tapahtui niin leväperäisesti, että he kaiken päivää olivat täydessä työssä tukkiessaan ja uudelleen asetellessaan tavaroita. Muutamina päivinä he eivät ennättäneet muuta kuin kymmenen penikulmaa. Toisinaan eivät hiiskahtaneet paikaltaankaan. Eikä heidän ainoanakaan päivänä onnistunut taivaltaa enempää puolta siitä matkasta, jota tavallisesti pidetään perustana laskettaessa koirain ruokavarastoa.

Välttämättömyyden pakosta loppuisi siis heidän vetäjänsä ruoka kesken. Mutta tätä he vielä jouduttivat liian runsaalla ruokinnalla, jonka kautta nälkäruokinta oli pikemmin ovelta. Vastatulleilla, joiden ruuansulatus ei ollut alituisesta nälänhädästä harjaantunut ottamaan suurinta mahdollista hyötyä vähästä, oli kohtuuton ruokahalu. Ja kun Hal sitten huomasi perin väsyneitten kantakoirain vetävän huonosti, tuli hän siihen lopputulokseen, että määräännos oli liian niukka. Hän antoi niille kaksinkertaisen annoksen. Ja kaiken lisäksi — kun Mercedes huolimatta kyynelistään ja rukouksistaan ei voinut taivuttaa häntä antamaan niille vielä enempää, varasti hän kapsäkeistä ja antoi salaa. Mutta Buck tovereineen ei tarvinnut ruokaa, vaan lepoa. Vaikka he matkasivat niin hitaasti, oli raskas kuorma oikea koettelemus ja sen raahaaminen vaati ankarasti heidän voimiaan.

Ja sitten alkoi nälkäruokinta. Eräänä päivänä Hal teki sen huomion, että puolet koiranruoasta oli kulunut, vaikka heillä oli vasta neljännes matkaa takanaan sekä ettei rukouksilla eikä rahalla voitaisi lisätä varastoa. Ja nyt vähennettiin koirain annokset tavallista pienemmiksi, jonka ohessa koetettiin pidentää päivämatkoja. Hänen sisarensa ja lankonsa tukivat näitä puuhia, mutta raskas kuorma ja heidän oma kykenemättömyytensä olivat vastuksena. Oli yksinkertainen seikka antaa koirille vähemmän ruokaa, mutta mahdottomuus saada ne ripeämpään kulkuun, kun heidän oma kykenemättömyytensä joutua aamuisin nopeammin matkavalmiiksi esti heidät muutamalla tunnilla pidentämästä päivämatkaa. Ei ollut kylliksi, etteivät he ymmärtäneet hoitaa koiria, he osasivat yhtä vähän pitää huolta itsestään.

Dub oli ensimmäinen uhri. Kömpelö varasraukka kun oli — aina hän joutui kiinni ja rangaistiin — oli hän kuitenkin ollut uskollinen työntekijä. Hänen nyrjähtänyt lapaluunsa, jota ei koskaan oltu hoidettu ja joka ei koskaan ollut saanut levätä, kävi yhä pahemmaksi ja pahemmaksi ja viimein ampui Hal hänet suurella revolverillaan. Kerrotaan näillä seuduilla, että maahan tuotu koira kuolee nälkään sillä ruoalla, joka maassa syntyneelle on kohtuullinen. Noilla kuudella vastatulleella ei siis ollut muuta neuvoa kuin kuolla, kun eivät saaneet kuin puolet päiväannosta. Newfoundlandilainen menehtyi ensiksi, sen jälkeen nuo kolme lyhytkarvaista pointeria. Mongrelit riippuivat itsepäisemmin kiinni elämässä, mutta niidenkin täytyi lopuksi hellittää.

Tällöin oli kaikki lempeys ja miellyttävyyys, joka tapaa olla luonteenomaista eteläisimpien seutujen asukkaissa, kokonaan haihtunut näistä kolmesta matkustajasta. Romanttisuuden hohde, jossa he olivat etäältä nähneet tämän pohjoisnaparetken, oli riistetty pois ja matka todellisuudessa oli heistä liian kova ja koetuksellinen. Mercedes lakkasi itkemästä koiria, koska hänellä nyt aina oli suuremista itsessään ja riitelemistä miehensä ja veljensä kanssa. Riitelemiseen he eivät koskaan väsyneet. Heidän ärtyisyytensä johtui heidän surkuteltavasta tilastaan, kasvoi sen keralla ja vihdoin ilmeni suunnattomien mittasuhtein. — Sitä ihmeellistä kärsivällisyyttä, jonka usein näkee kovaa työtä tekevissä ja paljon kärsineissä ihmisissä silti pysyessä ystävällisinä tavoissaan ja

sanoissaan, ei ollut näillä miehillä eikä tällä naisella. Heillä ei ollut aavistustakaan sellaisesta kärsivällisyydestä. He olivat melkein kangistuneita ja hädässä. Heidän lihaksiaan pakotti, luustoaan pakotti ja sydäntään pakotti. Ja siksi oli heidän puheensa terävää, kovat sanat olivat aamuisin ensimmäisiä heidän huulillaan ja viimeisiä iltasin ennen nukkumista.

Charles ja Hal kiistelivät heti kun Mercedes vain antoi heille siihen tilaisuuden. Kukin heistä kuvitteli tekevänsä enemmän työtä kuin oikeastaan olisi pitänyt tulla hänen osalleen, eikä kukaan laiminlyönyt joka tilaisuudessa tuoda esiin tätä vakaumusta. Toisinaan oli Mercedes miehensä kannalla, toisinaan veljensä. Tuloksena oli kiivas, lakkaamaton perheriita. Se saattoi alkaa kiistalla siitä, ken pilkkosi risuja tuleen — kiista, joka koski vain Charlesia ja Halia — mutta ennen pitkää se liikkui muidenkin suvun jäsenten keskuudessa, isien, äitien, enojen, serkkujen, joista toiset olivat tuhansien penikulmien päässä, toiset jo kuolleitakin. Mitä tekemistä Halin mielipiteillä taiteesta ja kirjallisuudesta tai senlaatuista seuranäytelmistä, joita enonsa kirjoitti, saattoi olla polttopuiden halkomisen kanssa, ei ole helppo käsittää, mutta saattoi yhtä hyvin tapahtua, että riita kääntyi Charlesin valtiollisiin mielipiteisiin. Ja että hänen sisarensa juoruisella kielellä saattoi olla jotain yhteyttä tulen sytyttämisen kanssa Yukonin luona, sitä saattoi tuskin kukaan muu kuin Mercedes käsittää, mutta hän huojensi sydäntään lausumalla joukottain ajatuksia tästä asiasta vetäen samalla sattumalta päivänvaloon useita epämiellyttäviä luonteenpiirteitä, jotka olivat ominaisia hänen miehensä suvulle. Ja sillä välin tuli jäi sytyttämättä, leiri oli tuskin puolivalmiskaan eivätkä koirat olleet saaneet ruokaa.

Mercedes luuli voitavansa täydellä syyllä valittaa sukupuolensa vuoksi. Hän oli kaunis ja hän oli nainen ja kaiken ikänsä oli häntä kohdeltu ritarillisesti. Mutta se tapa, jolla miehensä ja veljensä nyt kohtelivat häntä, oli kaukana ritarillisuudesta. Hän oli tottunut olemaan avuton. He olivat siihen nyt tyytymättömiä. Mutta tällä valituksella, mitä hän piti sukupuolensa tärkeimpänä etuoikeutena, teki hän heidän elämänsä sietämättömäksi. Hän ei enää ollenkaan säälielty koiria ja koska oli väsynyt ja helläjalkainen, tahtoi hän itsepäisyydessään ajaa reessä. Hän oli kaunis ja hän oli nainen, mutta painoi yli sadankahdenkymmenen naulan — raskas lisätaakka kuorma, jota heikot, nälkäiset eläimet laahasivat eteenpäin. Hän ajoi kuitenkin useita päiviä kunnes koirat kaatuivat ja reki pysähtyi. Charles ja Hal pyysivät ja rukoilivat häntä nousemaan pois ja kävelemään; he koettivat taivuttaa häntä ja anoivat nöyrästi, jolloin hän istui ja itki, vaivaten taivasta syyttämällä heitä armottomuudesta.

Kerran he nostivat väkivallalla hänet reestä. Mutta sitä he eivät koskaan tehneet uudelleen. Ensiksi hän heittäytyi rennoksi kuin hemmoteltu lapsi ja sitten istuutui tielle. Seuralaisensa hoputtivat kulkueen liikkeelle, mutta hän ei liikahtanut paikaltaan. Kuljettuaan kolme penikulmaa purkivat he kuorman ja kääntyivät häntä hakemaan. Ja niin täytyi heidän väkivallalla asettaa hänet jälleen rekeen.

Heidän omat ylenmääräiset vastuksensa tekivät heidät välinpitämättömiksi koirain kärsimyksille. Halilla oli mielipide, jota hänen oli tapana sovittaa toisiin, ja se kuului: "täytyy karaistua". Alussa oli hän saarnannut tätä oppia sisarelleen ja langolleen ja kun hänen ei onnistunut saada heitä sitä käsittämään, mätki hän sitä koiriin karttuineen. Five Fingersissä loppui koiranruoka ja muuan hampaaton, vanha intiaaniakka tarjoutui myymään heille muutamia nauvoja jäätyneitä hevoshahkaa suuresta revolverista, joka metsästyspuukon ohella riippui Halin kupeella. Kehnoa ruoan vastiketta oli tämä nahka, joka kuusi kuukautta sitten oli nyljetty erään karjankuljettajan nälkään nääntyneistä hevosista. Jäätyneessä tilassa se muistutti galvanoituja raudankaistaleita ja kun koirat olivat saaneet sitä vatsaansa, sulii se siellä ohuiksi, ravinnottomiksi nahkahihnoiksi, lyhyine karvoineen, jotka vaikuttivat ärsyttävästi ja olivat sulamattomia.

Kaiken tämän kestäessä hoippuroi Buck kuin ilkeässä unessa toisten etunenässä eteenpäin. Hän veti niinkauan kuin jaksoi, ja kun ei enää voinut, kaatui kumoon maaten hiljaa kunnes piiskanläiskäykset tai kartuniskut pakottivat hänet jälleen jaloilleen. Kaikki joustavuus ja kiilto oli kadonnut hänen kauniista, tuuheasta turkistaan. Karvat riippuivat löyhinä ja kankeina tai kuivuneesta verestä takkuisina niissä kohdin, missä Halin karttu oli häntä haavoittanut. Hänen lihaksensa olivat kutistuneet luiseviksi kyhmyiksi ja lihakerros oli kadonnut, niin että jok'ikinen ruumiinsa luu selvästi kuvastui irtaimena riippuvan nahan alta, joka kaikkialla tyhjyydessään ryppyisenä ja poimuisena verhosi häntä. Se oli todellakin sydäntävihlova. Mutta Buckin uljuus ei murtunut. Sen oli kohtaus punanaapukkaisen miehen kanssa osoittanut.

Sama oli Buckin toverienkin laita. Kaikki he olivat vaeltavia luurankoja. Ja nyt oli heitä kaikkiaan seitsemän. Äärimmäisessä kurjuudessaan olivat he käyneet tunnottomiksi niin piiskansivalluksille kuin kartuniskuillekin. Lyöntien tuottama tuska tuntui heistä tukahutetulta ja kaukaiselta. Tuskin elivät he puolinaista tai edes neljännes-elämää. He olivat aivan yksinkertaisesti seitsemän kappaletta nahkapusseja, kukin sisältäen luurangon, jossa elonkipinä heikosti lepatti. Niin pian kuin pysähdyttiin, luhistuivat he valjaineen läjään kuin kuolleet, heikko elonkipinä himmeni, näyttäen olevan sammumaisillaan. Ja kun sitten karttu tai piiska kosketti heitä, lehahti kipinä taas heikosti ja he kohottautuivat vaivaloisesti ja horjuivat taas eteenpäin.

Tulipa päivä, jona hyväluontoinen Billee kaatui eikä enää voinut kohottautua. Hal, joka oli myynyt revolverinsa, otti kirveen ja iski sillä Billeetä päähän koiran maassa vetohihnan välissä. Sitten leikkasi hän hihnat, joten ruumis irroittui valjaista ja laahasi sen tien sivuun. Buck näki sen ja hänen toverinsa näkivät sen ja tiesivät, että sama oli oleva ennen pitkää heidänkin kohtalonsa. Seuraavana päivänä kaatui Koono ja nyt oli vain viisi jäljellä — Joe, perin kulunut voidakseen enää olla ilkeäsiainen; Pike, ontuva rampa, vain puoliksi tunnoissaan, mikä ei sallinut hänen enää teeskennellä tai laiskotella; toissillmäinen Sol-leks, yhä uskollisena paikallaan ja surren vähiä työvoimiansa; Teck, joka ei ollut karaistunut tekemään talvisin niin pitkiä matkoja kuin toiset, oli nyt uupuneein joukosta; ja vihdoin Buck, joka yhä kulki matkueen etunenässä, välittämättä enää kurista sekä koettamatta teroittaa sitä tovereihinsa, ollen pitkät ajat kuin sokea heikkoudesta,

nähdessä vain hämmöittävänsä edessään ja löytäen sen vain jalkojensa heikon tunnon avulla.

Oli kaunis kevätilma, mutta eivät koirat eivätkä niiden omistajat huomanneet sitä. Päivä päivältä nousi aurinko aikaisemmin ja lasi myöhemmin. Päivä alkoi sarastaa jo kello kolmelta aamuisin ja hämärää kesti yhdeksän tienoille iltasin. Ja kaikki pitkät päivät oli yhtä ainoata leimuvaa auringonpaistetta. Aaveentapainen talvihiljaisuus oli väistynyt heräävän elämän äänekkään kevätsoinan tieltä. Ja tämä porina nousi elämäniloa värisevästä maasta. Se tuli esineistä, jotka heräsivät uuteen eloon ja taas liikkuvat — esineistä, jotka olivat olleet kuin kuolleita ja maanneet liikkumattomina pitkien kuukausien pakkasessa. Mahla nousi mäntyihin. Raidat ja haavat silmukoivat. Pensaat ja viiniköynnökset verhosi uusi, viheriöivä juhlavaippa. Sirkat lauloivat öisin ja päivisin kihisivät kaikenlaiset ryömivät ja matelevat pikku-elävät auringossa. Peltopyyt ja tikat kurisivat ja nakuttelivat metsässä. Oravat koputtelivat, linnut visersivät ja korkealla ilmassa kiisivät villit linnut kiilanmuotoisissa parvissa etelämaista pohjoista kohti.

Joka kukkularinteeltä kuului virtaavan veden lirinä, salalähteiden kohina. Kaikki elpyi, paisui, liikehti. Yukon ponnisteli murtaakseen jäitään, jotka vangitsivat sitä. Virta söi sisältä ja aurinko kalvoi päältä. Siinä syntyi ilmarakkoja ja halkeamia, jotka laajenivat kevyiden jäälohkareiden painuessa jokeen. Ja keskellä kaikkea tätä puhkeavaa, uhkuvaa ja porisevaa vastaherännyttä elämää, leimuavan auringon paisteesta kevätuuhiin hyväileminä, vaelsivat molemmat miehet, nainen ja vetokoirat ikäänkuin kuolemaa kohti.

Koirien alinomia hoiperrellessä ja kaatuillessa, Mercedesen ajaessa ja itkiessä, Halin kiroillessa ja Charlesin silmäin kaihoisesti vettyessä, saapuivat he vihdoin John Thorntontin leiriin White Riverin suulle. Charles istuutui hirrelle lepäämään, mutta istuutui hitaasti ja suurella vaivalla, sillä hänen jäsenensä olivat aivan jäykät. Hal ei virkkanut sanaakaan. John Thornton oli juuri viimeistelemässä koivupuun palasesta vuoleskelemaansa kirvesvartta. Vuoleskellessaan hän kuunteli, vastaili lyhyesti ja antoi selviä neuvoja, kun sellaisia pyydettiin. Mutta hän tunsikin väen ja antoi neuvonsa täysin vakuutettuna, ettei niitä seurattaisi.

"Jo aikoja ennen tätä ovat ne meille hokeneet, että tie alkaa olla epävarmaa ja että tekisimme parhaiten, jos majoittuisimme", vastasi Hal, kun John Thornton varoitti heitä jatkamasta matkaa epävarmaa jäätä pitkin. "Ne ovat sanoneet, ettemme me koskaan saapuisi White Riveriin ja tässä me nyt olemme joka tapauksessa." Viimeinen lause sanottiin ivallisella ja voitonriemuisella äänellä.

"Ne ovat tehneet oikein varoittaessaan teitä", sanoi John Thornton. "Tie voi pettää koska tahansa. Täytyy olla hullu ja hullun sokea onni, jotta sellainen uhkapeli onnistuisi. Sanon teille suoraan, etten tahtoisi jättää elämäni tuon jään varaan kaikesta Alaskan kullasta."

"Siksi, ettette ole hullu, luulenpa vain", sanoi Hal. "Mutta samantekevää, me jatkamme matkaa Dawsoniin". Hän kiersi auki piiskansa. "Kas niin — ylös sieltä, Buck! Hei! Ylös kaikki! Hei!"

Thornton jatkoi volemistaan. Hän tiesi turhaksi asettua hullun ja hänen päähänpistonsa väliin — ja pari, kolme mielipuolta enemmän tai vähemmän ei millään tavoin häiritsisi maailman menoa.

Mutta koirat eivät nousseet käskemällä. Ne olivat jo kauvan sitten ennättäneet sille asteelle, etteivät totelleet selkäsäunatta. Ja nyt alkoi piiska armottoman tehtävänsä. John Thornton puri huuliaan. Sol-leksi oli ensimmäinen, joka kumpuroi jaloilleen. Teck seurasi esimerkkiä. Sitten Joe, vaikka tuskasta ulisten. Pike ponnisteli epätoivoisesti. Kahdesti kaatui se takaisin noustuaan puolitiehen, mutta kolmannella kerralla onnistui sen päästä ylös. Buck ei koettanutkaan, vaan makasi rauhallisena minne oli kaatunut. Piiska sattui häneen ehtimiseen, mutta hän ei valittanut eikä liikahtanutkaan. Useita kertoja näytti Thornton tahtovan sanoa jotain, mutta kuitenkin hillitsi itsensä. Kosteaa sumu levisi hänen silmiinsä ja piiskan yhä viuhuessa alkoi hän epäröiden kävellä edes takaisin.

Ensi kerran laiminlöi Buck tottelemisen ja siinä oli kylliksi syytä Halin raivostumiseen. Hän heitti pois piiskan ja tarttui karttuun. Mutta Buck ei liikahtanut, vaikka raskaita iskuja satoi hänen päälleen. Samoin kuin toverinsakin, hän tuskin kykeni nousemaan, mutta ero oli siinä, että hän oli päättänyt olla tekemättä sitä. Hän aavisti epämääräisesti uhkaavan perikadon. Hän oli tuntenut sen jo saapuessaan joen rannalle ja sen jälkeen ei tämä tunne ollut jättänyt häntä. Joka askeleella, minkä hän koko tänä päivänä oli ottanut ohuella, hauraalla jäällä, arveli hän vainuavansa onnettomuuden yhä lähenevän ja tuolla ulompana jäällä hänen edessään, minne isäntänsä tahtoi ajaa hänet, vaani varma perikato. Hän ei liikahtanut paikaltaankaan. Niin paljon oli hän kärsinyt ja niin pitkälle oli hän päässyt, etteivät lyönnit enää tuntuneet niin raskailta. Ja Halin yhä jatkaessa lyömistään, alkoi Buckin hervoton elonliekki lepattaa sammuaakseen. Hän oli kuolemallaan. Hän tunsikin itsensä niin merkillisen tylsistyneeksi. Oli kuin olisi hän kaukaa etäältä huomannut, että häntä lyötiin. Mitään tuskaa ei hän enää tuntenut. Oikeastaan ei hän tuntenut yhtään mitään, hyvin heikosti vain tajusi jysähdyksen kartun kohdatessa hänen ruumistaan. Mutta varmaankaan ei ruumis enää ollut hänen, se tuntui olevan jossain niin etäällä...

Äkkiä, ilman edelläkäypää varoitusta, epäselvästi kiljaisten — se tuntui kuin eläimen karjunnalta — hyökkäsi John Thornton karttua käyttävän miehen kimppuun. Hal lensi maahan kuin olisi kaatuva puu sattunut häneen. Mercedes huusi täyttä kurkkua. Charles katseli levottomasti ympärilleen, kuivasi vetiset silmänsä, muttei voinut ojentaa jäykistyneitä jäseniään.

John Thornton kumartui Buckin yli ankarasti koettaen hillitä itseään. Hän oli liian raivoissaan kyetäkseen puhumaan.

"Jos vielä kerran lyötte sitä, tapan minä teidät," sähisi hän vihdoin tukahtuneella äänellä.

"Se on minun koirani", vastasi Hal kuivaten suutaan verestä jälleen pystyyn päästyään. "Pois tieltä tai muuten näytän minä teille. Minä jatkan matkaa Dawsoniin."

Thornton seisoi hänen ja Buckin välillä eikä näyttänyt aikovan poistua tieltä. Hal veti pitkän metsästyspuukkonsa vyöltään. Mercedes kirkui, itki, nauroi, osoittaen kaikkia hysteerisen kohtauksen merkkejä. Thornton löi kirvesvarrella Halia rystysiin, niin että veitsi putosi maahan ja kun Hal tahtoi ottaa sen ylös, sai hän uudelleen iskun. Tämän jälkeen kumartui Thornton, otti puukon ylös ja leikkasi parilla vedolla Buckin vetohihnat poikki.

Hal ei ollut enää riidanhaluinen. Ja sitäpaitsi hänellä oli täysi työ sisarensa hoitamisessa ja Buckissa oli hänen mielestään liian vähän eloa jäljellä voidakseen olla miksikään hyödyksi reen edessä. Muutamia minuutteja myöhemmin lähtivät he rannalta jatkaen matkaa jokea alaspäin. Kuullessaan heidän menevän nosti Buck päätänsä nähdäkseen. Nyt kulki Pike etunenässä, Solleks lähinnä rekeä, Joe ja Teck välissä. Kaikki koirat ontuivat ja horjuivat. Mercedes ajoi kuormitetussa reessä, Hal piteli ohjaustankoa ja Charles laahusti jäljessä.

Buckin katsellessa heidän jälkeensä, laskeutui Thornton polvilleen hänen viereensä tunnustellen karkeilla, ystävällisillä käsillään, olisiko jokin luu murtunut. Kun Thornton oli lopettanut tutkimisensa ja huomannut, ettei Buckilla ollut muita vikoja kuin joukko haavoja ja että se muuten oli mitä näлкиintyneimmässä tilassa, oli reki ennättänyt noin neljänneksen penikulman päähän. Buck ja Thornton näkivät niiden kömpivän eteenpäin jään yli. Yhtäkkiä he näkivät reen takaosan vaipuvan kuin syvään latuun, ohjaustanko, johon Hal oli takertunut kiinni, kohosi äkkiä ilmaan. Mercedesen huuto tunkeutui heidän korviinsa. He näkivät Charlesin kääntyvän, ottavan askeleen juostakseen takaisin, mutta samassa suuri jäälohkare petti ja niin ihmiset kuin eläimetkin katosivat. Vain ammottava aukko oli enää näkyvässä. Tien pohja oli pudonnut alta pois.

John Thornton ja Buck katsahtivat toisiinsa.

VI.

Isännän rakkauden tähden.

Kun John Thornton palellutti jalkansa viime joulukuussa, hänen toverinsa tekivät hänen olonsa mukavaksi ja jättivät hänet toipumaan, itse jatkaen matkaansa jokea ylös hankkiakseen sahatukeista tehdyn lautau Dawsoniin. Hän ontui yhä lievästi sinä päivänä, jolloin pelasti Buckin, mutta pian lämpimän sään kera ontuminen katosi kokonaan. Ja täällä, maaten joen rannalla kaikki kevätpäivät läpeensä, katsellen juoksevaa vettä, laiskasti kuunnellen lintujen laulua ja luonnon huminaa, Buck sai vähitellen takaisin entisen voimansa.

Lepo on todella paikallaan taivallettuaan kolmetuhatta mailia, ja täytyy tunnustaa, että Buckista tuli laiska, kun hänen haavansa paranivat, lihakset pullistuivat ja liha palasi peittämään luut. Itse asiassa he kaikki veltoilivat — Buck, John Thorntonkin sekä Skeet ja Nig — odottaessaan hirsilauttaa, jonka tuli viedä heidät Dawsoniin. Skeet oli pieni, irlantilainen setteri, joka heti lyöttäytyi Buckin hyväksi ystäväksi, kun tämä oli puolikuolleessa tilassa liiaksi heikko harmistuaakseen sen julkeudesta. Skeetillä oli tohtorinvaistoja, joita usein tapaa koirissa: se nuoli ja pesi Buckin haavoja samalla tavoin kuin kissa pesee poikasiaan. Joka aamu Buckin lopetettua aamiaisensa, toimitti se säännöllisesti tämän omin valloin ottamansa tehtävän ja lopulta kaipasi Buck sen huolenpitoa yhtä paljon kuin Thorntoninkin. Nig oli myöskin ystävällinen, vaikkei niin mielenosoituksellisesti. Se oli suuri ja musta, verikoiran ja hirvikoiran sekoitus, ilosilmäinen ja rajattoman hyväluontoinen.

Buckin suureksi ihmeeksi eivät nämä koirat osoittaneet mitään kateutta häntä kohtaan. Ne näyttivät olevan tyytyväisiä nauttiessaan John Thorntonin ystävyyttä ja anteliaisuutta hänen kerallaan. Buckin voimistuttua houkuttelivat ne häntä kaikenlaisiin mahdollisiin hauskoihin leikkeihin ja kujeisiin, joihin John Thorntonkaan ei voinut olla ottamatta osaa. Tällä tavoin läpäisi Buck toipumisaikansa soluen samalla uuteen olemassaoloon. Ja nyt oppi hän ensi kertaa tuntemaan, mitä mieltymys, todellinen intohimoinen antautuminen merkitsee. Tätä tunnetta ei hän koskaan ollut kokenut siellä alhaalla tuomari Millerin luona Santa Claran aurinkoisessa laaksossa, Tuomarin poikain kanssa oli hän samoillut ympäri ja käynyt metsällä, he olivat työskennelleet yhdessä kuin hyvät toverit; pojanpojille oli hän ollut jonkinlainen mahtava vartija ja tuomarin kanssa ollut arvokkaassa, suurenmoisessa ystävyys-suhteessa. Mutta kuumeentapaisen, polttavan hellyyden, joka lähenteli jumaloimista, melkein mielettömyyttä — tämän tunteen herättäminen hänessä oli John Thorntonille suotu.

John Thornton oli pelastanut hänen elämänsä sekä oli lisäksi ihanteellinen isäntä. Toiset miehet huolehtivat koiristaan, koska velvollisuudentunne ja kunnollisuus kehoittivat heitä siihen, mutta hän piti huolen omistaan kuin lapsistaan eikä sitäpaitsi voinut menetellä toisin. Ja hän teki vielä enemmän. Hän ei koskaan unhoittanut tervehtiä niitä ystävällisesti ja lausua rohkaisevia sanoja. Ja istuutuessaan pitämään pitkiä keskusteluja heidän kanssaan — "viettämään pakinahetkeä", kuten hän sitä kutsui — oli hän tästä itse yhtä ihastunut kuin he. Hänellä oli tapana ottaa Buckin pää karkeitten, kovien käsiensä väliin, nojata siihen omansa ja huojutella Buckia edestakaisin antaen hänelle kaikkia mahdollisia leikkilisen soimaaviakin nimityksiä, jotka tämän korvissa kaikuivat kuin hyväily. Buck ei tietänyt mitään ihanampaa koko maailmassa, kuin tämän kovakätisen hyväilyn ja nämä kuiskatut sanat ja joka kerta edestakaisin tuuditettaessa tuntui hänestä kuin tahtois sydän hypähtää rinnasta pelkästä ilosta. Ja kun sitten John Thornton päästi taas hänet ja hän nauravin suin, loistavin silmin ja kurkkuunsa tukahutetuin huudahduksin lennähti pystyyn jääden siten liikkumattomana isäntänsä eteen seisomaan, huudahti John Thornton oikealla kunnioituksella: "Totisesti, Buck — puheenlahja on ainoa, mikä sinulta

puuttuu!"

Buckilla oli muuan hellyyden ilmaisutapa, joka melkein olisi saattanut merkitä tämän vastakohtaa. Hänellä oli usein tapana tarttua Thorntonin käteen leuoillaan ja purra niin kovaa, että näkyi syviä merkkejä nahassa kauan jälkeensä. Mutta niinkuin Buck käsitti Thorntonin soimaukset hyväilynimiksi, niin ymmärsi Thorntonkin, että Buckin tekopuremien piti kuvata hyväilyä.

Enimmäkseen Buck ilmaisi kuitenkin rakkauttaan hiljaisella ihailulla. Hän saattoi aivan villiintyä Thorntonin hyväillessä tai puhuteltaessa häntä, muttei koskaan kerjännyt tällaista suosiota. Skeetillä oli toisinaan tapana pistää kuononsa Thorntonin käteen ja tyrkkiä ja syisiä kunnes häntä alettiin hyväillä ja Nig tuli ja asetti suuren päänsä Thorntonin polvelle, mutta Buck tyytyi ihaillemaan etäältä. Hän saattoi maata tuntikausia isäntänsä jaloissa ja katsella tätä kasvoihin jännitetyllä, kiihkeällä tarkkaavaisuudella, tutkien hänen piirteittensä joka ilmettä, joka vivahdusta. Tai myöskin makasi Buck jonkun matkan päässä hänestä, hänen takanaan tai sivullaan, katsellen yhtä tarkkaavaisena hänen vartalonsa rajaviivoja ja pienintäkin hänen tekemäänsä liikettä. Ja niin läheinen oli heidän suhteensa, että Buck katseillaan sai John Thorntonin vähänväliä kääntämään päätänsä ja äänettömänä vastaamaan hänen silmäyksensä, jolloin sama sydämellinen ilme loisti heissä kummassakin.

Pitkään aikaan pelastuksensa jälkeen ei Buck tahtonut kadottaa John Thorntonia näkyvistään. Siitä silmänräpäyksestä, jolloin tämä jätti teltan, aina siihen hetkeen, kun hän jälleen palasi sinne, seurasi Buck uskollisesti hänen kintereillensä. Se asianhaara, että toinen isäntä toisensa jälkeen oli kadonnut hänen elämästään hänen Pohjolassa ollessaan, oli synnyttänyt hänessä pelon, etteivät ne koskaan voisikaan viipyä kauan hänen luonaan. Hän pelkäsi, että Thornton katoisi samalla tavoin kuin Perrault ja François ja skotlantilainen puolirotuinen. Vieläpä yön unissakin vaivasi tämä levottomuus häntä. Sellaisissa tapauksissa hän saattoi karkoittaa unen ja hiipiä kylmässä teltan sisäänkäytävälle, minne pysähtyi kuunnellakseen isäntänsä hengitystä.

Mutta huolimatta suuresta rakkaudesta John Thorntoniin, — seikka, joka osoitti sivistyksen lieventävää vaikutusta, — oli alkuperäinen, Pohjolassa herännyt luonto hänessä täydessä, vilkkaassa toiminnassa. Uskollisuuden ja hellyyden — nämä sivistyksen hedelmät — omisti hän, mutta sen ohessa säilytti hän viileyttä ja kavaluutensa. Pikemmin hän oli olento, joka oli tullut erämaasta istuakseen John Thorntonin lieden luona, kuin lempeän Etelän koira, johon sukupolvien sivistys oli painanut leimansa. Hän rakasti John Thorntonia siksi syvästi, ettei voinut varastaa tältä, mutta jos oli kysymyksessä joku toinen mies jostain toisesta leiristä, ei hän silmänräpäystäkkään epäillyt. Ja hän varastikin viekkauksella, joten vältti joutumasta ilmi.

Hän oli aivan täynnä koiranpuremien arpia, tapellen raivoisemmin ja harkituemmin kuin koskaan ennen. Skeet ja Nig olivat liian hyväluontoisia riidelläkseen niiden kanssa ja sitäpaitsi ne kuuluivat John Thorntonille. Mutta vieraiden koirien, mitä rotua ja kuinka korskeita tahansa olivatkin, täytyi viipymättä tunnustaa Buckin etevämyys, tai muuten joutuivat he silmänräpäyksessä taisteluun elämästä ja kuolemasta peloittavan vastustajan kanssa. Ja Buck oli armahtamaton. Hän oli itse saanut oppia tottelemaan väkivallan lakeja eikä milloinkaan laiminlyönyt käyttäen hyväkseen etua, samoin kuin ei säästänyt vihollista, jonka kerran oli pakoittanut kuoleman poluille. Hän oli ottanut oppia Spitzistä, postin ja poliisin koirain etevimmistä tappelijoista ja tiesi, ettei mitään keskietä ollut. Hänen täytyi voittaa tai jäädä voitetuksi — säälin osoittaminen oli heikkoutta. Varhaisimpina alkuaikoina ei ollut armeliaisuutta olemassakaan. Sitä olisi silloin käsitetty väärin ja pidetty pelkona ja sellaiset väärinkäsitykset tuottivat varman kuoleman. Tappaa tai tulla tapetuksi, syödä tai tulla syödyksi, tämä oli laki, ja Buck totteli tätä harmaan muinaisajan käskyä.

Hän oli vanhempi päiviä, joita oli nähnyt ja hengähdyksiä, joita oli vetänyt. Hän oli menneisyyden ja nykyisyyden välirengas ja hänen taakseen vaipunut iäisyys virtaili hänessä mahtavin lainein, joihin hän mukaantui. Hän istui John Thorntonin lieden ääressä — leveärintaisena, valkoisin torahampain ja pitkäkarvaisin turkein — mutta hänen takanaan hämöitti kaikenlaisten koirain, puolisuusien ja villien susien varjoja, vaatien ja uhmaillen, maistellen lihaa, jota hän söi, janoten vettä, jota hän joi, vainuten tuulta ja kuunnellen hänen kerallaan ja kertoen hänelle erämaan ääniä, selvitellessä hänen luonnettaan, määräten hänen tekojaan, nukkuen ja uneksien hänen kanssaan ja ilman häntä, sekä itse ollen hänen uniensa esineinä.

Niin valtavasti houkuttelivat häntä nämä varjot, että ihmisuku herruusvaatimuksineen päivä päivältä etäännytti hänestä. Syvältä metsästä kaikui toisinaan huuto ja kun hän vain kuuli tämän houkuttelevan ja hänen sisintään liikuttavan kehoituksen, tunsikin hän olevansa pakoitettu kääntämään selkensä tullelle ja poljetulle maalle sen ympärillä sekä tunkeutumaan metsään yhä syvemmälle, tietämättä minkätähden ja minne kulkisi. Hän ei edes ihmetellyt, mistä tai minkävuoksi houkutteleva huuto metsän syvyydestä kuului. Mutta kun hän sitten oli ehtinyt pehmoiselle, muokkaamattomalle alueelle ja puiden varjoon, ajoi rakkaus John Thorntoniin hänet taas takaisin leiritulen luo.

Thornton yksin pidätti häntä. Koko muu ihmisuku ei merkinnyt hänelle mitään. Sattui, että matkustavaiset hyväilivät tai ylistivät häntä, mutta hän oli kylmä ja välinpitämätön heitä kohtaan ja jos joku liian lähentelevästi osoitti ihastustaan häneen, saattoi hän nousta ja lähteä tiehensä. Kun Thorntonin toverit, Hans ja Pete, vihdoinkin kauan odotettuine hirsilauttoineen saapuivat, ei Buck millään ehdoin tahtonut tietää heistä mitään, ennenkuin sai kuulla heidän olevan Thorntonin tovereita. Sitten sieti hän heitä passiivisesti, ottaen vastaan heidän suosionosoituksensa ikäänkuin armosta. He olivat samaa tyyppiä kuin Thornton, olivat läheisessä yhteydessä maahan, ajattelivat yksinkertaisesti ja näkivät selvästi. Ja ennenkuin he olivat kääntäneet tukkilauttansa suvantoon Dawsonin sahan kohdalla, olivat he täysin käsittäneet

Buckin ja sen tavat, eivätkä milloinkaan koettaneet päästä hänen kanssaan niin tuttavalliseen suhteeseen kuin Skeetin ja Nigin.

Buckin kiintymys Thorntoniin näytti sillä välin yhä kasvamistaan kasvavan. Ei kukaan muu kuin Thornton saanut kesämatkoilla panna kuormaa hänen selkäänsä. Ei mikään tuntunut Buckista liian raskaalta, jos Thornton oli niin määrännyt. Eräänä päivänä — jätettyään Dawsonin ja lähdettyään matkalle Tananan pääuomaa kohti — istuivat miehet ja nämä kolme koira kallionhuipulla, joka äkkijyrkkänä laskeutui toiselle alastomalle kalliolle kolmesataa jalkaa alempana. John Thornton istui lähellä kallionrinnettä Buck vieressään. Äkkiä sai Thornton ajattelemtoman pähänpiston ja hän viittasi Hansia ja Peteä katsomaan, mitä aikoi tehdä. "Buck, hyppää!" komensi hän ojentaen kätensä kuilun yli. Seuraavassa silmänräpäyksessä painiskeli hän Buckin kanssa kallion ulommaisimmalla reunalla. Hans ja Pete iskivät heihin kiinni ja tempasivat takaisin.

"Sehän on oikein kamalaa", selitti Pete, kun kaikki oli ohi ja he jälleen saattoivat puhua.

Thornton pudisti päätään. "Ei, se on suuremmoista, sitä se on, ja hirvittävää samalla. Monasti se oikein peloittaa minua, tiedätkö."

"Minä en tahtoisi mielelläni olla sen sijassa, joka tekisi sinulle jotain pahaa", sanoi Pete varmasti, Buckiin päin nyökäten.

"En minäkään, hitto viekään", selitti Hans.

Ja ennen vuoden loppua toteutuivat nämä sanat. Oltiin Circle Cityssä. "Musta Burton", kiukkuinen ja hurja mies oli kapakassa riitaantunut erään kullanhuuhtojan kanssa ja Thornton meni rauhaa välittämään. Kuten tavallisesti makasi Buck nurkassa pää etukäpälin välissä pitäen silmillä isäntänsä pienintäkin liikettä. Ilman edeltäkäypää varoitusta lyödä läimäytti Burton tätä. Thornton horjahti, pysyen pystyssä vain tarttumalla aitaukseen.

Samassa silmänräpäyksessä kuulivat katselijat äänen, joka ei ollut koiranhaukuntaa eikä ulvontaa, vaan jota pikemmin voi sanoa karjunnaksi sekä näkivät Buckin hypähtävän ja lentävän suoraan Burtonin kurkkuun. Mies pelasti henkensä vaistomaisesti ojentamalla käsivartensa mutta kaatui selälleen lattialle Buck kimpussa. Buck veti torahampaansa irti käsivarresta iskien uudelleen kurkkua kohti. Sillä kertaa onnistu Burtonin suojella itseään vain osaksi: koira repi hänen kaulansa. Mutta nyt hyökkäsivät kaikki katselijat Buckin kimppuun ja ajoivat sen tiehensä. Erään väliskärin pysähdyttäessä verenvuotoa kuljeskeli koira hurjasti muristen edestakaisin ympäröivän väkijoukon ulkopuolella koettaen murtautua sen läpi. Vain karttujen avulla saatiin se pysymään loitolla. Pidettiin heti paikalla "kokous", jossa tultiin siihen päätökseen, että Buckilla oli ollut kylliksi syytä tarttua asiaan, jonkavuoksi se vapautettiin. Mutta tästä päivästä lähtien oli hänen arvonsa vakiintunut ja hänen maineensa kulki jokaiseen Alaskan kullankaivajaleiriin.

Myöhemmin syksyllä hän pelasti John Thorntonin elämän toisellakin tavalla. Kolme toverusta oli kuljettamassa pitkää, kapeata venettä pitkin vaivaloista väylää Forty-Mile-Creekissä. Hans ja Pete kulkivat rantaviertä kannattaen venettä köydestä, jota muuttivat puusta puuhun, Thorntonin istuessa veneessä ja sauvoessa sitä eteenpäin huudellen käskyjään tovereilleen rannalla. Buck oli myöskin maissa, askel askeleelta seuraten venettä, irroittamatta silmiään herrastaan.

Eräessä erittäin hankalassa paikassa, missä muuan alastomain luotojen muodostama särkkä pistäysi vedestä, hellitti Hans köyttä ja Thorntonin keskellä virtaa sauvoessa venettä, hän juoksi rantaviertä köydenpää kädessään, vetääkseen veneen jälleen rannemmaksi särkän sivuutettuaan. Vene lensi rajua vauhtia virtaa alaspäin. Sen suoriuduttua särkästä, jännitti Hans köyttä, mutta teki sen liian kiivaasti, niin että vene kellahti ylösalasin ja Thornton paiskautui virtaan, joka villissä lennossa kiidätti häntä joen vaarallisimpaan paikkaan, mistä ei kukaan voinut ajatellakkaan uimalla pelastautua.

Silmänräpäyksessä oli Buck heittäytynyt veteen. Uituaan kolmesataa yardsia hän saavutti Thorntonin keskellä raivokasta vedenpyörrettä. Niin pian kuin koira tunsi, että Thornton oli tarttunut hänen häntäänsä, ui hän kaikin voimin rantaa kohti. Mutta maihin kulku kävi hitaasti, kun sitä vastoin virtaa alaspäin kiidettiin hämmästyttävää vauhtia. Ja vähän kauempaa kuului pahaenteinen kohina paikalta, missä hurja virta kävi vielä rajummaksi ja missä kallionkielekkeet, jotka pistäytyivät esiin vaahdosta kuin suunnattoman kamman hampaat, repivät sen pyöriviksi repaleiksi. Viimeisen jyrkän putouksen alkaessa oli veden vetovoima hirvittävä ja Thornton tiesi, että oli mahdotonta päästä rannalle. Hän raahautui kiivaasti kallionkielekkeen yli, lennähti toisen päällitse ja paiskautui kolmatta vasten musertavalla voimalla. Ja nyt tarrautui hän molemmin käsin kiinni sen niljaiseen kärkeen päästäen samalla Buckin. Pyörivän veden kohinan läpi hän huusi: "Mene, Buck! Mene!"

Buckkaan ei voinut pysytellä paikoillaan, virta kuljetti häntä huolimatta epätoivoisesta vastustuksesta, ja hänen oli mahdotonta kääntyä takaisin. Kuullessaan Thorntonin toistavan käskyään, hän puolittain kääntyi vedessä ja nosti päätään ikäänkuin tahtoen viimeisen kerran katsahtaa isäntäänsä. Tämän jälkeen alkoi hän taas tottelevaisesti pyrkiä rantaan. Hän ui tavattoman voimakkaasti. Hans ja Pete vetivät hänet maihin paikasta, jonka toisella puolen kaikki pelastuminen olisi ollut mahdotonta.

He tiesivät että ajan, jonka mies voi pysytellä kiinni tämän mahtavan virran niljaisessa kalliossa, sai laskea vain minuuteissa. Siksi he kiirehtivät niin nopeaan kuin saattoivat rantaa ylöspäin pitkän matkaa tuolle puolen sitä paikkaa, missä Thornton roikkui. He kiinnittivät köyden, jolla olivat venettä pidätelleet, Buckin kaulaan ja lapojen ympäri, varoen, ettei se häntä kuristaisi tai uidessa olisi esteenä, ja heittivät hänet siten virtaan. Rohkeasti lähti Buck viiltämään reippain vedoin, muttei kyllin suoraan virtaa kohti. Tämän erehdyksen hän huomasi liian myöhään

ollessaan aivan Thorntonin kohdalla muutaman vetäisyn päässä hänestä ja virran kuljettaessa häntä auttamattomasti ohitse.

Hans vetäisi kiireesti köyttä kuin olisi Buck ollut vene. Mutta kun koiraa täten keskellä virtaa kiristettiin, painui se vedenpinnan alle jääden sinne siksi kunnes ruumiinsa töyttäsi rantaa vasten, jolloin se raahattiin maalle. Buck oli puoleksihukkunut ja Hans ja Pete heittäytyivät hänen päälleen jyskyttääkseen painollaan veden hänen sisästään ja ilmaa sen sijaan. Hän kohottautui horjuen, mutta kaatui jälleen. Samassa Thorntonin ääni kuului hyvin heikosti heidän korviinsa. He eivät voineet eroittaa sanoja, mutta tiesivät hänen olevan äärimmäisessä hädässä. Isännän ääni vaikutti Buckiin kuin sähköisku. Hän syöksähti pystyyn ja juoksi molempain miesten edellä rantaa ylös, paikalle, mistä nämä ennen olivat heittäneet hänet veteen.

Vielä kerran sidottiin köysi hänen ympärilleen ja hän viskattiin virtaan. Ja jälleen hän ryhtyi uimaan voimakkaasti kohti kalliota, mutta tällä kertaa suoraa reittiä. Hän oli kerran erehtynyt laskuissaan ja siihen ei hän toiste tahtonut tehdä itseään syylliseksi. Hans hoiti köyttä niin, ettei se koskaan riippunut höllänä ja Pete piti huolta, ettei se takana pääsyt sotkeutumaan. Buck jatkoi uimistaan kunnes oli suoraan Thorntonin yläpuolella. Silloin hän kääntyi ja hyökkäsi pikajunan nopeudella isäntäänsä kohti. Thornton näki hänen tulevan ja Buckin töytätessä häneen kuin muurinmurtaja, virran koko voiman ajamana, ojensi Thornton käsivartensa ja kietoi ne koiran pörröisen kaulan ympäri. Hans kiersi köyden puun ympäri ja ryhtyi vetämään, jolloin molemmat, niin Buck kuin Thorntonkin, hävisivät veteen. Puolikuristuneina ja puolitukehtuneina, milloin toinen, milloin toinen veden pinnalla, raahautuen pitkin epätasaista pohjaa, iskien kallioihin ja puunjuuriin, vedettiin heidät rannalle.

Tullessaan tuntoihinsa makasi Thornton vatsallaan puupölkkyllä, Hansin ja Peten rajusti huojuttaessa häntä edestakaisin. Hänen ensi silmäyksensä etsi Buckia, jonka rennon ja näköjään elottoman ruumiin vieressä Nig viritti surullisen ulvonnan, Skeetin nuollessa märkää kuonoa ja sulkeutuneita silmiä. Thornton itse oli pahoin haavoittunut ja loukkaantunut. Kun Buck oli jälleen toipunut, tutki isäntä huolellisesti koko sen ruumiin, jolloin huomasi kolme kylkiluuta olevan poikki.

"Tämä ratkaisee asian", selitti hän. "Me majoitumme tänne toistaiseksi." Ja sen he tekivätkin, pysähtyivät, kunnes Buckin kylkiluut paranivat ja hän jälleen kykeni jatkamaan matkaa.

Seuraavana talvena suoritti Buck Dawsonissa toisen urotyön, joka kenties ei ollut niin suuremmoinen kuin tämä, mutta tuotti hänelle yhä suurempaa kunniaa ja mainetta kautta koko Alaskan. Ja tämä urotyö oli noille kolmelle miehelle erittäin edullinen, sillä se tuotti heille mahdollisuuden varustautua kauan kaivatulle matkalle tutkimattomaan itään, minne ei ainoakaan kullankaivaja vielä ollut saapunut. Tapaus johtui eräästä keskustelusta Eldoradokapakassa, jossa kerskailtiin mielikoirista. Suuren maineensa vuoksi oli Buck toisten maalitauluna ja Thorntonin täytyi alinomaan jyrkästi puolustaa sitä. Puolen tunnin kinastelun jälkeen selitti muuan läsnäolevasta, että hänen koiransa voisi saada liikkeelle reen viidensadan naulan painoisine kuormineen, sekä vetää sitä edelleen. Toinen taas kerskasi, että hänen koiransa tekisi saman kuudensadan naulan painoiselle kuormareelle, ja kolmas seitsemänsadan.

"Pyh! Joutavia!" sanoi John Thornton. "Buck saa reen liikkeelle, vaikka siinä olisi tuhannen naulan kuorma!"

"Saa liikkeelle? Ja vetää sitä sata yardsia?" kysyi Matthewson, bonanzalainen pomo, joka oli kerskannut seitsemästäsadasta.

"Niin, saa juuri, ja vetää sata yardsia edelleen", selitti Thornton kylmästi.

"No hyvä", sanoi Matthewson verkkaan ja varmasti, niin että kaikki saattoivat kuulla sen, "minulla on taskussani tuhat dollaria, jotka sanovat, ettei hän voi tehdä sitä, ja tässä ne ovat." Tämän sanottuaan hän nakkasi lihamakkaran kokoisen kultajauhopussin myymäpöydälle.

Kukaan ei puhunut mitään. Thorntonin ajattelemattomaan haasteeseen, jos sitä nyt siksi saattoi nimittää, oli suostuttu. Hän tunsu veren kohoavan kasvoihinsa. Kielensä oli tehnyt hänelle kepposet. Hänhän ei ensinkään tiennyt, kykenisikö Buck saamaan tuhannen naulan kuormaa liikkeelle. Sehän oli puoli tonnia! Suunnaton paino, joka hämmästytti häntä. Hän uskoi vahvasti Buckin voimiin ja oli monasti arvellut tämän jaksavan vetää sellaisen kuorman, muttei koskaan ennen ollut sattunut mahdollisuutta koettaa sitä — ja nyt seisoj vähintään tusina miehiä katse häneen kiinnitettynä, hiljaa ja odottaen. Ja sitäpaitsi ei hänellä ainakaan ollut tuhatta dollaria, yhtä vähän kuin Hansilla ja Petelläkään.

"Minulla on juuri tuolla ulkona reki, kuormana kaksikymmentä kappaletta viidenkymmenen naulan jauhosäkkiä", jatkoi Matthewson törkeällä suorasukaisuudella, "sen ei siis tarvitse teitä estää."

Thornton ei vastannut. Hän ei ensinkään tiennyt, mitä sanoisi. Hän katsoi toista toisen jälkeen hajamielisin ilmein, aivan kuin olisi kadottanut ajatuskyvyn ja etsisi jotain, millä jälleen panisi sen käyntiin. Silloin osui hänen katseensa Jim O'Brieniin, toiseen pomoon, entiseen toveriinsa. Tämä näky näytti antavan hänelle johtolangan ja kannustavan häntä johonkin, jota hän ei milloinkaan ollut uneksintukaan tekevänsä.

"Voitko lainata minulle tuhat dollaria?" kysyi hän melkein kuiskaten.

"Kyllä" vastasi O'Brien paiskaten kultapussin Matthewsonin pussin viereen. "Ja teen sen, vaikka minulla onkin hiton huono usko, että eläin voisi tehdä niinkuin sanoit, John."

Eldoradon vieraat lähtivät kadulle koetta katsomaan. Pöydät jätettiin ja kauppiat ja metsästäjät kiiruhtivat nähdäkseen, miten vedon kävisi. Oltiin puolesta ja vastaan. Useita satoja karvalakkisia

ja karvakintaisia miehiä kokoontui sopivan matkan päähän reen ympärille. Matthewsonin jauhosäkkireki oli seisonut siinä jo pari tuntia ja silloisessa pakkasessa — lämpömittari osoitti 60 astetta nollan alapuolella — olivat jalakset jäätyneet kiinni kovaan pakkautuneeseen lumeen. Tarjouduttiin panemaan kaksi yhtä vastaan, ettei Buck saisi rekeä hiiskahtamaan paikaltaankaan. Ja sitten nousi kiista sanojen "saada liikkeelle" merkityksestä. O'Brien väitti Thorntonilla olevan oikeuden nyrjäyttää kiinnijäätyneet jalakset irti ja sitten vasta Buck "saisi reen liikkeelle" tästä sen liikkumattomasta tilasta. Matthewson sitävastoin itsepäisesti puolusti sanojen merkitsevän, että koiran tulisi myöskin keikauttaa jalakset irti jäätyneestä lumesta. Suurin osa niistä, jotka olivat olleet läsnä vetoa lyödessä, ratkaisivat asian Matthewsonin eduksi ja nyt tahdottiin panna kolme yhtä Buckia vastaan.

Kukaan ei suostunut tähän, sillä ei kukaan luullut Buckin suoriutuvan voittajana. Thornton itse piti tekoaan hätäiltynä ja tunsu itsensä kovin masentuneeksi. Katsoessaan rekeä, joka seiso siinä kymmenen koiraa eteen valjastettuna, tuntui kaikki hänestä mielettömyydeltä. Matthewson oli voitonriemuinen.

"Kolme yhtä vastaan!" huudahti hän. "Minä panen tuhatluvun lisäksi, Thornton. Mitä siitä sanotte?"

Thornton oli epäröivän näköinen, mutta hänen taisteluhalunsa oli herätetty — taisteluhalu, joka elähdyttää vedonlyöjiä, tekee heidät sokeiksi kaikille mahdollisuuksille ja kuueroiksi kaikelle muulle kuin taistelun houkutuksille. Hän kutsui Hansin ja Peten luokseen. Näiden pussit olivat hyvin ohuet ja hoikat. Kolme toverusta yhdessä eivät voineet saada kokoon kahtasataa dollaria enempää. Tämä oli nykyään koko heidän pääomansa, mutta empimättä panivat he sen Matthewsonin kuuttasataa vastaan.

Sitten vapautettiin ne kymmenen vetäjää ja Buck omine siloineen valjastettiin reen eteen. Buckiin oli tarttunut tuo selvä, yleinen kiihtymys ja hän tunsu sisässään, että hänen jollain tavoin täytyi tehdä jotain suurta John Thorntonin hyväksi. Hänen komea ulkomuotonsa herätti ihastuksen sorinan. Hän oli mitä parhaimmassa kunnossa, ei hituistakaan liian lihava, ja ne sataviisikymmentä naulaa, jotka hän painoi, edustivat pelkkää sitkeyttä ja voimaa. Hänen pitkäkarvainen turkkinsa kiilsi kuin silkki. Karva oli aina puolikohoksissa ja näytti joka liikkeellä nousevan pystyyn ikäänkuin ylenmääräinen voima tekisi joka eri karvan eläväksi ja toimekkaaksi. Valtava rintansa ja voimakkaat etujalkansa olivat mitä sopusointuisimmassa suhteessa muuhun ruumiiseen, lihakset tiiviinä kääryinä nahan alla. Tunnusteltiin näitä lihaksia, ne olivat kovia kuin rauta, ja nyt laske eron kahteen yhtä vastaan.

"Piru vieköön, sir! Piru vieköön, sir!" mumisi muuan edellisen hallitsijasuvun jäsen, kultakuningas Skookum Benchistä. "Tarjoan teille kahdeksansataa hänestä, sir, ennen koetta, sir — kahdeksansataa juuri sellaisenaan kuin hän nyt tuossa seisoo."

Thornton pudisti päätänsä menen Buckin luo.

"Te ette saa seisoa hänen vieressään", vastusti Matthewson. "Hänen täytyy olla vapaa ja esteetön ja saada kylliksi tilaa."

Koko joukko oli äänetön. Saattoi kuulla vain vedonlyöjäin äänet, kun ne turhaan tarjosivat kahta yhtä vastaan. Kaikki tunnustivat Buckin olevan komean eläimen, mutta kaksikymmentä kappaletta viidenkymmenen naulan jauhosäkkiä oli heidän mielestään liian mahtava paino uskaltakseen hellittää rahakukkariaan.

Thornton vaipui polvilleen Buckin viereen. Hän otti koiran pään käsiensä väliin ja painoi tämän posken omaansa. Hän ei pudistellut tätä leikkillisesti, kuten hänellä oli tapana, eikä myöskään mumissut sydämellisiä kirouksia, kuiskasi vain hänen korvaansa: "Jos sinä pidät minusta Buck! Jos sinä pidät minusta, Buck!" niin kuiskasi hän. Ja Buck vinkui hillityssä innossaan.

Suuri joukko tarkasteli heitä uteliaana. Asia alkoi käydä salaperäiseksi. Tuohan näytti loihimiselta. Thorntonin noustessa ylös otti Buck hänen kätensä kintaineen leukapieliensä väliin, painoi hampaansa syvään siihen, päästäten sen sitten verkkaan ja vastahakoisesti. Tämä oli vastaus, vaikkei sitä annettukaan sanoilla, vaan toisenlaisella hellyyden ilmauksella. Thornton vetäytyi taaksepäin.

"Nyt Buck!" sanoi hän.

Buck veti hihnät itseään vasten antaen niiden sitten jonkun verran hölletä. Tämän oli hän oppinut.

"Tsoh!" kaikui Thorntonin ääni. Se kuului terävänä suuren hiljaisuuden vallitessa.

Buck käännähti oikealle lopettaen tämän liikkeen heilahduksella, joka jäykisti hihnät ja äkillisesti nykäyttäen seisautti hänen sadanviidenkymmenen naulan painonsa. Kuorma täräsi ja jalaksista kuului narskuva ääni.

"Hei!" komensi Thornton.

Buck suoritti nyt saman tempun, tällä kertaa vasemmalle. Narina muuttui kovaksi rätinäksi, reki käännähti, anturat irtautuivat ja liukkuivat useita tuumia sivulle. Reki oli irti kiskaistu. Katselijat pidättivät tietämättään henkeään, niin jännitetty oli heidän tarkkaavaisuutensa.

"Ja nyt — eteenpäin!"

Thorntonin komennushuuto tuli äkkiä kuin pistoolinlaukaus. Buck heittäytyi koko painollaan eteenpäin rintahihnoja vasten, jolloin nuorat naristen jännittyivät. Koko hänen ruumiinsa keskittyi suunnattomaan ponnistukseen, lihakset vääntyivät ja kiertyivät kuin olisivat olleet elävät silkinhienon turkin alla. Hänen valtava rintansa painui maata vasten, päätään piti hän eteenpäin

nojautuneena ja jalkansa työskentelivät raivoisasti, niin että kynnet muodostivat yhdensuuntaisia uurteita kovaan pakkautuneeseen lumeen. Reki notkahteli ja tärisi, näytti olevan liikkeelle lähtemäisillään. Silloin luiskahti Buckin kypä ja kuului tuskallinen huuto. Mutta samassa alkoi reki liikkua, kuten näytti pienin, nopeaan toisiansa seuraavin sysäyksin, vaikkakaan se ei oikeastaan enää todellisesti ollenkaan seisahtanut — kulki puoli tuumaa — tuuman — kaksi... Sysäykset lakkasivat huomattavasti, reki alkoi tasaisesti kulkea eteenpäin.

Miehet huoahtivat alkaen jälleen hengittää, huomaamatta, että muutamia silmänräpäyksiä olivat olleet hengittämättä. Thornton juoksi reen jäljessä kehoittaen Buckia lyhyin, ystävällisin huudoin. Välimatka oli mitattu. Koiran lähestyessä hakattua puukasaa, joka merkitsi sen paikan rajaa, missä nuo sata yardsia loppuivat, alkoi suosionsorina, joka yhä lisääntyi ja lopuksi puhkesi mitä villoimpään huutoon Buckin sivuuttaessa maalin ja pysähtyessä isäntänsä komennuksesta. Jokainen katselija riemuitsi, vieläpä Matthewsonkin. Hatut ja kintaat lensivät heti ilmaan. Puristettiin toistensa käsiä — sama asia kenen — ja kaikki huusivat kilpaa yleisessä, hajanaisessa sekasorrossa.

Mutta Thornton laskeutui jälleen polvilleen Buckin viereen. Pää painettiin päätä vasten ja hän huojutti uskollisen eläimen kaulaa edestakaisin. Lähinnä seisovat kuulivat hänen hyväilevästi kirooavan ja haukkuvan Buckia, tehden tämän pitkään ja pontevasti, lämpimästi ja rakkaudella.

"Piru vieköön, sir! Piru vieköön, sir!" mumisi Skookum Benchin kultakuningas. "Annan teille tuhat dollaria siitä, sir, tuhat dollaria, sir — kaksitoistasataa, sir."

Thornton nousi ylös. Hänen silmänsä olivat kosteat. Suuria kyyneliä vieri pitkin hänen poskiaaan. "Sir", sanoi hän Skookum Benchin kultakuninkaalle, "e-ei, sir. Saatte mennä niin pitkälle kuin tietä riittää, sir. Se on ainoa vastaus, mikä minulla on antaa teille, sir."

Buck otti Thorntonin käden hampaittensa väliin. Ja Thornton huojutti koiran päätä edestakaisin. Kuin yhteisestä sopimuksesta vetäytyivät kaikki katselijat kunnioittavan matkan päähän. Kukaan ei tahtonut olla epähieno häiritsemällä enää molempia ystävyksiä.

VII. Kun erämaa kutsuu.

Buckin viidessä minuutissa ansaittua John Thorntonille kuusitoistasataa dollaria, valmisti hän hänelle täten tilaisuuden suorittaa muutamia velkoja ja lähteä itään molempien toveriensa kanssa etsimään erästä salaperäisesti kadonnutta kultakaivosta, jonka historia oli yhtä vanha kuin maankin. Monet olivat lähteneet sitä etsimään, harvat sen löytäneet, useimmat eivät olleet koskaan palanneet keksintömatkalta. Kadonnutta kaivosta ympäröi traagillinen salaperäisyys. Ei kukaan tiennyt, kuka ensin oli sen keksinyt. Vanhimmatkaan perimätiedot eivät kuitenkaan ulottuneet tähän asti. Alusta pitäen oli siellä ollut vanha, kukistumaisillaan oleva mökki. Kuolevaiset olivat kuolinvuoteillaan vannoneet sen olemassaolon — niin mökin kuin sen läheisyydessä sijaitsevan kaivoksenkin — ja vahvistaneet todistuksensa osoittamalla kultalohkareita, suuremman arvoisia kuin milloinkaan ennen oli nähty Pohjoismaissa.

Mutta kukaan nykyään elävistä ei ollut anastanut tätä aarrekkammiota, ja kuolleet olivat kuolleita — siksi lähtivät John Thornton, Pete ja Hans, kerallaan Buck ja puoli tusinaa muita koiria, tuntemattomia teitä itään alkaakseen tehtävän, jossa yhtä hyvät koirat ja miehet kuin he olivat epäonnistuneet. He matkasivat seitsemänkymmentä penikulmaa Yukonia ylöspäin, poikkasivat vasemmalle Stewartjoelle, kulkivat Maysin ja Mc Questionin ohi, jatkaen niin pitkälle, että Stewart näytti vain pieneltä pilkulta ylhäällä kohoavien vuorenhuippujen keskellä, jotka muodostivat mantereen selkärangan.

John Thornton ei paljoakaan välittänyt ihmisistä tai luonnosta. Hän saattoi aivan hyvin elää villin tavoin. Kourallisineen suolaa ja pyssyineen saattoi hän tunkeutua erämaahan, elää missä halusi ja kuinka kauan halusi. Intiaanein tapaani ei hän pitänyt mitään kiirettä, hankki itselleen päivällisen partiomatkoillaan, ja jollei tavannut metsänriistaa, teki hän taas kuin intiaanit — jatkoi matkaansa siinä varmassa vakaumuksessa, että ennemmin tai myöhemmin löytäisi sellaista. Ja siksi oli tuore liha tämän pitkän idänmatkan kestäessä heidän varsinainen evänsä, kuorman pääasiallisesti sisältäessä ampumavaroja ja työkaluja. Ja mitä aikaan tuli, niin olihan tulevaisuus edessä.

Buckille oli tämä samoaminen tuntemattomien seutujen läpi yhtämittaista huvimatkaa alinomaan metsästettäissä ja kalastettaissa. Useita viikkoja perätysten, päivä päivältä, saattoivat he jatkaa tällä tavoin. Heidän vihdoin jonnekin majoituttuaan pysähtyivät he samoin viikkokausiksi, jolloin koirat vetelehtivät ja miehet polttivat reikiä jäätyneeseen liejuun ja soraan sekä huuhtoivat lukemattomia pannullisia hiekkaa etsiessään kultaa. Toisinaan he saivat nähdä nälkää, toisinaan söivät ylellisesti riippuen metsästysonnosta ja riistan saannista. Tuli kesä, kuormasto koottiin miesten ja koirain selkään, ja kuljettiin yli siintävien vuorijärvien tai tuntemattomia jokia ylös ja alas kevyissä pурсissa, joita olivat sahatuista puista valmistaneet itselleen.

Kuukaudet tulivat ja menivät, vaeltajamme kuljeskelivat edestakaisin näitä tuntemattomia maita, missä ei ketään muita ihmisiä ollut, mutta jossa silti ihmisiä oli ollut, sikäli kuin kadonneen mökin jutussa oli perää. He matkasivat yli kesäihanuudessaan kylpevien selänteitten, värisivät vilusta sydänyön auringossa paljailla kallioilla metsänrajan ja ikuisen lumen välillä, vaelsivat läpi kesälämpöisten laaksojen karpäs- ja sääskiparviin seassa, poimivat jäätiköitten varjoista

mansikoita ja kukkasia, yhtä kypsää ja kauniita kuin etelän tuottamia. Syksyllä saapuivat he omituiseen, järvirikkaaseen, synkkään ja hiljaiseen seutuun, missä villiä lintuja oli ollut, mutta missä nyt ei ollut elämän merkkiäkään — ei muuta kuin kolea tuuli, suojapaikoissa jäämuodostumia ja surumielinen aallonloiske yksinäisiä rantoja vasten.

Tuli uusi talvi ja nyt he vaelsivat heidän edellään kulkeneitten miesten melkein kokonaan hävinneitä jälkiä pitkin. Kerran saapuivat he tielle, joka kauan aikaa sitten oli raivattu metsän läpi, ja heistä tuntui kuin kadonnut mökki olisi ollut lähellä. Mutta tie ei alkanut missään eikä loppunut missään ja koko sen olemassaolo pysyi salaisuutena, niinkuin sekin, kuka oli sen raivannut ja miksi hän sen oli tehnyt. Toisella kertaa he löysivät sattumalta joitakin ajan kuluttamia metsästäjämajan jäännöksiä ja muutamien lahonneiden huopien seasta John Thornton löysi piilukkopyssyn. Hän näki sen olevan Hudson-Bay-komppanian pyssyjä, sen ensimmäisiltä retkillä luoteiseen, jolloin sellainen kivääri oli oman kokoisensa majavannahkapakan arvoinen. Mutta siinä kaikki — ei jälkeäkään enempää henkilöistä, jotka aikoja sitten olivat rakentaneet majan ja jättäneet pyssyn huopien joukkoon.

Ja jälleen tuli kevät ja pitkän vaelluksensa loppupuolella he löysivät kadonneen mökin sijasta paikan, missä kulta kimalteli kuin keltainen voi huuhdinastian pohjalla. He eivät välittäneet etsiä kauempaa. Työskennellessään joka päivä he kokosivat tuhansittain dollareita puhtaana kultatomuna ja suurina kimpaleina. Ja he tekivät työtä joka päivä. Kulta pakattiin hirvennahkapusseihin, viisikymmentä naulaa kuhunkin, ja nämä pussit pinottiin kuin halot kuusenoksista kyhätyn mökin seinämälle. He työskentelivät kuin jättiläiset. Päivä toisensa perästä katosi kuin unelma tässä aarteitten kokoamisessa.

Koirilla ei ollut nyt mitään muuta tehtävää, kuin joskus tuoda kotiin metsänriista, minkä Thornton oli tappanut, ja Buck loikoili nyt tuntikausia tulen ääressä miettien. Lyhytsäärinen, karvainen mies ilmestyi hänelle nyt useammin, koska hänellä oli niin vähän tehtävää. Siinä loikoessaan ja tuijottaessaan tuleen tuntui Buckista kuin vaeltaisi hän vähän väliä tuon miehen kanssa kokonaan muussa maailmassa, jonka hän myös tunsi. Silmiinpistävintä tässä toisessa maailmassa näytti olevan pelko. Kun Buck näki karvaisen miehen istuvan ja makaavan tulen edessä pää polvien välissä ja kädet sen päällä ristissä, huomasi hän miehen unen hyvin levottomaksi. Tämä säpsähteli usein ja hyppäsi nopeasti pystyyn, jolloin tuijotti kauhistuneena pimeyteen ja heitti lisää puita tuleen. Vaeltaessaan merenrantaa pitkin, missä karvainen mies kokosi kuoriaiseläimiä syöden ne sitä mukaa kuin löysi, väijyi hän ympärillään piileviä vaaroja ja hänen jalkansa olivat valmiit tulen nopeudella pakenemaan pienimmänkin vaaran uhatessa. Äänettömästi he hiipivät läpi metsän, mies edellä ja Buck hänen kintereillään, molemmat äärimmäisen varuillaan, jännitetyin korvin ja värisevin sieraimin, sillä karvaisella miehellä oli yhtä terävä kuulo ja yhtä hieno vainu kuin Buckillakin. Hän osasi myös kiivetä puihin ja liikkua siellä yhtä nopeaan kuin maassakin heittäytymällä oksalta oksalle tarttuen niihin käsivarsillaan, vaikka puut toisinaan olivat kahdentoistakin jalan päässä toisistaan. Hän hellitti kätensä, heittäytyi eteenpäin ja tarttui uudelleen kiinni, milloinkaan putoamatta tai hairautumatta. Näytti todellakin kuin olisi hän yhtä perehtynyt oleskelemaan ylhäällä puissa kuin maassakin ja Buckista tuntui kuin olisi hän viettänyt kokonaisia öitä valvoen puiden alla, missä karvainen mies oli istunut ja nukkuessaan pysytellyt kiinni.

Karvaisen miehen näky ja houkuttelevat äänet, jotka vielä kuuluivat metsän syvyydestä, olivat hyvin läheisessä yhteydessä keskenään. Ne herättivät Buckissa valtavaa levottomuutta ja ihmeellistä kaihoa. Epämääräisesti hän tunsi suloista iloa, hän ikävöi ja kaipasi jotain, tietämättä itseään mitä. Toisinaan hän seurasi metsän houkuttelevaa ääntä, etsi sitä kuin olisi se ollut esine, haukkuen lempeästi tai uhkamielisesti, aina sen mukaan, millä tuulella kulloinkin oli. Hän saattoi pistää kuononsa viileään metsäsammaleeseen, tai mustaan, pitkää ruohoa kasvavaan maahan päristellen ilosta tuntiessaan väkevän maantuoksun. Tai myöskin hän makasi tuntikausia kokoonkyyristyneenä, ikäänkuin piilossa kaatuneiden puiden sientä kasvavain runkojen takana, suurin silmin ja herkin korvin kuunnellen kaikkea, mikä liikkui tai kuului hänen ympärillään. On mahdollista, että hän siinä maatessaan toivoi pääsevänsä tuon merkillisen, kehoittavan äänen perille, jota hän ei voinut ymmärtää. Mutta hän ei ensinkään tiennyt, miksi teki kaiken tämän. Hänen täytyi niin tehdä, eikä hän ajatellut ollenkaan syitä.

Vastustamattomat kiihoittimet valtasivat hänet. Saattoi tapahtua, että hän loikoessaan leirissä ja laiskasti torkkuessaan päivän helteessä, äkkiä nosti päätään ja hörästi korviaan kiihkeästi kuunnellen, syöksähti pystyyn ja hyökkäsi tiehensä. Ja yhä kauemmaksi ja kauemmaksi kävi kulku, läpi metsikköjen ja aukeamien, missä ryhmittäin sieniä kasvoi. Hänestä oli mieluista juosta pitkin kuivaneita joenuomia ja salassa vakoilla lintujen elämää metsässä. Kokonaisen päivän hän saattoi maata pensaikossa ja katsella, miten peltopyyt toivottaen tassuttivat edestakaisin. Mutta kaikkein mieluisinta oli hänestä kiittää metsässä kesäisen sydänyön hienossa hämärässä kuunnellen metsän jylhää, unista suhinaa, selitellen kaikkia merkkejä ja ääniä niinkuin ihminen lukee kirjaa ja etsien tuota salaperäistä "jotain", joka alinomaan houkuttelemistaan houkutteli häntä, hänen joko valveilla tai nukuksissa ollessaan.

Eräänä yönä hän säpsähti äkkiä unestaan ja ponnahti pystyyn silmät suurina, sieraimet väristen ja vainuten ja karva jaksottain lainehtien. Metsästä kuului tuo houkutteleva ääni — tai ainakin joku sen sävelistä, sillä niitä oli useita — selvemmin ja varmemmin kuin koskaan ennen, pitkäveteinen ulvonta, samalla kertaa samallinen ja erilainen kuin susikoiran. Ja Buck tunsi sen, vanhaan, tavalliseen tapansa — tämän äänen oli hän ennen kuullut. Hän juoksi leirin läpi, missä kaikki nukkuivat sikeässä unessa, ja nopeaan ja äänettömästi kiisi eteenpäin läpi metsien. Tultuaan lähemmäksi ääntä, hän hiljensi vauhtiaan liikkuen mitä suurimmalla varovaisuudella, kunnes saapui avonaiselle paikalle, jossa hän näki pitkänlaisen, laihan korpisuden istuvan kuono pilviä kohti.

Buck ei ollut saattanut aikaan pienintäkään melua, mutta susi lakkasi ulvomasta näyttäen vainuavan hänen läsnäolonsa. Nyt lähti Buck keskelle aukeata paikkaa, melkein matelemalla ja ruumis kokoonvetäytyneenä, häntä ojossa ja kankeana sekä äärimmäisen varovaisesti muutellen jalkojaan. Hänen joka liikkeensä todisti sekoitettuja uhkauksia ja ystävyiden osoituksia. Vallitsi uhaava aselepo, joka aina on ominaista villien petoeläinten välisille kohtaauksille. Mutta susi lähti pakoon niin pian kuin näki hänet. Buck seurasi hurjasti loikaten perässä, yrittäen kiihkeästi saavuttaa toisen. Hän ajoi tämän jonkinlaiseen umpikujaan puron pohjalla, missä hirsiläjä sulki tien. Susi kellahti nurin, nousi takajaloilleen — kuten Joella ja kaikilla muilla susikoirilla oli ollut tapana ollessaan hädässä — nosti karvat pystyyn ja murisi, alinomia loksahutellen leukapieliään.

Buck ei hyökännyt hänen kimppuunsa, kierteli vain hänen ympärillään yhä tiheämmässä ja tiheämmässä kehissä ystävällisesti koettaen lähennellä. Mutta susi oli epäluuloinen ja peloissaan, sillä Buck painoi suunnilleen kolme kertaa niin paljon kuin se, ja sen pää tuskin ulottui Buckin lapaluun kohdalle. Käyttäen sopivaa tilaisuutta hyväkseen se kiisi täyttä laukkaa tiehensä ja ajo alkoi uudelleen. Useita kertoja se joutui uudelleen kiinni ja sama asia toistui taas. Susi oli kai heikossa kunnossa, sillä muuten ei Buck olisi niin helposti saavuttanut sitä. Se juoksi kunnes Buck oli aivan sen rinnalla — pyörähti silloin ympäri ja pysähtyi, mutta vain jatkaakseen matkaa uudelleen niin pian kuin tuli tilaisuus.

Vihdoinkin tuli Buckin utteruus palkitukseksi. Kun susi näki, ettei toinen tahtonut mitään pahaa, alkoi se vihdoin haistella hänen kuonoaan. Ja nyt tulivat he ystävällisiksi toisiaan kohtaan ja leikkivät hermostuneella, ujostelevalla tavalla, millä villieläimet koettavat salata viileyttänsä. Kun he olivat hetkisen jatkaneet leikkimistä, lähti susi laukkaamaan eteenpäin kevyesti ja vapaasti juosten, mikä selvästi näytti hänen aikovan määrättyyn maaliin. Hän selvitti Buckille, että tämä tulisi mukaan, ja niin mentiin vierin vierin pimeässä hämärässä puron uomaa solaa kohti, mistä vesi tuli, ja yli paljaan vuorenharjan, missä sen lähde oli.

Vesistön vastaiselta puolelta laskeutuivat he tasangolle, missä oli suuria metsäisiä aloja ja useita koskia ja näiden suurten metsätaipaleiden halki juoksisivat he tuntikausia. Aurinko nousi yhä korkeammalle ja päivä kävi lämpimämmäksi. Buck tunsu villiä iloa. Hän tiesi, että vihdoinkin oli noudattanut kutsumusta sekä että nyt juoksi erämaan veljensä rinnalla kohti sitä paikkaa, mistä houkuttelevat äänet olivat varmasti kuuluneet. Vanhat muistot riehuivat hänen sisällään, ne kiihoittivat häntä, kuten muinoin se todellisuus, jota ne kuvastivat, oli häntä kiihoittanut.

Kaikkea tätä oli hän ennen tehnyt jossain tuolla toisessa maailmassa, josta hänellä oli hämärä muisto, ja nyt hän teki sitä uudelleen; syöksyi esteettä eteenpäin vapaudessa ennen polkematon maa jalkainsa alla ja laaja avaruus päänsä päällä.

Sitten he pysähtyivät juoksevan virran partaalle juomaan ja pysähtyessään muisti Buck John Thorntonin. Hän istuutui. Susi syöksyi jälleen tiehensä sitä paikkaa kohti, mistä äänen varmasti täytyi tulla, mutta kääntyi sitten takaisin Buckin luo, haisteli hänen kuonoaan koettaen kaikin mahdollisin tavoin kehoitella mukaan häntä. Mutta Buck käänsi hänelle selkänsä ja lähti hitaasti paluumatkalle. Noin tunnin ajan juoksi villi veli hänen rinnallaan heikosti vinkuen. Sitten se istuutui, ojensi kuononsa taivasta kohti ja ulvoi. Se kuului kovin surulliselta, ja juostessaan eteenpäin kuuli Buck sen yhä heikommin ja heikommin, kunnes se lopuksi häipyi etäisyyteen.

John Thornton oli juuri syömässä päivällistä, kun Buck syöksähti leiriin ja hurjassa hellyyden puuskassa hyppäsi hänen päälleen. Hän pani kypälänsä Thorntonin olkapäille, puski häntä leukaan, nuoli kasvoja ja puri käteen — "käyttäytyi kuin oikea hupsu", kuten John Thornton ilmaisi ajatuksensa. Mutta siitä huolimatta huojuutteli hän Buckin päätä edestakaisin antaen hänelle kaikenkaltaisia nimityksiä.

Kahteen kokonaiseen päivään ja yöhön ei Buck astunut askeltakaan leirin ulkopuolelle eikä päästänyt Thorntonia näkyvistään. Hän seurasi tätä työssä, vartioi syödessä, näki hänen iltasin kääriytyvän huopiinsa ja taas aamulla vapautuvan niistä. Mutta parin päivän kuluttua kävi veto erämaahan mahtavammaksi kuin milloinkaan. Buck tunsu samaa herkeämätöntä levottomuutta kuin ennenkin. Alinomia seurasivat häntä muistot villistä veljestä, ihanasta, toisella puolen vuoria sijaitsevasta maasta ja heidän rinnatusten juoksemisestaan laajan erämaan halki. Vielä kerran hän alkoi kuljeksia ympäri metsiä, mutta villi veli ei palannut. Ja vaikka Buck pitkät, pitkät yöt makasi valvoen ja kuunnellen, ei synkkää houkuttelulaulua enää kuulunut.

Nyt hän alkoi nukkua yöt ulkona ja oli poissa leiriltä useita päiviä perätysten. Kerran hän kulki yli vuorenharjan ja laskeutui alas toiselle puolen, suurten metsätaivalten ja koskien maahan. Siellä hän kuljeskeli kokonaisen viikon turhaan etsien villin veljen tuoreita jälkiä. Hän eli metsänriistasta, jonka matkalla tappoi ja kiisi eteenpäin kevyttä, tasaista juoksua, johon ei koskaan tuntunut väsyvän. Hän pyydysti myös lohia leveästä virrasta, joka laski jossain mereen. Saman virran partaalla hän tappoi suuren, mustan karhun, jonka moskiitit olivat tehneet sokeaksi, tämän ollessa myös kalastamassa, ja joka sitten avuttomana ja hurjana syöksyi metsien halki. Sokeudessaankin oli karhua kuitenkin vaikea voittaa. Syntyi ankara taistelu, joka herätti Buckin villin luonnon täyteen eloon. Kun hän pari päivää myöhemmin palattuun saaliinsa luo näki tusinan verran ahmoja taistelevan siitä, hajotti hän ne kuten akanat tuuleen. Kaksi jäi paikalle, mutta ne eivät koskaan enää voineet kiistellä kenenkään kanssa mistään.

Buckin verenhimo kävi nyt voimakkaammaksi kuin milloinkaan. Hän oli surmaaja, elävä olio, joka lähti rosvoamaan toisia eläviä, itselleen ruoaksi kelpaavia olioita. Ja tämän teki hän yksinään ilman toisten apua. Hänen oma voimansa ja häikäilemättömyytensä auttoivat häntä säilyttämään elämän vihamielisessä ympäristössä, jossa vain voimakas sai elää. Tämä herätti hänessä suuren ylpeyden, joka tartunnan tavoin levisi koko hänen ruumiilliseen olemukseensa. Se ilmeni hänen jokaisessa pienimmässäkin liikkeessään, jokaisen lihaksen taivutuksessa, puhui lujaa ja selvästi hänen tavassaan käyttäytyä ja teki hänen komean turkkinsa, mikäli mahdollista, vielä

komeammaksi ja kiiltävämmäksi. Jollei hänellä olisi ollut ruskeita pilkkuja kuonossaan ja silmien yläpuolella ja pitkä, valkokarvaista rinnusta, olisi häntä aivan hyvin saattanut luulla suunnattoman suureksi "sudeksi," isommaksi kuin sukunsa suurimmat. Suuruuden ja voiman oli hän perinyt isältään S:t Bernhardinkoiralta, mutta hänen äitinsä, paimenkoira, oli antanut muotonsa tälle suuruudelle ja painolle. Hänellä oli samallinen pitkulainen kuono kuin sudella, tosin suurempi ja päänsä oli kyllä jonkun verran leveämpi kuin villien veljiensä, mutta sudenpää se oli kuitenkin suurin piirtein.

Hän oli kavala ja viekas kuin susi, suden villi neuvokkuus oli hänellä. Hänen älynsä oli sekä paimenkoiran että S:t Bernhardinkoiran. Ja kaikki tämä yhdistettynä, ynnä se kokemus, jonka hän oli saavuttanut mitä ankarimmassa koulussa, teki hänestä peloittavimman olennon, mikä milloinkaan on erämaassa kuljeksanut. Syöden alituisesti vertavaluvaa lihaa, hän oli juuri nyt täydessä kukoistuksessaan, elämänsä huippukohdassa, pulpahdellen voimaa ja väkevyyttä. Thorntonin hyväillen silitellessä hänen selkäänsä kuului rätisevä ja sähisevä ääni, koska tästä kosketuksesta jokainen hiuskarva purki sisäistä magneettisuuttaan. Jokainen hänen olemuksensa osa, aivot ja ruumis, hermorakenne ja säie olivat kehittyneet mitä suurimpaan täydellisyyteen ja kaikkien näiden osain kesken vallitsi mitä täydellisin sopusointu. Kaiken, mikä vaati terävää näköä ja kuuloa ja ripeätä toimintaa, käsitti hän salaman nopeasti. Niin nopeasti kuin susikoira saattoikin loikata hyökätäkseen tai puolustautuakseen, oli Buck kuitenkin kaksinverroin nopeampi. Hän näki liikkeen, kuuli äänen ja toimi lyhyemmässä ajassa kuin muut koirat tarvitsivat ainoastaan käsittääkseen, mille taholle katselisivat tai kuuntelisivat. Käsitys, päätös ja teko olivat hänelle samanaikuisia. Luonnollisesti tapahtui kukin erikseen, mutta ne seurasivat toisiaan niin salamannopeasti, että melkein sulivat yhteen. Hänen lihaksensa olivat elinvoimaa täynnä ja kimmoiset kuin teräsjouset. Elämä kuohui hänessä mahtavana virtana, raisuna ja hillitsemättömänä — näytti melkein kuin tahtoisi se puhkaista kuorensa puhtaassa innostuksessa ja kummuta yli koko maailman.

"Koskaan ei ole ollut sen vertaista koiraa", sanoi John Thornton eräänä päivänä kolmen toveruksen seisoessa ja katsellessa Buckia, kun se tukevin askelin lähti leiriltä.

"Ei, kaava varmaankin särkyi juuri kun Buck valmistui", sanoi Pete.

"Toden totta, samaapa minäkin ajattelin", selitti Hans.

He näkivät hänen lähtevän rauhallisena leiristä, mutteivät nähneet sitä äkillistä ja hirvittävää muutosta, joka hänessä tapahtui, niin pian kun hän saapui metsien kätköihin. Siellä ei hän enää kulkenut niin tyynesti. Hän muuttui silmänräpäyksessä villieläimeksi, hiipi eteenpäin kevyesti ja äänettömästi kuin kissa — ohikiitävä varjokuva, joka sukelsi esiin ja häipyi varjoihin taas. Hän tiesi, miten käyttää hyväkseen jokaista piilopaikkaa, osasi ryömiä eteenpäin mahallaan kuin käärme ja kohottautua ja iskeä yhtä nopeasti kuin se. Hän osasi ottaa metsäkanan tämän pesästä, tappaa kaniinin sen nukkuessa, pyytää ilmasta pikkulintuja, jotka yhden ainoan sekunnin myöhästyneenä etsivät turvapaikkaa puista. Kala vedessä ei ollut kylliksi nopea hänelle eikä majava sulussa tarpeeksi varovainen jäädäkseen häneltä huomaamatta, Hän tappoi syödäkseen, ei saaliinhimosta, mutta hän tahtoi mieluummin syödä omaa tappamaansa. Huumoriakin oli hänen luonnossaan. Hänen suuri ihastuksensa oli hiipiä varkain oravain kimppuun ja päästää ne saatuaan ne parahiksi kiinni, jolloin ne kuoleman hädässä hyökkäsivät puiden latvoihin.

Syksyn tultua oli paljon hirviä, jotka kulkivat etelää kohti talvehtiakseen alavammissa laaksoissa, missä ilmanala ei ollut niin ankara. Buck oli jo kaatanut puolikasvuisen vasikan, joka oli eksynyt omistaan, mutta hän kaipasi innokkaasti suurempaa, vaarallisempaa saalista, jonka hän eräänä päivänä tapasikin selänteellä, puron suulla. Kaksikymmeninen hirviparvi oli vaeltanut poikki metsien ja virtojen maan; niiden joukossa oli mahtava uros. Se näytti hyvin rajulta, oli noin kuusi jalkaa korkea ja siis niin peloittava vastustaja kuin Buck milloinkaan saattoi toivoa. Edestakaisin ravisteli uros suuria sarviaan, jotka haarautuivat neljäntoista kärkeen, äärimmäisten väliä oli seitsemän jalkaa. Sen pienissä silmissä kiului terävä, häijy loiste ja se mylvi raivoisasti nähdessään Buckin.

Uroksen toisesta kyljestä, aivan lavan vierestä, pisti nuolenpää esiin, ja tämä oli sen raivon syy. Alkuaikain muinaisista metsänajoista johtuvan vaistonsa ohjaamana koetti Buck eroittaa uroon toisista. Se ei ollut mikään helppo työ. Hän alkoi haukkua ja tanssia sen ympärillä, tarpeellisen välimatkan päässä sen valtavista sarvista ja litteistä kavioista, jotka yhdellä ainoalla otteella olisivat potkaisseet elämän hänestä. Voimatta kääntää selkäänsä uhkaaville torahampaille sekä lähteä eteenpäinkään, kävi uros aivan villiksi raivosta. Se hyökkäsi Buckia vastaan, joka viekkaasti vetäytyi takaisin hokutellen urosta eteenpäin teeskentelemällä kykenemättömyyttään paeta. Mutta kun Buck oli saanut uroon eroitetuksi muista, kävi pari, kolme nuorempaa urosta, jotka olivat kääntyneet takaisin haavoitetun toverinsa avuksi, hänen kimppuunsa, ja ne auttoivat sen jälleen muun lauman yhteyteen.

On muuan villin luonnon kärsivällisyys — itsepäinen, väsymätön ja hellittämätön kuten elämä itse — kärsivällisyys, joka saa hämähäkin loppumattomat tunnit istumaan liikkumattomana verkossaan, käärmeen säilyttämään kiemuraisen asentonsa ja pantterin makaamaan hiljaa väijymäpaikassaan. Tämä kärsivällisyys ilmenee erityisesti olennoissa, jotka pyydystävät elävää ravintoa. Samaa kärsivällisyyttä oli nyt Buckissakin hänen ryhtyessään juoksemaan hirven vieressä estäen sitä kulussaan. Hän ärsytti nuoria uroita, hätyytti naaraita ja niiden puolikasvuisia vasikoita ja saattoi suuren, haavoitetun uroon mielettömään, hurjaan raivoon. Tätä kesti puolen päivää. Buck hyökkäili kaikilta tahoilta lauman kimppuun, erotti uhrinsa laumasta niin pian kun uros oli saavuttanut jälleen toiset, väsytti vainottujen kärsivällisyyden, joka näillä on huomattavasti pienempi kuin vainoojalla.

Päivän kuluessa ja auringon laskiessa luoteiseen — pimeys oli palannut ja syösyöt kestivät kuusi tuntia — kävivät nuoret uroot yhä hitaimmiksi kääntyäkseen ahdistetun toverinsa avuksi. Lähestyvän talven pelko ajoi heitä alavammille seuduille ja näytti siltä kuin eivät he koskaan voisikaan pudistaa luotaan väsymätöntä takaa-ajajaansa, joka pidätteli heitä. Eihän sitäpaitsi lauman eikä heidän oma elämänsä ollut uhattu. Vihollinen himosi vain yhtä, jonka elämä oli heille paljoo vähemmän tärkeä kuin heidän omansa, ja lopuksi tunsivat he tyytyvänsä tämän veron suorittamiseen.

Hämärän saavuttua seisoivat vanha uros painunein päin katsellen tovereitansa — naaraita, joita oli suojellut, vasikoita, jotka olivat hänen poikasiaan, uroita, jotka olivat hänen valtansa alaisia — niiden ravatessa eteenpäin ripeätä vauhtia sakenevaan pimeään. Hän ei voinut seurata heitä, sillä hänen kuononsa edessä tanssi tämä säälimätön, terävillä torahampailla varustettu kauhu, joka ei tahtonut päästää häntä menemään. Hän painoi kolmesataa naulaa yli puolen tonnin; hän oli elänyt pitkän, voimakkaan elämän taisteluineen ja kamppailuineen — ja nyt uhkasi häntä kuolema näistä vihollisen terävistä torahampaista, vihollisen, jonka pää ei ulottunut edes hänen suuriin, kyhmyisiin polviinsa.

Tästä hetkestä alkaen ei Buck jättänyt saalistaan päiväksi eikä yöksi. Hän ei suonut uroolle silmänräpäyksenkään lepoa eikä sallinut koskaan hänen tyydyttää nälkänsä puun lehdillä tai nuorten koivujen ja pajujen vesoilla. Ja yhtä vähän sai haavoittunut sammuttaa palavaa janoansa solisevista virtapaikoista, joiden ohi he kulkivat. Usein se syökyi pitkiä taipaleita hurjana eteenpäin. Sellaisissa tilaisuuksissa ei Buck ollenkaan koettanutkaan hillitä sitä, vaan seurasi ihan sen kintereillä tyytyväisenä leikin kulkuun. Hän pani maata hirven seisoessa hiljaa,

Neljännän päivän lopulla kaatoi hän vihdoinkin suuren uroon. Kokonaiseksi vuorokaudeksi jäi hän saaliinsa luo, syöden ja nukkuen useaan toviin. Tuntiessaan täysin levänneensä, virkistyneensä ja vahvistuneensa, hän ohjasi kulkunsa leiriä kohti, takaisin John Thorntonin luo. Hän kulki kevyttä, tasaista juoksua jatkaen sitä tuntikausia tarvitsematta silmänräpäystääkään harkita tietä, suoraan kotiinpäin vieraiden seutujen halki, ilmansuunnista niin varmana, että se saattoi ihmisen magneettineuloineen häpeään.

Juostessaan havaitsi hän yhä voimakkaammin muutoksen ilmassa ympärillään. Siinä oli jokin voima, joka teki erämaan elämän aivan toisenlaiseksi kuin se oli ollut kesällä. Ja tämä tosiasia ei enään kauempaa ilmennyt hänelle salaperäisellä, selittämättömällä tavalla. Linnut puhuivat siitä, oravat lavertelivat siitä, itse tuuli kuiskutti sitä. Useita kertoja pysähtyi Buck, hengitti syvin vedoin raitista aamuilmaa, lukien siitä viestin, joka ajoi häntä kiirehtimään juoksuaan. Häntä painosti tunne tapahtumaisillaan olevasta onnettomuudesta, jollei se jo ollut tapahtunut. Ja kulkiessaan viimeisen vesistön ohi ja hyökätessään alas laaksoon leiriä kohti, jatkoi hän matkaa suuremmalla varovaisuudella.

Kolme penikulmaa leiriltä löysi hän vastapoljetun tien, jonka nähdessään karva nousi pystyyn hänen niskassaan ja selässään. Polku johti suoraan leirille, John Thorntonin luo. Buck kiisi eteenpäin nopeasti ja varovaisesti, joka hermo äärimmilleen jännitettynä ja kaikki aistit hereillä tarkkaamaan niitä moninaisia yksityisyyksiä, joilla oli kokonainen tarina kerrottavanaan — kaikki paitsi ei loppua. Hänen kuononsa antoi riittävän kuvauksen tapahtumasta, jonka jälkiä hän seurasi. Hän huomasi metsän äänettömän hiljaisuuden. Linnut näyttivät menneen. Oravat olivat kätkeytyneet. Yhden ainoan näki hän — kiiltävänharmaan pienen raukan, joka oli painautunut niin litteäksi harmaata, lahonnutta oksaa vasten, että näytti puun pahkalta.

Buckin kiitäessä eteenpäin kuin pakeneva varjo, vetäytyi hänen kuononsa äkkiä kiivaasti syrjään kuin olisi se tapahtunut väkivaltaisesti. Hän seurasi keksimäänsä jälkeä pensaikkoon, josta löysi Nigin. Se makasi kyljellään, oli laahannut itsensä sinne ja kuollut, kaksi nuolta ruumiissaan.

Sata yardsia kauempana tapasi Buck yhden vetokoirista, jonka Thornton oli ostanut Dawsonista. Se makasi keskellä tietä vääntelehtien kuolinkamppailussaan. Buck teki kaaroksen lentäen sen ohi pysähtymättä. Leiristä kuului heikko kaiku monista kohoavista ja laskevista äänistä. Buck ryömi mahallaan aina hakatulle aukeamalle asti. Siellä makasi Hans suullaan maassa, täynnä nuolia, jotka töröttivät hänen ruumiissaan kuin piikkisian harjakset. Samana hetkenä suuntasi Buck katseensa sitä paikkaa kohti, missä Thorntonin risumajan piti olla ja näki siellä jotain, joka sai karvat nousemaan pystyyn hänen niskassaan ja hartioillaan. Hän joutui mitä vimmastuneimpaan raivoon. Hän ei tiennyt mylvivänsä eikä ulvovansa, mutta teki sitä kuitenkin hurjalla viileydellä. Viimeisen kerran elämässään hän antoi vihan voittaa viekkautensa ja ymmärryksensä; hänen suuri rakkautensa John Thorntonia kohtaan sai hänet unohtamaan kaiken muun.

Intiaanit tanssivat parhaillaan hävitetyn risumajan jätteiden ympärillä, kun he äkkiä kuulivat hirvittävää mylvinää ja näkivät jonkun eläimen, jonka vertaista eivät ennen olleet nähneet, hyökkäävän heitä kohti. Buck — elävä raivon hirmumyrsky — heittäytyi heidän kimppuunsa mitä raivoisimmassa murhahalussa. Hän hyppäsi lähimmän miehen niskaan — se oli intiaanien päällikkö — ja repi yhdellä otteella hänen kaulansa, niin että verivirta ruiskahti poikkipurrusta suonestä. Buck jätti nyt tämän uhrin oman onnensa nojaan ja syökyi yhtä hurjana toisen kimppuun. Ei ollut mitään mahdollisuutta vapautua hänestä. Hän hyökkäsi keskelle intiaaneja, puri, repi ja tappoi toisen toisensa jälkeen hyppien ja heittäytyen sinne ja tänne, joten nuolet estyivät sattumasta häneen. Hänen liikkeensä olivat niin käsittämättömän nopeita ja intiaanit olivat tunkeutuneet niin lähelle toisiaan, että he nuolillaan osuivat hänen asemestaan toisiinsa. Muuan nuori metsästäjä, joka raivoavan koiran loikatessa heitti keihänsä Buckia kohti, tapasi yhtä tovereistaan keskelle rintaa sellaisella voimalla, että keihäs kulki suoraan tämän lävitse ja kärki tunkeutui selästä ulos. Silloin valtasi intiaanit hillitön säikähähdys ja he pakenivat mitä suurimmassa kauhistuksessa metsiin huutaen mennessään, että Paha Henki oli käynyt heidän

kimppuunsa.

Ja Buck antoi toden totta aiheita tähän nimitykseen, kun hän raivosta vaahdoten seurasi heidän kintereillään kaataen heitä maahan kuin metsäkauriita heidän paetessaan puiden väliin. Se oli intiaaniheimon turmanpäivä. Se hajoitettiin laajalti ja leveästi ja kesti kokonaisen viikon ennenkuin sen viimeiset tähteet kokoontuivat alempana sijaitsevaan laaksoon laskeakseen tappioitaan. Buckin väsyttyä takaa-ajoon, kääntyi hän takaisin tuhottuun leiriin. Hän löysi Peten kuolleena makaamassa huopapeitteissään — hän oli siis ollut äkkiarvaamattoman, unen aikana tehdyn hyökkäyksen ensi uhri. Thorntonin epätoivoinen taistelu oli jättänyt selviä jälkiä maahan. Buck vainusi jokaisen yksityisseikan kulmien aina syvän lammikon reunalle asti. Sen reunalla — pää ja kaikki neljä jalkaa vedessä — makasi Skeet, uskollisena viimeiseen asti. Lammikon vesi oli liejuista ja paksua salaten hyvin kätkönsä. Ja se katki nyt John Thorntonin, sillä Buck oli seurannut hänen jälkiään aina veteen asti, mutta mitään jälkeä ei johtanut sieltä pois.

Koko päivän istui Buck lammikon reunalla miettien, tai myöskin kuljeksi herkeämättä ympäri leiriä. Kuoleman — sen, joka saa aikaan, että lakataan liikkumasta ja mennään pois elävästä elämästä — tunsi hän. Hän tiesi, että John Thornton oli kuollut. Se oli synnyttänyt suuren tyhjyyden hänen sisässään, jotakin nälän sukuista, mutta tämä oli tyhjyys, joka jyräsi ja nakerteli, ja jota ei voinut sammuttaa ruoalla. Toisinaan hän pysähtyi tarkastelemaan intiaanien ruumiita ja unhoitti silloin tuskansa. Näinä hetkinä hän tunsi erityistä ylpeyttä itsestään, suurempaa kuin milloinkaan ennen oli tuntenut. Hän oli tappanut ihmisiä, jaloimpia kaikista otuksista, ja oli tappanut ne keskellä niiden väkivaltaa ja puolueellisuutta. Hän haisteli uteliaana kuolleita ruumiita. He olivat kuolleet niin helposti. Oli vaikeampaa tappaa susikoiria kuin heitä. He eivät olisi ollenkaan vaarallisia, jollei heillä olisi nuolia, keihäitä ja karttuja. Tästä lähtien ei hän milloinkaan pelkäisi heitä, jollei heillä ole nuolia, keihäitä tai karttuja kädessään.

Tuli yö. Täysikuu nousi korkealle taivaalle puiden yläpuolelle ja loisti yli maan, joka kylpi aaveentapaisessa kimalluksessa. Ja yön puhjettua vainusi Buck, siinä miettien ja surren istuessaan, että metsässä liikkui toinen elämä kuin täällä. Hän nousi ylös, kuunteli ja vainuskeli. Kaukaa, hyvin kaukaa kuuli hän epäselvää, mutta terävää haukahtelua, jota seurasi kokonainen kuoro samantapaisia ääniä. Vähitellen haukahtelu läheni ja kuului yhä selvemmin. Myöskin tämän tunsi Buck jälleen — hän oli kuullut sen siellä toisessa maailmassa, jota uskollisesti piti muistossaan. Hän meni keskelle aukeamaa ja kuunteli. Sehän oli sama houkutteleva, monisävelinen erämaani ääni, kaikuen valtavammin ja kutsuvammin kuin milloinkaan. Hän oli valmis tottelemaan kehoitusta, valmiimpi kuin koskaan ennen. John Thornton oli kuollut. Viimeinen side oli katkennut. Ihminen ja hänen herruusvaatimuksensa eivät kahlehtineet häntä enää.

Ajaen elävää ravintoa siirtyvien hirvien kintereillä — kuten intiaanitkin olivat tehneet — oli susilauma vihdoinkin kulkenut metsien ja virtojen maan halki ja saapunut aina siihen laaksoon, missä Buck oleskeli. Joukko virtasi esiin kuin hopeanharmaa joki poikki kuun valaiseman, aukean paikan, ja keskellä tannerta seisoi Buck liikkumattomana kuin kuvapatsas odottaen heidän tuloaan. Hän seisoi siinä niin hiljaa ja niin suurena, että he hämmästyivät ja pysähtyivät silmänräpäykseksi. Mutta silloin rohkaisihe uskaliain joukosta ja syöksyi häntä vastaan. Buck vastaanotti hyökkäyksen salamannopeudella ja iski tätä kurkkuun. Sitten hän seisoi siinä jälleen yhtä liikkumattomana kuin ennenkin lyödyn vihollisensa vääntelehtiessä kuolemantuskissaan hänen takanaan. Kolme muuta sutta koetti samaa aivan perättäin. Mutta toisen toisensa jälkeen täytyi vetäytyä takaisin veren virratessa heidän rikkireivitystä kaulastaan ja lavoistaan.

Silloin hyökkäsi koko joukko hajan hajan hänen kimppuunsa. He ehkäisivät toisiaan ja tungeskelivat innoissaan syöstäkseen saaliinsa päälle. Buckin ihmeellinen joustavuus ja nopeus olivat hänelle nyt suureksi hyödyksi. Hän pyöri ympäri takajaloillaan, iski ja puri joka taholle, näytti olevan kaikkialla ja oli aina kääntynyt kohti vihollisiaan, niin nopeaan pyörähti hän ympäri, puolustaan itseään niiden hyökkäyksiä vastaan niin edestäpäin kuin sivuiltakin. Estääkseen niitä pääsemästä taakseen vetäytyi hän lammikolle, sen ohi, suonuomaan kohti, kunnes tuli korkealle sorapengerhälle, mihin kullankaivajat olivat tehneet suorakaiteenmuotoisen kaivannon. Vähitellen hän siirtyi sinne, asettuen kaivokseen, missä kolmelta puolen oli suojassa, ollen pakoitettu vastaanottamaan vain edestä tulevat hyökkäykset.

Ja tämän teki hän niin taitavasti, että sudet puolen tunnin kuluttua masennettuina vetäytyivät takaisin. Kaikkien kieli riippui suusta ja valkoiset torahampaat loistivat mitä julmimmin kuunvalossa. Muutamat olivat asettuneet pitkälleen pää kohossa ja korvat pystyssä, toiset seisovivat ja vartioivat Buckia ahnaalla tarkkaavaisuudella ja osa heistä latki vettä lammikosta. Silloin läheni pitkänlainen, laiha ja harmaa susi varovaisesti ja ystävällisin elein ja Buck tunsi hänessä villin veljensä, jota oli yön ja päivän seurannut erämaassa. Se vinkui hyvin ystävällisesti ja Buckin vastattua samalla tavoin, haistelivat he toistensa kuonoja.

Nyt tuli vanha, laiha ja edellisissä taisteluissa pahoin kolhiintunut susi Buckin luo. Koira nosti huuliaan alkaakseen murinan, mutta hekin lopettivat haistelemalla toistensa kuonoja. Tämän jälkeen istuutui vanha susi, nosti kuononsa kuuta kohti ja antoi kuulua pitkäveteisen ulvonnan. Kaikki toiset sudet tekivät samoin. Ja nyt tunsi Buck jälleen kehoituksen, joka oli kaikunut hänen korviinsa erämaasta. Hän istuutui ja otti osaa ulvontaan. Kun tämä oli tehty, lähti hän suojelevasta nurkastaan, susilauma tungeskeli hänen ympärillään, vainuskeli ja päristeli puoleksi ystävällisesti, puoleksi kiukkuisesti. Lauman johtaja alkoi tavallisen haukahtelun ja lähti metsiä kohti. Kaikki muut seurasivat, haukahdellen kuorossa. Ja Buck juoksi niiden keralla, rinta rinnan villin veljensä kanssa ja juostessaan haukahteli hän kuten hekin.

Tähän loppuu nyt Buckin tarina. Ei kulunut useatakaan vuotta, kun intiaanit huomasivat omituisen muutoksen metsäsusien jälkeläisissä, sillä osalla niistä oli ruskeita pilkkuja silmäin

yläpuolella ja kuonossa ja sitäpaitsi leveä, valkoinen edusta rinnassa. Mutta vielä kummallisempia olivat tarinat, joita intiaanit tiesivät kertoa aavekoirasta, jolla oli tapana juosta susilauman etunenässä. Intiaanit pelkäävät tätä aavekoiraa, sillä se on heitä viekkaampi. Ankarina talvina varastaa se, mitä vain saa heidän leireistään, kokee heidän paulansa, tappaa heidän koiransa ja ilkkuu heidän uskaliaimmankin metsästäjensä ponnistuksille.

Niin, kerrotaanpa vielä kauheampiakin asioita siitä. On ollut metsästäjiä, jotka eivät milloinkaan ole palanneet leiriin, ja on ollut metsästäjiä, jotka veljensä ovat löytäneet hirvittävin, rikkireivityin kurkuin, sudenjalkiä ympäröivässä lumessa, suurempia kuin tavallisen sudenjalan jättämiä. Syksyisin, kuin intiaanit seuraavat muuttavia hirviä, välttävät he aina erästä tiettyä laaksoa. Ja on naisia, jotka käyvät synkiksi ja vakaviksi, kun leiritulen ääressä kerrotaan, miten Paha Henki tuli ja valitsi tämän laakson asuinpaikakseen.

Kesäisin käydään kuitenkin täällä pahamaineisessa laaksossa vierailulla, jossa intiaanit eivät mitään tiedä. Sinne saapuu silloin suunnattoman suuri, komea, kiiltäväturkkinen susi, joka on sekä yhtäläinen että erilainen kuin muut sudet. Se kulkee yksin hymyilevän metsämaan poikki ja saapuu avonaiselle paikalle puiden keskellä. Siellä juoksee kullankeltainen tomuvirta mädäntyneestä hirvennahkapussikasasta ja sekottuu maahan. Ja pitkä ruoho kasvaa sen päälle kätkien sen loisteen auringolta. Ja siinä istuu tuo suuri susi, miettii hetkisen ja sitten päästää yhden ainoan pitkäveteisen, surullisen ulvonnan ennenkuin lähtee.

Mutta hän ei ole aina yksin. Talven pitkien öiden saavuttua ja susien etsiessä ravintoaan alempana sijaitsevista laaksoista, saattaa hänet nähdä villin joukon etunenässä syöksyvän eteenpäin kalpeassa kuunvalossa tai leiskuavien revontulten loisteessa, jättiläissuurena ja täyttää kurkkua yhtyen toveriensa lauluun.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK ERÄMAAN KUTSU ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns

a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project

Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, "Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation."

- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain "Defects," such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the "Right of Replacement or Refund" described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the

production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.